Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇARŞAMBA
9
TEMMUZ 1980
10 LİRA

IRAK'TA DEMOKRASİ ARAYIŞI

5.sayfada

SABİT YÜRÜRDURMAZ'IN GEZİ İZLENİMLERİ

Okulda müdür olduğu halde Bakanlıkça yeni atanan Mustafa Özcan "Ben Ülkü-Bir Sekreteriyim" diyerek gözdağı vermeye çalışmıştı

Sıkıyönetim, Gazi Eğitim Enstitüsüne atanan "ülkücü" müdürün görevden alınmasını istedi

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA Sıkıyönetim Komutanlığı Gazi Eğitim Enstitüsünde Müdürlük görevini Niyazi Altunya'nın yapmasının doğru olduğunu bildirerek, Bakanlıkça okula ikinci bir müdür olarak atanan Mustafa Özcan'ın görev yapmasını "sakıncalı" buldu ve görev yapmasına izin vermedi.

Mustafa Özcan geçen hafta Müdürlüğe atanmış, etrafında silahlı 7-8 komandoyla birlikte okula gelerek korku havası estirmeye çalışmıştı. Kendisi de silahlı olan Özcan, "Ülkü-Bir Sekreteri" olduğunu da söylemişti.

Öte yandan Özcan'ın göreve geldiği gün yazışmalar bölümünden aldığı resmi evrakları bilinmeyen bir yere kilitlediği belirtilmişti. Evraklar bütün aramalara rağmen bulunamadı.

Gazi Eğitim Enstitüsünde durumun sakin olduğu, sınavların devam ettiği öğrenildi.

Sükan: "Türkiye' nin Ortadoğu' da güçlenmesini istemeyen bir tezgahla karşı karşıyayız"

KONYA (AA)

AP Konya Milletvekili Faruk Sükan Konya'da yaptığı konuşmada "Türkiye'nin Ortadoğu'da güçlenmesini istemeyen bir tezgahla karşı karşıyayız" dedi.

Sükan konuşmasında TKP'nin faaliyetlerine değinerek, şöyle konuştu: "Avrupa'da Türkiye Komünist Partisinin 158 derneği vardır. Bunlar Türkiye'yle irtibatlıdır. 20 ülkeden 48 tedhiş örgütü anarşi yaratmaktadır. Türkiye'de olağanüstü hal vardır. Devletin güvenlik kuruluşları yeniden düzenlenmelidir."

Konya Milletvekili Faruk Sükan, AP hükümetinin uygulamalarını da savunarak, çok yerinde ve cesaretli kararlar aldığını söyledi.

Müftügil: "Anayasamızın korunacağına içtenlikle inanıyoruz"

HABER MERKEZİ

1961 Anayasasının kabul edilişinin 19. yıldönümü nedeniyle bir demeç veren Anayasa Mahkemesi Başkanı Şevket Müftügil "Anayasanın yargı, yasama ve tüm yürütme organlarıyla birlikte ve Atatürk devrimleri doğrultusunda korunabileceğine Anayasa Mahkemesi içtenlikle inanmaktadır" dedi.

Anayasa Mahkemesi Başkanı Şevket Müftügil "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 20. yüzyılın ikinci yarısında insan haklarına dayalı olarak demokratik hukuk devleti ilkelerinin ışığı altında düzenlenen örnek yasaların başında geldiğini" belirterek, "Kimi hükümleri sonradan değiştirilmiş olmakla beraber bu niteliklerin zedelenmemesine özen gösterilmiş Türk devletinin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün özellikle Türk devrimlerinin temelinde yatan laiklik ilkesinin titizlikle korunmasının ön planda tutulduğunu" söyledi

Anayasa Mahkemesi için Meclisin arkasında yeni bir bina yaptırıyor. Binanın yapımı tamamlandıktan sonra Selanik Caddesinde bulunan şimdiki yerinden taşınacak olan Anayasa Mahkemesi çalışmalarını yeni yerinde sürdürecek.

Anayasa Mahkemesinin yapılacağı alan Meclisin arkasında bulunan park ile Begül Restoran arasındaki boşluk olarak belirlendi. Parkın adı ise "Anayasa Parkı" olarak değiştiriliyor

---

Halkın ortaya çıkardığı saldırganlar

İsmail Taşdan
(MHP İl Başkanı
Üzeyir Özcan
(ÜYD İkinci Başkanı)
Osman Gülbaşı
Şükrü Bezgin
Kel Nazmi
Osman Koruk
Bekir Sarı
Hüseyin Taş
Aslan Boran
Halit Çabuk
Yıldırım Çabuk
İsmail Çabuk
Hacı Piyat
Necati Çakırtekin
Bakkal Ahmet
Bakkal Hasan
Şoför Hasan
Cengiz Kaya
Kenan Durmuş
Recep Barut
Hüseyin Ahletçi
Radyatörcü Hasan
Mehmet Saraç

"Saldırıların başını MHP İl Başkanı İsmail Taşdan ve ÜYD yöneticileri çekiyordu"

Çorum halkı saldırganları teker teker tespit ediyor

- Şehirde gerekli önlemler alınmazsa Çorum Alevi ve Sünni bölgelerine bölünecek.
- Orgeneral Kenan Evren ve Kuvvet Komutanları Çorum'a gittiler.

ÇORUM (ÖZEL)

ÇORUM'da cuma gününden beri süren faşist saldırılarda 23 yurttaşın öldürülmesinden sonra bir durulma gözüküyor. Halkın direnişi sonucu daha da büyümeden önlenebilen olaylardan sonra halk MHP'li saldırganları teşhis etmeye başladı. Çorum Cumhuriyet Savcısı Ertem Türker ise yaptığı açıklamada 90 kişinin halen gözaltında bulunduğunu, 36 yaralının tedavi edilmekte olduğunu, kentte hayatın normale döndüğünü ve işyerlerinin açıldığını belirtti. Bu arada şehirde saat 20.00 ile 04.00 arasında uygulanan sokağa çıkma yasağı sürüyor.

HALK SALDIRGANLARI TEŞHİS ETMEYE BAŞLADI

Direniş sonucu faşist saldırıda bir azalma görülürken şimdi de halk saldırganları saptamaya başladı. İlk olarak Veli Solmaz ve Ahmet Doğan'ın faşistlerce kaçırıldığını gören yurttaşlar saldırganların Osman Gülbaşı, Şükrü Bezgin ve Kel Nazmi olduğunu tespit ettiler. Öte yandan Çorum Cezaevi Başgardiyanı Ali Karaoğlu evinin kundaklanması olayını şöyle anlattı:

"26 Haziran günü Zeki Çapkan adlı MHP'li şef (Çolak Zeki lakabıyla tanınır), Yakupharbi köyünden Kurt Hasan'ın 19 AP 340 plakalı arabasıyla evime geldiler. 10 bin lira para istediler. Vermeyince evimi yakmakla tehdit ettiler. Aynı gün evimi taradılar. Savcılık evimde 37 kurşun buldu. 4 Temmuz tarihinde evimin yakılacağını bildiren bir dilekçeyle emniyete başvurdum. Dilekçemi geri çevirdiler ve hiç bir önlem alınmadı. Aynı gün evimi yaktılar. Altı çocuğum ortada kaltı. Evimi kundaklayanlar Osman Koruk, Bekir Sarı, Hüseyin Taş ve Kemal adlı biridir."

SİGORTA OLAYLARI

MHP'nin Çorum'daki üs bölgesi olan Sigorta Mahallesinden Selement Mahallesine yönelen saldırılarda ve aynı zamanda cami provokasyonun da yer alan MHP'lilerin başında MHP İl Başkanı İsmail Taşdan'ın, ÜYD İkinci Başkanı Üzeyir Özcan ve Aslan Boğa'nın bulunduğu tespit edildi. Üzeyir Özcan'ın MHP'nin Sigorta bölgesi sorumlusu ol-

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Gericiler basına düşman!

Guatemala'nın askeri diktatörü General Romeo.

Guatamela'da General Romeo'nun kontrgerilla örgütü, halkın her kesimine karşı ölümden, işkenceye yoğun bir baskı uyguluyor.

Guatemala'da 7 ayda 10 gazeteci işkence ile öldürüldü

SAN JOSE/COSTA RİKA (AA/AFP)

SAN Jose'de sürgünde bulunan iki Guatemalalı gazetecinin açıklamasına göre yılbaşından bu yana Guatemala'da 10 gazeteci işkence ile öldürüldü.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Yangın hâlâ sürüyor

Türkiye-Irak petrol boru hattı bombalandı

SİİRT (ÖZEL)

TÜRKİYE-Irak petrol boru hattına sabotaj yapıldı. Habur hudut kapısına 15 kilometre kala meydana gelen olayda boru hattında büyük hasar olduğu ve yangının hâlâ sürdüğü bildiriliyor.

Dün sabah 00.30'da meydana gelen olayda, boru hattını korumakla görevli jandarma birliğinden altı askere ateş açıldığı, askerlerden 3'ünün kayıp olduğu bildirildi. Diğer üç askerin ise birliğe döndüğü öğrenildi.

Gameda Ankara Bürosu üst üste kurşunlanıyor

ANKARA (AA)

GAZETE Mecmua Dağıtım Limited Şirketinin (Gameda) Ankara'da bulunan bürosunun iki gecedir kimlikleri tespit edilemeyen kişilerce kurşunlandığı bildirildi.

Gameda Ankara Bürosundan yapılan açıklamada, "Büromuz iki gecedir kurşunlanmaktadır. Nöbetçi personel panik içindedir" denildi.

Açıklamada, Başbakan Süleyman Demirel, İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğüne telgraf çekilerek önlem alınmasının istendiği bildirildi.

Çözülmesinden korktukları için

MHP' liler Trabzon' da otobüs tarayan komandoyu ağzından vurarak öldürdüler

- Cinayet, KTÜ otobüsünün üç MHP'li tarafından taranmasından iki saat sonra, komandonun evinde işlendi.

TRABZON (ÖZEL)

MHP'liler geçtiğimiz perşembe günü KTÜ otobüsünü tarayarak öğrencileri yaralayan üç komandodan birini, evinde ağzına kurşun sıkarak öldürdüler. Diğer iki komando olaydan sonra jandarma tarafından yakalanarak gözaltına alınmıştı.

Hasan Yar adındaki komando da otobüste bulunan öğrenciler ve jandarma erleri tarafından teşhis edilmişti ve aranıyordu. Sabah saat 08.00'de öğrenci otobüsünün taranmasına katılan komando Hasan Yar 11.00 sularında Doksanevler semtindeki evinde ağzına kurşun sıkılmış olarak bulundu.

EMNİYET İNTİHAR SÜSÜ VERMEK İSTİYOR

Trabzon Emniyet Müdürlüğü çevreleri, Hasan Yar adlı komandonun öldürülmesine intihar süsü veriyor. Ancak intihar eden bir kişinin elinde ya da yanında silah olacağı düşünüldüğünde bu pek inandırıcı gelmiyor. Çünkü evdeki görüntüyü anlatan jandarma erleri, herhangi bir silaha ya da intiharı doğrulayacak bir duruma rastlamadıklarını söylediler.

Öte yandan silahlı talim yaparken vurulan bir başka MHP'li komandonun Burdur Tekel Müdürünün oğlu olduğu ve Mahir Köseoğlu adlı bu komandoyu üst düzeydeki MHP'lilerin hastanede sürekli olarak ziyaret ettikleri öğrenildi.

CHP Ortak Grubu Çorum olaylarını görüştü

ANKARA (ÖZEL)

DÜN toplanan CHP Ortak Grubu Çorum olaylarını değerlendirdi. CHP Genel Yönetim Kurulu Üyesi İlyas Kılıç, Balıkesir Milletvekili İrfan Özaydınlı ve Neşet Akmandor Çorum'daki incelemeleri hakkında Ortak Gruba bilgi verdi.

CHP'li parlamenterlerin açıklamasından sonra, Hatay Senatörü Mehmet Sönmez ile İstanbül Milletvekili Orhan Birgit hükümet hakkında, İzmir Milletvekili Süleyman Genç ve İstanbul Milletvekili Çağlayan Ege ise İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil hakkında gensoru önergesi verilme-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Sanayi Bakanlığı renkli TV için TRT' ye resmen başvurdu

Hükümet ve işadamları renkli TV için baskı yapıyor

ANKARA(ÖZEL)

RENKLİ TV ve ikinci kanal yayını konusunda tartışmalar devam ederken Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı TRT Genel Müdürlüğüne bir yazı göndererek renkli TV'ye geçilmesi konusunda resmi bir başvuru yaptı.

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

YORUM

Hükümetin böldüğü Çorum

Hasan Yalçın

YAZININ başlığını (Zoraki Göç) olarak düşünmüştüm. Çünkü bugünkü iki Çorum'u yaratan zoraki göçtür. AP iktidarı, tarafından halka reva görülen devlet ve MHP terörünün dayattığı bir göç. Ama, daha da önemlisi artık Çorum'un fiilen iki ayrı şehir, iki ayrı dünya olarak bölünmüş olmasıdır. Önümüzdeki dönemdeki gelişmelere zemin teşkil edecek olan, üzerinde milletçe çok durup düşünmemiz gereken olgu budur.

Bu sebeple (Hükümetin Böldüğü Çorum) başlığını seçtim. İki ay önce gene gelmiştim Çorum'a. İnşaat işleriyle uğraşan mühendis bir arkadaşıma sormuştum o zaman. MHP Ma-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Çorum' da incelemelerini sürdüren TİKP Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın:

"Halka ateş açan güvenlik kuvvetleri hakkında soruşturma açılmalıdır"

ÇORUM(ÖZEL)

ÇORUM'daki saldırılar üzerine şehirde incelemelerini sürdüren TİKP heyetine başkan-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Uzun namlulu silahlar kullanan biri kız üç saldırgan, cinayetten sonra araba ile kaçtılar

Otomobile yaylım ateşi açıldı: 3 kişi öldü

Güngören'deki saldırıda emekli assubay Turgut Ahmet Celme (solda) ve MİSK işyeri temsilcisi Bilade Aybars Tekin (sağda)

HABER MERKEZİ

GÜNGÖREN'de Kale Kilit Fabrikası yakınlarında bir özel otomobile açılan ateş sonucu bir kişi olay yerinde, iki kişi kaldırıldıkları hastanede öldü.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre biri kız üç saldırgan, Güngören'de Kale Kilit Fabrikası yakınlarında 34 N 7706 plakalı özel otomobile yaylım ateşi açtılar. Açılan ateş sonucu otomobilde bulunan Kale Kilit Fabrikası muhasebecisi Turgut Deniz olay yerinde, aynı fabrikanın İdare Amiri Turgut Çelme ile İşletme Müdürü Bilade Aybars Tekin ise kaldırıldıkları hastanede öldüler.

Ellerinde uzun namlulu silahların bulunduğu belirtilen saldırganların olay yerinden kırmızı bir Anadol ile kaçtıkları sanılıyor. Olaydan sonra çevrede geniş güvenlik önlemleri alındı.

Kale Kilit Fabrikası Muhasebe Müdürü Turgut Deniz otomobilinin içinde öldürüldü.

DERİNCE'DE BİR KÖY MUHTAR YARDIMCISININ EVİ TARANDI

Derince'nin Çınarlı köyü muhtar yardımcısı ve İhtiyar Heyeti üyesi Mustafa Atilla'nın evi kimliğini bilinmeyen kişilerce otomatik silahlarla tarandı. Ölen ve yaralanan olmayan olayda evde geniş hasar meydana geldi.

MALATYA'DA BİR POLİS ÖLDÜRÜLDÜ

Malatya Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memuru Ahmet Özdilek dün gece Tekmeze Mahallesinde kimlik sormak istediği bir grup tarafından öldürüldü. Olayla ilgili 3 kişi gözaltına alındı.

DİYARBAKIR'DA BİR CESET BULUNDU

Diyarbakır'da dün sabah Nevzat Tınta adlı bir yurttaşa ait bir ceset bulundu. Nevzat Tınta'nın bıçaklanarak öldürüldüğü anlaşıldı.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Bir Emniyet Amiri ile 3 polis işkence suçundan yargılanacak

- **Nizip Emniyet Amiri Cevat Acar ile 3 polisin, bir yurttaşa fiziki işkence yaptıkları için cezalandırılmaları isteniyor.**

KİLİS (AA)

NİZİP Emniyet Amiri Cevat Acar ile 3 polis memurunun Salih Orhan adlı bir yurttaşa işkence yaptıkları için Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanacakları bildirildi.

Emniyet Amiri ve 3 polis memurunun bir öldürme olayı ile ilgili olarak gözaltına alınan Salih Orhan'a fiziki işkence yaptıkları gerekçesiyle Kilis Ağır Ceza Mahkemesince TCK'nın 245.' inci maddesi uyarınca yargılanmalarına karar verildi. Yargılamanın önümüzdeki günlerde başlayacağı bildirildi.

Bilal Güneş Savcılığa bile çıkarılmadı

18 gündür gözaltında tutulan Gaziantep muhabirimiz serbest bırakıldı

GAZİANTEP(ÖZEL)

GAZİANTEP'te bir olayı izlediği sırada hiç bir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınan ve 18 gün Savcılığa çıkarılmayan muhabirimiz Bilal Güneş serbest bırakıldı.

Muhabirimize görev yaptığı sırada engel olan polisler gözaltına almak için hiç bir gerekçe göstermemişler ayrıca Bilal Güneş'e işkence yapmışlardı. Uzun süredir ağır baskı ve dayağa maruz kalan muhabirimiz Bilal Güneş'in Savcılığa çıkarılmaksızın serbest bırakılması Gaziantep Emniyetinin içinde bulunduğu kanunsuzluğu bir kere daha gösterdi.

Aydınlıkta

SİNA ÇILADIR

Karanlığa kubur sıkmak!..

İlkten sorunu açık seçik koymak gerekiyor:

Demirel hükümeti düşürülmeli midir?

Evet.

Peki niçin?

Çünkü Demirel hükümeti kötü bir hükümettir; bu hükümet, iç barışı sağlayamamış, kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerinin karşısında yer almış ve dolayısıyla dış tehdide karşı halkı birleştirememiştir. Hükümet, bunun doğal sonucu olarak MHP'nin kuyruğuna takılmış, MHP ile birlikte kitlelerin üzerinde terör rüzgarları estirmeye koyulmuştur. Hükümetin bu tutumundan cesaret alan MHP, şu sıralar ulu-orta kitle katliamlarına girişmektedir. Bunun son örneği Çorum'da yaşanıyor...

Kuşkusuz bütün bunlar, Demirel hükümetinin düşürülmesi için yeterli nedenlerdir. Öyle ama, Demirel hükümetini kim düşürecektir ve nasıl?

Bu sorunun anahtarı yakın bir zaman öncesine kadar CHP ile MSP'nin elindeydi. Bir başka ifadeyle CHP ile MSP'nin Meclisteki güçlerini birleştirmeleri, Demirel hükümetinin alaşağı edilmesi için yeterliydi. Oysa son güven oylamasında CHP'nin Meclisteki gücü, MSP'nin gücü ile birleşememiş ve Demirel hükümeti belirsiz bir süre için işbaşında kalmıştır.

CHP ile MSP'nin biraraya gelememesi, iddialara bakılacak olursa, MSP'nin bazı "aşırı" istekleriyle ilgilidir. Örneğin Sayın Ecevit'e göre, MSP Genel Başkanı Erbakan, Başbakanlık talebinde bulunmuştur. CHP bu talebi reddetmiş ve MSP de bu yüzden hükümete beyaz oy vermiştir. Sorun bu kadar basittir!

İyi ama, CHP gensoru önergesini hazırlarken ve Meclise sunarken, hükümeti kiminle ve hangi ilkeler ya da program temelinde işbirliği yaparak düşüreceğini hiç hesap etmemiş midir? Bile bile karanlığa kubur mu sıkmıştır?

Evet, durum tastamam böyledir. CHP, Mecliste kurması gereken ittifaklar sorununu düpedüz boşlukta bırakarak gensoru önergesi vermiştir. Buna karşılık, hükümetin düşürülmesinde, gerçekten bir anahtar rolü oyanayan MSP de, CHP'nin sorumsuz tutumunu ünlü kaypaklığı ve sorumsuzluğu ile beslemiş, sonuç olarak, gelmiş-geçmiş en kötü hükümetlerden birisi olan Demirel hükümeti, Mecliste aklanmıştır!

Başbakan Demirel, CHP'nin yalınkatlığı ile MSP'nin ünlü kaypaklığının kendisine armağan ettiği güvenoyunu şu sıralar alabildiğine sömürmekte, bunun acısını ise yine kitleler çekmektedir.

Bilmiyoruz, acaba CHP, son güvenoylaması sırasında düştüğü hatadan ders çıkartmasını bilecek midir? Ve MSP, artık kitlelerde gına getiren yanar-döner tutumunu terkedip hükümet sorununa "ciddi" bir yaklaşımda bulunabilecek midir?

Bunun yapılabilmesi için, hükümetin niçin ve kiminle birlikte düşürüleceği sorununun iyice berraklaştırılması gerekir. Açıktır ki, bu bir politik doğrultu sorunudur. Türkiye'nin ihtiyaçlarına göre saptanacak bir siyasi program sorunudur. Demirel hükümetinin yerine gelecek hükümetin, Demirel hükümetinin üstesinden gelemediği sorunları çözmesi zorunludur. Aksi halde, hükümetin düşürülmesi tek başına bir şey ifade etmeyecektir.

Türkiye'nin başlıca ihtiyaçları bellidir. Ülkemizin iç barışa ihtiyacı vardır. Bunun gerçekleşebilmesi için MHP'nin devre dışı bırakılması gerekiyor. Türkiye'nin birliğe ihtiyacı vardır. Bunun gerçekleşebilmesi için, Kuzeyden esen tehdit rüzgarlarına göğüs verilmesi gerekiyor.

CHP ile MSP, başlıca maddelerini yukarıdaki ihtiyaçların oluşturduğu bir siyasi program üzerinde anlaşabiliyorlar mı, hükümeti düşürebiliyorlar mı ve dahası AP'ye de el uzatıp geniş tabanlı bir hükümet kurma yolunu tutabiliyorlar mı? Yok bunu beceremeyeceklerse, hiç değilse yarım-yamalak çıkışlarla hükümete kan naklinde bulunmaktan vazgeçmelidirler.

---

düşünce dünyası

1961 ANAYASASI HALKTAN YANA BİR ANAYASA

Hasan Yılmaz

9.7.1980 Anayasamızın halkoyuna sunularak kabulünün 19. yıl dönümü Anayasa kabul edileli 19 yıl olmuş. Ancak belli çevreler tarafından Anayasaya yöneltilen saldırılar temposunu giderek artırarak günümüzde de bütün hızıyla devam ediyor. 65'li yıllardan itibaren sürdürülen bu sistemli saldırıların amacını doğru bir şekilde tahlil edebilmek, gerçekleştirilen Anayasa değişikliklerinin ve getirilen Anayasa değişikliği önerilerinin 1961 Anayasasının siyasi felsefesini, özüne ve ruhuna aykırı düşen yanlarını belirtebilmek için, 61 Anayasasının yapılmasına neden olan sebepleri ve 61 Anayasasının dayandığı temel ilkeleri en genel çizgileriyle de olsa kısaca gözden geçirmenin yararlı olacağı kanaatindeyiz. 61 Anayasasına geçmeden önce de daha önceki Anayasalarımıza ve bunların özelliklerine kısaca değinmek istiyoruz.

1961 Anayasası tarihimizdeki dördüncü yazılı Anayasamızdır. İlk yazılı Anayasamızı teşkil eden Kanuni Esasi (1876), Anayasa müesseselerinin kuruluşu, aralarındaki münasebetler ve devlet karşısında kişi hak ve hürriyetlerinin tanımını getirmiştir. Ancak Meclisi Mebusanın varlığını, hak ve hürriyetleri teminat altına alamadığı için, Birinci Meşrutiyet kısa sürede yerini 30 yıl devam eden bir istibdat yönetimine bırakmıştır.

İkinci yazılı Anayasamız 1921 yılında Teşkilatı Esasiye Kanunuyla kabul edilmiştir. Bu Anayasa Meclis hükümeti sistemini kurmuş, Kurtuluş Savaşının buhranlı yıllarının bir sonucu olarak yasama ve yürütme yetkileni kendisinde toplamıştır.

Cumhuriyet rejiminin, TBMM hükümetinin yerine geçmesinden kısa bir süre sonra, yeni koşullara uygun bir Anayasa hazırlığına girişilmiş ve 1924 Anayasası oluşturularak bu Anayasa ile kuvvetler birliği ilkesi kabul edilmiştir.

1961 Anayasasını zorunlu kılan sebepler

1924 Anayasasının Meclis hükümeti sistemine dayanması ve yasama organının yargı denetiminden yoksun oluşu Mecliste çoğunluğu sağlayan siyasi iktidarın ülkede tam bir diktatörlük kurmasına yolaçmış ve demokratik gelişme yolundan saptırılmıştır. Bayar-Menderes diktatörlüğü zamanında, muhalefetin inkarı, siyasi partilerin örgütlenme ve çalışmalarının engellenmesi, basın özgürlüğünün ortadan kaldırılması, yargı organları üzerindeki baskı, partizanlık ve çeşitli kanunlarla yurttaşların temel haklarının sınırlanması ve ortadan kaldırılması, Anayasadan ve demokratik gelişme yolundan ayrılışın olumsuz sonuçları olarak bu döneme damgasını vurmuştur.

Hazırlanan Anayasa tasarısında 27 Mayıs devrimi öncesinde siyasi ve sosyal hayatımızda kesin birer ihtiyaç olarak belirlenen hususlar şu şekilde belirtiliyordu:

1. Siyasi iktidarın faaliyetlerini hukuk devletinin gereklerine uygun siyasi ve hukuki bir kontrol altında bulundurmak,

2. Kamuoyunun siyasi iktidar üzerindeki denetimini sağlamak,

3. Siyasi iktidarı modern devletin gereklerine uygun, toplumun ihtiyaç ve isteklerini göz önünde bulunduran dinamik ve etkin bir kuruluş olarak gerçekleştirmek.

Bütün bu ihtiyaç ve sebepler 61 Anayasasını zorunlu kılmış, daha önceki Anayasa uygulamalarından ve siyasi iktidarın kötüye kullanılmasından doğan olumsuz tecrübelerin ışığında 61 Anayasasında önceki Anayasalarımızda yer almayan prensiplere ve Anayasal kuruluşlara yer verilmiştir.

"61 Anayasasının temel özellikleri"

Anayasamız sosyal hukuk devletini bütün sosyal ve hukuki yönleriyle kurabilmek, temel hak ve özgürlükleri teminat altına alabilmek için öncelikle kuvvetler ayrılığı ilkesini benimsemiş, böylece yasama, yargı ve yürütmenin tek elde toplanmasından doğabilecek sakıncaları önlemek istemiştir. Anayasaya göre, yasama yetkisi TBMM'ye aittir (mad. 5) Yürütme gücü Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilir (Ana. mad. 6). Yargı yetkisi Türk milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır (mad. 7).

Böylece Anayasamız, Batı demokrasilerinde demokrasinin zorunlu bir şartı olarak görülen kuvvetler ayrılığı yoluyla demokrasiyi gerçekleştirmeye çalışmış, yasama ile yürütme arasında bir denge kurmaya çalışırken diğer yandan da bunların eylem ve işlemlerini sıkı bir yargı denetimine bağlamıştır.

Anayasamızın 2. kısmında temel haklar ve ödevler düzenlenmiş, herkesin kişiliğine bağlı dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahip olduğu belirtilmiştir (mad. 10).

Bu nitelikleriyle kişi hakları Anayasamızda öz itibariyle iktidarı sınırlayan haklar olarak yer almışlardır. Anayasamızın yeni ve temel özelliklerinden birisi de demokratik siyasi hayat kavramına açıkça yer vermiş olmasıdır. Siyasi hayat kavramıyla hangi görüşü temsil ederse etsin siyasi güçlerin açık ve özgürce hareket edebilecekleri bir ortam yaratılmaya çalışılmıştır. Siyasi partilerin demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları olduğunu belirten esaslar, dernek kurma, toplantı hürriyeti, basın özgürlüğü ve siyasi haklar bu amacı gerçekleştirmeye yönelik bir şekilde Anayasada yerlerini almışlardır.

Anayasamız Batı demokrasilerinden etkilenmiş, Anayasa tasarısında yer alan ve Batı demokrasisini hürriyetçi yollarla daha fazla hürriyet elde etme rejimi olarak niteleyen anlayışa paralel olarak, sosyal ve ekonomik hak ve ödevlere de yer vermiş, sosyal meselenin mesut bir şekilde çözümünü demokrasinin gerçek teminatı olarak görmüştür. Özellikle tasarıda da belirtildiği gibi emeğin değerlendirilmesi ve toplumdaki gerçek yerini bulması Türkiye Cumhuriyetinin niteliklerinden biri olarak kabul edilmiştir.

Hürriyetlerin teminatı

Anayasamız hazırlanırken geçmişte gerçekleştirilen Anayasa sapmaları da göz önünde bulundurulmuş, bu sapmaları önleyecek, hak ve özgürlükleri teminat altına alacak tedbirlere ve Anayasal kuruluşlara yer verilmiştir. Bunun için kuvvetler ayrılığı ilkesi benimsenmiş, Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı kabul edilerek, egemenliğin Anayasadan kaynaklanan yetkili organlar eliyle ve Anayasada belirtilen esaslar dahilinde kullanılabileceği belirtilmiştir. Ayrıca Danıştayın yetkileri yeniden düzenlenmiş, Anayasa Mahkemesi kurularak yasama ve onun içerisinde yer alan çoğunlukların iktidarı yani siyasi iktidar denetime tabi tutulmuş, sınırlanmıştır.

Temel hak ve özgürlüklerin, Anayasa ve kanunda gösterilen sebeplerle, Anayasanın özüne ve ruhuna uygun olarak, ancak kanunla sınırlanabileceği, ancak kanunun temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunamayacağı belirtilerek hürriyetlerin kullanılmasının güçlendirilmesinin veya imkansızlaştırılmasının önüne geçilmek istenmiştir.

Özetlersek 1961 Anayasası tarihi gelişmenin ve toplumumuzun somut ihtiyaçlarının zorunlu bir sonucu olarak sosyal ve siyasi hayatımızda yerini almış emekten yana, gelişmeye açık bir Anayasadır.

Yıllardan beri kendisini ekonomik ve siyasi çıkarları önünde bir engel olarak görenlerin ona pervasızca saldırmaları boşuna değildir. Siyasi rejimin otoriterleştirilmesinden ve giderek faşist bir diktatörlük kurulmasından yana olan güçler bu saldırılarıyla halka, halkın özgürlüklerine saldırmaktadırlar.

Bu Anayasa ile devlet idare edilemez iddiasıyla ortaya çıkanların esas amacı hukuk tanımaz, her türlü yasal bağlılık ve denetimden uzak sınırsız iktidarlarını kurmaktır.

Yürütmenin yetkilerinin genişletilmesi ve kanun hükmünde kararname yetkileriyle güçlendirilmesi, özerk kuruluşların statülerinin islah edilmesi, Danıştay ve Anayasa mahkemesinin yetkilerinin kısıtlanması -daha doğrusu ortadan kaldırılmaları- referandum, başkanlık sistemi gibi öneriler aslında Anayasanın kuvvetler ayrılığı ilkesi ile yargısal denetime karşı bir tepkiyi dile getirmekte, başta parlamento olmak üzere Anayasal kuruluşları devre dışı bırakmayı amaçlamaktadır.

Gerçekleştirilen bütün Anayasa değişikliklerinin temelinde yürütmenin yasama ve yargı aleyhine genişletilmesi olgusu yatmaktadır.

Bugün Türkiye'nin her meselesinin çözümü için Anayasa değişikliğini bir şart olarak ileri süren ve temel hak ve özgürlükleri halkımıza lüks görenlere söylenecek bir çift sözümüz vardır.

Türkiye halkı bu hakları uzun ve zorlu mücadeleler sonucu elde etmiştir. 100 yıllık bir çabanın ürünüdürler.

Halkımızın özgürlük isteğinin bir ifadesi olan 61 Anayasası ve onun getirdiği hak ve özgürlükler toplumumuza mal olmuştur. Türkiye halkı sahip olduğu demokratik mevzilerin, hakların bilincindedir. Bunları geri almaya kimsenin gücü yetmez. Tarihi geriye döndüremezsiniz.

ANKARA ÇİMENTO SANAYİ T.A.Ş.
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

1) Şirketimiz için muhtelif çelik döküm yedek malzeme imal ettirilecektir.

2) Bu işe ait şartname ve teknik resimler şirketimiz ticaret müdürlüğünden temin edilebilir.

3) Teklif mektupları en geç 21.7.1980 günü saat 15.00'e kadar şirketimiz eğitim müdürlüğüne verilmiş olacaktır. Postadaki vaki gecikmeler nazarı itibara alınmaz.

4) Şirketimiz 2490 sayılı İhale Kanununa tabi olmayıp ihaleyi yapıp yapmamakta, kısmen veya tamamen yapmakta veya dilediğine yapmakta tamamen serbesttir.

(B—17486—809)

GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI

Üsküdar 2.ci Sulh Hukuk Hakimliğinden

1980/13 Satış

Fevzi Alkan, Panayot Savidis, Todori Savidis, Nihal Savidis'in hissedar bulundukları Üsküdar Kuzguncuk Mahallesi Bereketli Sokak 111 pafta, 576 ada, 7 parsel 38.15 M2 miktarındaki taşınmazın hissedarlar arasında taksimi mümkün bulunmadığından verilen ortaklığın giderilmesine dair kararın kesinleşmesi mümkün bulunmadığından verilen ortaklığın giderilmesine dair kararın kesinleşmesi üzerine açık artırmaya çıkarılmıştır.

MUHAMMEN KIYMETİ: Bilirkişiler tarafından verilen raporda taşınmazın tamamının 220.000 TL ye müteammül olduğu bildirilmiştir.

HALİ HAZIR DURUMU: Taşınmazın halen arsa halinde bulunduğu yine bilirkişi tarafından verilen raporda açıklanmıştır.

İMAR DURUMU: Belediye imar müdürlüğünün 9/4/1980 günlü imar planına göre köy içi yerleşme sahasında kalmakta olup bina derinliği 7 metre yan arka bahçe mesafeleri krokide gösterildiği şekilde olup bina yüksekliği 9.50 metre olduğu bildirilmiştir.

BİRİNCİ AÇIK ARTIRMASI: 12/9/1980 Cuma günü saat 14.00 den 14.30'a kadar yapılıp muhammen kıymetin %75'ini bulduğu takdirde o gün kat'i ihalesi icra kılınacak, aksi halde en çok artıranın teahüdü baki kalıp satış 10 gün müddetle uzatılarak İKİNCİ AÇIK ARTIRMASININ 22/9/1980 Pazartesi günü saat 14.00'den 14.30'a kadar yapılacağından o gün en çok artırana kat'i ihalesi icra kılınacaktır. Bu taşınmaz üzerindeki ipotekli alacaklılarla diğer alakadarların faiz, masraf, hususi ile alacaklarına ait belgelerini 15 gün içinde satış memurluğuna ibraz etmeleri aksi halde tapu sicili ile hakları sabit olmadıkça satış bedelinin paylaştırılmasından hariç bırakılacaklardır. Birikmiş vergiler ve satış tarihine kadar icare borcu hissedarlara, tapu harcı tellaliye resmi ve ihale pulu bedeli ile taviz bedeli müsteriye aittir. Satış peşin para ile icra ve iflas kanunu ve tapu kaydı mucibince yapılır. Şartname ilan tarihinden itibaren herkesin kolayca görüp okuyabileceği mahkeme koridorundaki hususi tahtaya asılmıştır. Şartname örneğinden almak isteyenler 15 TL.lik pul ibraz ettiklerinde bir örneği verilecektir. Müsteri talep ettiği takdirde satış bedelini yatırmak üzere 20 günlük mehil verilir. Fazla bilgi almak isteyenlerin 980/13 sayılı satış dosyasını tetkik edebilirler. Müsterilerin yazılı gün ve saatte muhammen kıymetin %10 nisbetindeki teminatla birlikte satışın yapılacağı Üsküdar 2.ci Sulh Hukuk Mahkemesinde hazır bulunmaları ilan olunur. 26/6/1980

(B—4857—812)

T.C.
KÖYİŞLERİ VE KOOPERATİFLER BAKANLIĞI
YOL SU VE ELEKTRİK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YSE 7. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
İLAN

Eksiltmeye Konulan Köprülerin

S.No.	ADI	Keş.Bed. TL	Banka Ref.TL	Geçici Tem.TL.	Eksiltmenin Tarih Gün ve Saati	Son Müracaatın Gün ve Saati
1	Konya-Ermenek-Ardıçkaya	9.600.000	720.000	288.000	24.7.1980 Perş. 11.00	22.7.1980 17.30
2	Konya-Ermenek-Daran	9.600.000	720.000	288.000	24.7.1980 Perş. 16.00	22.7.1980 17.30
3	Konya-Ermenek-Civler	3.100.000	232.000	93.000	25.7.1980 Cuma 11.00	22.7.1980 17.30
4	Konya-Ermenek-Dumlugöze	4.900.000	367.500	147.000	25.7.1980 Cuma 16.00	22.7.1980 17.30
5	Konya-Ereğli-Çakıllar	3.700.000	277.500	111.000	28.7.1980 Prt. 11.00	22.7.1980 17.30
6	Konya-Ereğli-Osmanköseli	3.710.000	278.250	111.300	28.7.1980 Prt. 16.00	22.7.1980 17.30
7	Konya-Ereğli-Eskihisar-Yayık	3.800.000	285.000	114.000	29.7.1980 Salı 11.00	22.7.1980 17.30
8	Konya-Akşehir-Eğrigöz	3.500.000	262.500	105.000	29.7.1980 Salı 16.00	22.7.1980 17.30
9	Konya-BeyşehirAdaköy	2.670.000	200.250	80.100	30.7.1980 Çar. 11.00	22.7.1980 17.30
10	Konya-Çumra-Akviran	3.800.000	285.000	114.000	30.7.1980 Çar. 16.00	22.7.1980 17.30

Yukarıda yazılı köprü inşaatları eksiltmeleri, hizalarında yazılı tarih ve saatlerde Konya YSE 7. Bölge Müdürlüğü binasındaki ihale komisyonu başkanı ve köprü şefliği odasında 2490 sayılı Artırma-Eksiltme ve İhale Kanunun 31 nci maddesi ile bu kanuna ek olarak çıkarılmış olan 26.1.1979 gün ve 16531 sayılı resmi gazetede yayınlanan ve 1.3.1979 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olan kanun hükmündeki kararname esaslarına göre 1981 yılına sari olmak üzere kapalı zarf usulü ile yapılacaktır. Eksiltme dosyaları YSE Genel Müdürlüğü Köprüler Dairesi Başkanlığında YSE 7. Bölge Müdürlüğü Köprü Şefliğinde görülebilir.

EKSİLTMEYE GİREBİLMEK İÇİN:

1. İsteklilerin 1980 yılına ait Ticaret ve Sanayi Odası Belgesi,

2. Yukarıda yazılı her iş için hizasında yazılı miktarda ve usulü dairesinde geçici teminat vermeleri (Geçici teminat mektup olarak verildiği taktirde bu mektupların 3 ay müddet ve Maliye Bakanlığının 12.1.1956 gün ve 5297-15/1723 sayılı tamimine uygun olmalı. (LİMİT DAHİL)

3. İşe iştirak edebilmesi için YSE 7. Bölge Müdürlüğü Köprüler Şefliği Yeterlik Belgesi Komisyonundan Yeterlik Belgesi almış olmaları şarttır.

4. Teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat öncesine kadar İhale Komisyon Başkanlığına verilmesi gereklidir.

YETERLİK BELGESİ ALABİLMEK İÇİN:

1. Yukarıda belirtilen işlere iştirak edebilmeleri için (B) grubundan en az köprülerin keşif bedellerini ihtiva eden miktarlarda Bayındırlık Bakanlığından alınmış ve süresi dolmamış müteahhitlik karnesi veya keşif bedellerinin % 80'ni kadar miktarlardan benzeri köprü inşaatı işini yapmış geçici kabulünü yaptırmış olduğunu, İş Bitirme Belgeleri şirketlerin sözleşmeye esas ilk ilan tarinin den sonra alınmış hali faaliyet belgesi isteklilerin şirket olmaları halinde noter tasdikli şirket sirkülerini gerçek tek kişi olmaları halinde yine Noter tasdikli şahıs imza sirkülerini,

2. Yukarıda yazılı her köprü inşaatı işi için ayrı ayrı yapı araçları bildirisi, mali durum bildirisi, taahhüt bildirisi, teknik personel bildirisi ilk ilan tarihinden sonra alınmış banka referansını müracaat son günü mesai saati sonuna kadar bir dilekçe ile birlikte YSE 7. Bölge Müdürlüğü Genel Evrakına vermeleri lazımdır.

3. Müracaatta Genel Evrak kaydı muteber olup postada olacak gecikmeler kabul edilmez.

4. Yeterlik Belgesi almak için telgraf ve telefonla müracaat edilmez.

5 — İlgililere ilan olunur.

Not: Bu işlerin tümüne Bakanlar Kurulunun 14.3.1980 gün ve 8/605 sayılı kararname hükümleri uygulanacaktır.

(Basın: 17519 - 814)

SATIŞ İLANI

GAZİOSMANPAŞA İCRA MEMURLUĞUNDAN

979/3410

Bir borçtan dolayı hacizli 70.000 lira muhammen kıymetindeki 78 66 64 nolu telefonun İntifa hakkı Gaziosmanpaşa İcra dairesinde açık artırma ile satılıp paraya çevrilecektir.

Birinci açık artırması 24/7/1980 günü saat 16.30 - 17.00 arasında olup, bugün talip çıkmaz veya taliplerden teklif edilen bedel muhammen kıymetin % 75'ini bulmazsa satış bir gün temdit edilerek aynı yer ve saatte 25/7/1980 günü ikinci açık artırmada en çok fiyat verene ihale edilecektir. Fazla malumat almak isteyenlerin dosya numarası ile memurluğumuza müracaatları ilan olunur. 1/7/1980

(B—4856—811)

ELMALI BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

Belediyece yapılacak olan Bodrum dahil 6 kat Belediye İşhanı inşaatının kaba yapısı 2490 Sayılı Kanunun 31 nci Maddesi gereğince Kapalı Zarf Usulü Eksiltmesiyle yaptırılacaktır.

1—Kaba yapının 1980 Birim fiyatlarına göre Muhammen keşif bedeli 23.595.783.- liradır. Geçici Teminatı 707.873.- liradır.

2—Kaba yapının 1980 yılı ödeneği 1.500.000.- liradır.

3—Eksiltme 25 TEMMUZ 1980 CUMA günü saat 10.00'da Belediye Dairesinde ve Belediye Encümeni huzurunda yapılacaktır.

4—Eksiltmeye girebilme şartları, şartnamesinde mevcut olup, Şartnameler Belediye Fen Dairesinden 3.000.- lira mukabilinde temin edilebilir.

5—İstekliler, Teklif Mektuplarını şartnamede yazılı belgeleri, 24.7.1980 Perşembe günü saat 14.00'e kadar İhale Komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

6—Telgrafla müracaat ve postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez

(B—17559—808)

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Türkiye' de beslenme sorununa genel bir bakış

Geçen yazımızda dengeli bir beslenmenin ancak çeşitli besinlerin yeterli miktarlarda ve belirli bir oran dahilinde alınmasıyla olabileceğinden sözettik.

Ülkemizde belirgin bir beslenme sorunu vardır. "Gizli açlık" denilen olgu Türkiye'de geçerlidir. Çocuklardaki protein eksikliğine bağlı "protein-enerji yetersizliği" hastalığı 0-6 yaş grubundaki yaklaşık 1.5 milyon çocuk, demir eksikliğinin yol açtığı kansızlık sorunuyla 2 milyon çocuk karşı karşıyadır. Bunlar kaba rakamlar olsa bile bu saydığımız hastalıklar eksik ve yetersiz beslenmenin yol açtığı sonuçlar olup ülke nüfusunun büyük bir kısmını ilgilendirmektedir.

Beslenme sorununun temelinde ekonomik nedenler yatar. İstanbul Tabip Odası Beslenme Komisyonunun yaptığı bir araştırmaya göre Eylül 1979'da 4 kişi için, aylık en az beslenme harcaması 5 bin 500 lira iken, Nisan 1980'de bu miktar 10 bin liraya çıkmıştır. Bu nedenle dar gelirli halk yığınlarının sofrasına giren et, süt, yumurta miktarı giderek azalmakta, bunun yerine ekmek, makarna gibi tahıldan yapılan gıdalar girmektedir. Eksik beslenme bilhassa kırsal kesimlerde ve şehirlerdeki gecekondu bölgelerinde karşımıza çıkmaktadır.

Yine bu konuda yapılan sayısal değerlendirmeler emekçi halkın ve kırsal bölgelerde yaşayanların günlük besin ihtiyacının yüzde 60'ının tahıl ürünlerinden sağlanmakta olduğunu göstermekte. Geliri yüksek olan ailelerde bu oran yüzde 40 civarındadır.

Artan hayat pahalılığı, işsizlik, ekonomik istikrarsızlık, düzensiz kentleşme, kırdan şehire göç, bozuk bir tarım politikası, aile planlamasının olmayışı nedeniyle emekçi kesimde artan çocuk sayısı, beslenme eğitiminin olmayışı ve yanlış beslenme alışkanlıkları gibi ana nedenler biraraya gelerek sonuçta Türkiye'de bir beslenme sorununu oluşturmaktadır.

Bugün Türkiye'de, Afrika'da, Asya'da görülen türden bir açlıkla karşılaşmıyoruz. Bir süre önce televizyonda gördüğümüz Uganda'daki açlıktan ölen şiş karınlı kemik yığını haline gelmiş çocuk görüntülerine rastlanılmıyor ama bir eksik ve yetersiz beslenme olayı var. Beslenme bozukluğuna bağlı çocuk ölümleri, vitamin eksikliği, kansızlık, iyot eksikliğinin yol açtığı guatr hastalığı gibi rahatsızlıklara rastlanıyor. "Kimse açlıktan ölmüyor o halde bir beslenme sorunu yok" düşüncesine saplanmak yanlış bir tutum.

GENEL ÖNERİLER

Birinci çözüm yolu ekonomiktir. İşsizlik, gelir düzeyinin düşüklüğü, fiyat artışları, gelir dağılımındaki dengesizlik, halkın alım gücündeki azalma gibi sorunlara çıkış noktası getirme bir politika sorunudur. Halktan yana bir politika izlemek suretiyle çözülür kanısındayız. Ulusal bir gıda politikası izlemeliyiz, gıda fiyatları devletin denetiminde olmalıdır.

Diğer bir nokta da Türkiye'deki büyük tarım ve hayvancılık potansiyelini en iyi biçimde kullanmaktır. Topraklarımız hem hayvancılık hem de ekim için uygundur. Ancak bu alanda feodal ilişkilerin kırılamaması köylülere gerekli destek (kredi araç, gereç,) sağlanamaması, bozuk tarım politikası, aracı ve tefecilerin köylünün ürününü ucuza kapatması, geri bir teknolojinin kullanılması gibi temel nedenler yüzünden geniş köylü kitlesinin üretimi düşük olmakta, hem de çiftini çubuğunu satan büyük şehirlere göçmektedir. Bir şehirde kapıcılık yapmak, toprakla uğraşmaktan daha çekici gelmektedir, kırsal bölge insanları için. Sonuçta da gıda üretimi düşük olmaktadır ülkemizde.

Bu iki ana nedenin yanı sıra halkın eğitim düzeyinin düşük oluşu beslenme alanında kendini göstererek yanlış birtakım inanışlara, alışkanlıklara yol açmaktadır. Fabrika, kreş, okul yurt gibi insanların toplu olarak bulundukları yerlerde hiç olmazsa bir öğün besin değerleri ayarlanmış yemek verilmesi de olumlu bir davranış olup desteklenmelidir.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR:
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 832

Polis TİKP Niğde İl binasında zorla arama yaptı

● Niğde polisi saldırgan komandoları yakalayacağı yerde, seksen kadar yurttaşı gözaltına aldı.

NİĞDE (ÖZEL)

NİĞDE'de polis, Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Binasını ve bazı dernek binalarını basarak TİKP İl yöneticisi Cuma Coşkun'u ve 80 kadar yurttaşı gözaltına aldı.

MHP'li komandolar, Şadırvan Çaybahçesini dün saat 11.00 sıralarında basmak istediler. Çevre esnafının ve halkın buna karşı koyması ve saldırganları kovalaması üzerine, polis, saldırıya uğrayan halktan yüze yakın yurttaşı gözaltına aldı.

Bu arada, TİKP İl binasına da zorla girmek isteyen polisler, kendilerine yaptıkları işin kanunsuz olduğunu söyleyen İl yöneticisi Cuma Coşkun'u ve parti lokalinde bulunan bir başka yurttaşı gözaltına aldı.

Öte yandan, Toprak Su İl Kooperatifler Müdürlüğü, Turizm Derneği, Ziraatçılar Derneği ve yurtsever demokrat kişilerin gittiği kahveler de polis tarafından basıldı.

Polisin halka karşı giriştiği saldırı sırasında, sivil giyimli üç Harbokulu öğrencisi de gözaltına alındı.

Beyrut yine kana bulandı

Lübnan' da iki sağcı grup silahlı çatışmaya girdi: 60 ölü

BEYRUT (AA/REUTER)

LÜBNAN başkenti Beyrut'ta önceki gece meydana gelen çatışmalarda 60 kişinin öldüğü bildirildi. Pierre Gamayel'in liderliğindeki Falanjist Parti taraftarları ile Camille Chamoun'un Lübnan Ulusal Partisi üyeleri arasında Beyrut'un 25 kilometre kuzeyindeki Safra bölgesindeki çatışmaların hâlâ sürdüğü belirtiliyor.

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Kirazlıyayla'da düzenlenen "Türkiye-80 ve Enflasyon Sorunu" seminerinde, (soldan sağa) A. Tacıroğlu, A. Topuz, F.Ergin, T. Erdem ve T. Erel görülüyor.

● Ali Topuz, herşeyden önce siyasal zıtlaşmanın ortadan kaldırılması gerektiğini söyledi

● İTO 2.Başkanı özel sektörün sorumsuzca hareket ettiğini kabul etti

"Türkiye 80 ve Enflasyon" konulu seminerde demokrasinin önemi vurgulandı

MUZAFFER TUNÇAĞ

BURSA Üniversitesi İktisadi ve Sosyal Bilimler Fakültesinin İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti ile birlikte düzenledikleri "Türkiye-80 ve Enflasyon Sorunu" konulu seminer sona erdi.

Seminerde dikkat çeken bir nokta, Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral'ın dışında AP'li milletvekillerinin ilgi göstermemesi idi. AP'liler çağrılı olmalarına rağmen gelmediler. Buna karşılık CHP'de parti içi muhalefetin önde gelen isimlerinden Ali Topuz, CHP İstanbul Milletvekili Tarhan Erdem ile birlikte semineri büyük bir dikkatle izledi.

BAKANIN SÖZLERİ

İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti Başkanı Şeref Özgencil'in parlamentoya sahip çıkılmasını ve zorbalığın mahkum edilmesini vurgulayan açış konuşmasından sonra söz alan Sosyal Güvenlik Bakanı Oral, hükümetin önündeki iki derdin enflasyon ve döviz kıtlığı olduğunu söyledi. Oral tasarruf hacminin yetersizliği üzerinde durarak enflasyonu yenmenin şart olduğunu belirtti. Daha sonra geçmiş hükümetlerin bir tahlilini yapan Bakan, duran

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Fransız Devlet Başkanının Almanya gezisi sürüyor

Giscard d' Estaing Avrupa' nın dünyadaki rolünü canlandırmak amacında

PARİS/BONN(AJANSLAR)

FRANSA Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing Batı Almanya ziyaretini sürdürüyor. Şimdiye dek Almanya Devlet Başkanı Karl Carstens ve Başbakan Helmut Schmidt ile görüşmeler yapan Giscard d'Estaing yaptığı konuşmalarda özellikle Batı Avrupa'nın dünyadaki konumu üzerinde durdu. Batı Avrupa'nın uluslararası alanda yerini sağlamlaştırması gerektiğini söyleyen Fransız Devlet Başkanı böylece dünyada barış ve dengenin sağlanabileceğini söyledi. Fransa'nın Almanya ile birlikte Batı ittifakına bağlı olduğunu hatırlatan Giscard d'Estaing "Daha güçlü ve daha bağımsız Avrupa sesini duyurmalı-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Güneydoğu Asya Ülkeleri şiddetli tepki gösterdiler

Hindistan Vietnam yanlısı Heng Samrin rejimini tanıdı

YENİ DELHİ

HİNDİSTAN hükümeti, Kamboçya'daki Vietnam yanlısı Heng Samrin rejimini tanıdı.

Hindistan Dışişleri Bakanı Narasimha Rao, Parlamentoda yaptığı konuşmada "Heng Samrin'i, Hint kamuoyunun büyük bir bölümü tarafından onaylandığı için resmen tanıdıklarını" iddia etti. Rao, Heng Samrin yönetimi ile en kısa zamanda diplomatik ilişkiler kurulacağını açıkladı.

ASEAN ÜLKELERİ ŞİDDETLİ TEPKİ GÖSTERDİ

Güneydoğu Asya ülkeleri, Hindistan'ın Heng Samrin rejimini

(Devamı sa. 6. sü. 4'de)

TASS, Sovyetler Birliği' nin Tahran Elçiliğinin basılacağını öne sürdü

TAHRAN

SOVYET Tass ajansı, Sovyetler Birliği Tahran Büyükelçiliği binasının bazı çevrelerce hedef seçildiğini ve binanın işgal edilebileceğini öne sürdü. Tass bu iddiaları ortaya atarken Tahran'daki Sovyet Basın Ataşesinin açıklamalarına yer verdi. Basın Ataşesi bu tür girişimlerin kesilmesi ve sürekli olarak önlenmesi açısından İran Dışişleri Bakanlığına ve öteki ilgili kuruluşlara bilgi verildiğini duyurmuştu.

Bu arada İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade de, Sovyet elçiliğinin işgal edilmesinin planlandığına dair çıkan haberler üzerine, Sovyet elçiliğinin sıkı bir şekilde korunduğunu belirtti.

IRAK-İRAN SINIR ÇATIŞMASI

İran-Irak sınırında İran Devrim Muhafızlarıyla Irak Ordusu arasında yeniden çatışma çıktı. Kayhan gazetesinin haberine göre çatışma İran sınır kasabası olan Kasrı Şirin'in çok yakınlarında meydana geldi.

Homeyni, İslam prensipleriyle ilgili 15 emir yayınladı

TAHRAN (GHA)

AYETULLAH Hüseyin Muntezari'nin çağrısı üzerine Tahran'da düzenlenen mitingde "hükümet kadrolarının temizlenmesi ve kadınlara İslami kıyafet giydirilmesi" istendi.

Tahran Üniversitesi kampüsünde toplanan ve Ayetullah Homeyni'ye bağlılıklarını dile getiren göstericiler, Homeyni'nin İs-

(Devamı sa. 6 sü 4'de)

Anma törenine katılanlar Apocular tarafından katledilen Zeki Ön'ün mezarı başında saygı duruşunda bulundular.

TİKP Gaziantep İl Başkanı bir yıl önce Apocular tarafından öldürülmüştü

Zeki Ön mezarı başında anıldı

● TİKP İl Başkanı Berk, "Zeki Hoca, barışı, birliği ve özgürlüğü temsil ediyordu" dedi.

GAZİANTEP (ÖZEL)

APOCULAR tarafından bir yıl önce öldürülen TİKP Gaziantep İl Başkanı M. Zeki Ön, 3 Temmuz günü mezarı başında anıldı. Anma toplantısına İl Başkanı Mustafa Berk ve Zeki Ön'ün öğretmen arkadaşları ile ailesi ve kalabalık bir çevre katıldı.

Toplantıyı saygı duruşu ile açan Mustafa Berk, Zeki Hocanın kırsal bölgede doğduğunu ve bu bölgenin çocuğu olduğunu belirterek, şöyle konuştu:

"Zeki Hoca zor günlerin adamıdır. Her zaman kendisini hayatın zorluklarına veren biriydi. Hiç bir zaman karamsarlığa kapılmadı. Herkesin elinden tutup yardımcı olurdu. Hayatın zorlu çileleri içinde daha 21 yaşında öğretmen oldu. Antepli öğretmen ve öğrenciler içinde, onlara önderlik ederek devrimci mücadelelere atıldı. Bu mücadelesi içinde okudu araştırdı. Sovyet sosyal-emperyalizmini gördü. Çevresiyle tartışarak doğru yolu bulup daha sonra partimiz saflarına katıldı."

Berk, konuşmasına, Zeki Hocanın tükenmez enerjisi ile TİKP İl Örgütünün kuruluşuna önderlik ettiğini ve tüm parti taraftarlarının onayı ile İl Başkanlığına getirildiğini belirterek şöyle devam etti:

"Partimizin kurulması ve devrimci fikirlerin yayılması hakim sınıfların işine gelmiyordu. Bu yüzden Partimiz, çeşitli karanlık çevrelerin boy hedefi oldu. Bu çevreler, sonuçta, Partimizin değerli önderi ve yiğit savaşçı M. Zeki Ön'ü, Apocular denen cinayet örgütüne katlettirdiler. Ancak bu çevreler, Zeki Hocanın bedenini katlettiler ama onun fikirlerini ve partisini yok edemediler.

Berk, konuşmasının sonunda, "Arkadaşlar, Partimize yönelik saldırı ve tertipler bugün de devam ediyor. Bu saldırılar karşısında hepimiz de değerli İl Başkanımız ve önderimiz M. Zeki Ön'ün yiğit fedakarlığını örnek alalım. Onun gibi hayatımızı Partinin mücadelesi ile birleştirip kenetlenelim. Hocanın anısını ancak böyle yüreğimizde ve kalbimizde yaşatabiliriz" dedi.

TİKP Gaziantep İl Başkanı Mustafa Berk, Zeki Ön'ün mezarı başında yaptığı konuşmada, "O'nun mücadelesini, hayatını örnek alalım" dedi.

Gaziantepli hamallar, derneklerinin kapatılması yüzünden zor durumda kaldıklarını söylediler. Fotoğraf: AYDINLIK)

Sıkıyönetimce yedi ay önce kapatılmıştı

Gaziantepli hamallar derneklerinin açılmasını bekliyor

● "Derneğimiz kapalı olunca yük indirmede itiraz edemiyoruz. Edince de vay halimize. Ya yük sahibi dövüyor, ya da polis."

GAZİANTEP (ÖZEL)

GAZİANTEPLİ sırt hamalları, 7 ay önce bir grubun hataları yüzünden sıkıyönetimce kapatılan Yükçü Hamallar ve Esnaflar Derneğinin yeniden açılmasını dört gözle beklediklerini açıkladılar.

Dernekleri uzun süreden beri kapalı olduğundan, yük indirmelerde itiraz edemediklerini belirten hamallar, "İtiraz etmeye kalktığımız zaman vay halimize. Dernek kapalı olduğundan yük sahiplerince adımız anarşiste çıkmış" şeklinde konuştular.

"İKİ YAKAMIZ BİR ARAYA GELMİYOR"

1200 üyeli Gaziantep Yükçü Hamallar ve Esnaflar Derneği üyelerinden İbrahim Kazan,

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Lisenin tek felsefe öğretmenini "ihtiyaç fazlası" diye sürdüler!

● Sınavlardaki yolsuzluklara alet olmayan öğretmenlerin evi kurşunlandı ve bombalandı.

ANKARA (ÖZEL)

ÇUBUK'ta 23 ilkokul öğretmeninden sonra, 8 lise öğretmeni daha sürüldü. Çubuk Lisesinin tek felsefe öğretmeni Ali Tekin de "ihtiyaç fazlası" olduğu gerekçesiyle sürüldü.

Sürülen 8 öğretmenin mesleklerinde başarılarıyla tanındığı bildirildi. Öte yandan lisede branşı olmayan İş Bilgisi öğretmeni Sadettin Sevengil ve MHP militanı olarak bilinen bazı öğretmenler atandı.

DIŞARDAN BİTİRME SINAVINDA YOLSUZLUK

Ortaokulu dışardan bitirme

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Kahramanmaraş YSE' de çalışanlara zorla kitap satılıyor

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ YSE'de işçilerden zorla para toplanmasından sonra şimdi de müteahhit, taşaron ve muhtarlara zorla kitap satılıyor.

İşlemlerini yürütmek için YSE'ye giden müteahhit, taşaron ve muhtarlara Köprü Şefi Fatma Başıbüyük, Mustafa Aslan, Müdür Muavini Necdet Balta ve Müdür tarafından K. Maraş YSE Müdürlüğü yapmış, halen Adana YSE Bölge Müdürlüğü yapan Mehmet Reşit Ayhan'ın 'Hayat Acıları' adlı korsan şiir kitabı zorla satılıyor. Her kitap için 60 lira alınıyor ve en az 10 kitap alma zorunluluğu konuluyor. Kitabı almak istemeyenlere "Bölge Müdürümüzün talimatıdır, almak zorundasınız. Almayanın işleri yapılmayacaktır" deniliyor.

Görüştüğümüz müteahhit ve taşaronlar, kendilerine yapılan bu zorbalığın, devlet memuriyetini kötüye kullanmaktan suç teşkil ettiğini belirttiler ve yetkililerin bu konuda soruşturma açmasını istediler.

Bağımsız Elçi de CHP' ye katıldı

ANKARA (AA)

MARDİN Bağımsız Milletvekili Şerafettin Elçi dün CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in TBMM'deki odasında düzenlenen bir törenle CHP'ye katıldı.

Ecevit törende yaptığı konuşmada, "Şimdi Türkiye'de faşizm tehlikesinin çok daha ileri boyutlarda yeniden ortaya çıktığı bir aşamadayız" dedi.

Mardin Bağımsız Milletvekili Şerafettin Elçi'nin katılmasıyla CHP'nin Millet Meclisindeki üyesi sayısı 209'a yükseldi.

Sinop'da 10 polis sürgün edildi

Sinop Valisi, AP İl Başkanının bir dediğini iki etmiyor

Karaborsada, Maltepenin satış fiyatı 40 liradan 50 liraya, Samsunun fiyatı 50 liradan 60 liraya, "İyi Samsunun fiyatı 60 liradan 75 liraya yükseldi. Marlboro da 100 lira oldu... (Fotoğraf: GHA)

● Bir ay önce sürgüne gelen polisler yeniden sürüldü.

SİNOP (ÖZEL)

TÜRKİYE'nin genellikle olaysız ve sakin sayılı yerlerinden olan ve ayrıca MHP'lilerin hakimiyet kuramadıkları Sinop'da ilerici polisler başka illere sürgüne gönderilerek yerlerine getirilecek kadrolarla solcular sindirilmek isteniyor.

Sinop'daki tayinlerde AP İl Başkanı Ziya Kaptan önemli rol oynuyor. AP eski İl Başkanı ve bazı AP'liler şimdiki yönetimin uygulamalarına karşı çıkıyor. Sinop halkı vali için, "AP İl Başkanı Ziya Kaptan'ın katibi" diyor. Gerçekten de Sinop Valisi, AP il teşkilatının bütün listelerini kolayca imzalıyor.

MHP'li faşistlerin yuvalandıkları Kale Mahallesinde yoldan geçen vatandaşlar dövülüyor ve suçlular yakalanmıyor. Bir süre önce 2 kişiyi döven 20 kadar saldırgan bizzat Emniyet Müdürü tarafından serbest bırakıldı. Polis ilerici halkın devam ettiği kahve-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Karaborsacılar da sigaraya zam yaptı

İSTANBUL (GHA)

GÜMRÜK ve Tekel Bakanlığı tarafından çay ve tuz dışındaki tüm Tekel maddelerine uygulanan % 25-40 oranındaki zam, sigara karaborsasına % 50 oranında aksetti. Vatandaşlar yapılan zamlardan Tekelden çok sigara stoku yapmış bayi ve bakkalların kazanacaklarını iddia ediyorlar. Karaborsacıların da zamlardan sonra uyguladıkları yeni fiyatlarla kazan oranlarını artırdıkları görülüyor.

Açıklanan zamlardan önce normal fiyatı 25 lira olan Maltepe sigarası 40 liradan, Samsun sigarasının Yugoslavya ve Bulgaristan'da yaptırılanları da 50 liradan satılmaktaydı. "İyi Samsun" diye satışa sunulan ve Türk fabrikalarında imal edilen Samsun sigaralarının karaborsa fiyatlarla piyasaya sürülmesi üzerine karaborsa sigara fiyatları da derhal yükseltildi ve 35 liralık Maltepe sigarası 50, aynı fiyattaki Yugoslavya veya Bulgaristan menşeli Samsun sigaraları da 60 liradan satılmaya başlandı. "İyi Samsun"un karaborsa fiyatı ise 75 liraya yükseldi.

Öte yandan Tekel zamlarından önce 80-90 lira arasında satılmakta olan Marlboro sigarasının fiyatı da otomatikman 100 liraya çıkartıldı.

Aydınlık muhabiri diye gözaltına aldılar, evindeki kitaplara el koydular

İSTANBUL (ÖZEL)

GAZETEMİZ muhabirlerinden Necati Karabulut, önceki gün akşam Çemberlitaş'ta bir esnaf arkadaşının dükkanında otururken, dükkana baskın yapan 2. Şube ekibi tarafından, sırf Aydınlık muhabiri olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Daha sonra muhabirimizin evine ve dükkanına da baskın yapan polisler, buralarda buldukları bütün kitaplara el koydular. Evden alınan 150 kadar kitapla birlikte 2. Şubeye götürülen muhabirimiz, bir gece orada tutulduktan sonra dün sabah 1. Şubeye sevkedildi. Muhabirimizin durumuyla ilgilenmek için 1. Şubeye giden İstanbul İstihbarat Şefimiz de, Şubede görevli bazı polislerin hakaretine uğrayarak gözaltına alınmak istendi.

Günaydın Milliyet Politika Son Havadis Hürriyet Tercüman Hergün Cumhuriyet BASINDAN SEÇMELER

Ergun Balcı' nın "Vietnam oyunu"

8 Temmuz tarihli Cumhuriyet gazetesinde Ergun Balcı Güneydoğu Asya'daki durumu tahlil etmeye çalışan bir yorum yayınladı. "Güneydoğu Asya'da Oynanan Oyun" başlığı altında yayınlanan yazıda, Vietnam saldırganları ile işgale karşı savaşan Demokratik Kamboçya kuvvetleri birbirlerine karıştırıldıktan sonra TASS'ın ve Vietnam'ın haklılığı kanıtlanmaya çalışılıyor.

Ergun Balcı şöyle yazıyor:

"(.....) Bangkok hükümeti, Pnom Penh ile Hanoi'nin tüm protestolarına karşın Sao Kaoe göçmen kampından 7 bin göçmeni Kamboçya'ya göndermiştir. Bu 7 bin göçmenin 6 bini Tayland'a sığınmış Kızıl Kmer gerillaları ve onların yandaşlarıdır. Aylardır Tayland'da dinlenmiş ve BM'nin gıda yardımı ile beslenmiş bu insanların geri gelmesi Kamboçya'daki Kızıl Kmerler tarafından memnunlukla karşılanmıştır."

Vietnam saldırısını, Tayland' ın Demokratik Kamboçya hükümetini tanıyan tutumu ile aklamaya çalışan Balcı, okun sivri ucunu, saldırgan Vietnam yerine ülkesini işgalden kurtarmak için savaşan gerillalara yöneltiyor.

Haluk Ülman: Vietnam' ın arkasında Moskova var

Prof. Haluk Ülman, salı günkü Hürriyet'te Güneydoğu Asya'daki durumu, etraflı bir şekilde inceliyor. "Uzakdoğu yeniden karışıyor" başlıklı yazısında Ülman, bölgedeki tarafları ve Sovyetler Birliği'nin rolünü tek tek ele alıp tahlil etmiş.

Vietnam-Tayland çatışmasının nedeni olarak dış görünümde Kamboçyalı göçmenlerin ülkelerine dönmesi olduğunu yazan Ülman, çatışmanın esas nedenini ise şöyle açıklıyor:

"(.....) Olayın altında Vietnam'ın, onun aracılığıyla da Sovyetler Birliği'nin, Çin Hindi bölgesini kendi üstünlüğü altına almak amacının yattığına hiç kuşku yok. (.....) Vietnam'ın -bunu Sovyetler Birliği diye de okuyabilirsiniz- Çin Hindi'ndeki bu yayılması başta Tayland, Singapur, Filipinler Malaysia ve Endonezya gibi bölge devletleriyle Çin Halk Cumhuriyetini ve Birleşik Amerika'yı çok ürkütüyor. Pekin'in korkusu yalnız kendi yayılma alanı olarak gördüğü bir bölgeyi elden kaçırmak değildir, aynı zamanda Sovyetler Birliği tarafından güneyden kuşatılmaktır."

Ülman, yazısına devamla, ABD'nin de Vietnam yenilgisinden sonra bölgede yeni maceralara kalkışmamak niyetinde olduğunu belirtiyor.

BAKIŞ
TAYLAN ERTEN

İşler kesat

—"Tek kuruşluk satış yapmadan kepenk indirdiğimiz günlerin sayısını unuttuk."

25 Ocaktan bu yana hangi esnafla konuşsanız, hangi küçük imalatçıya "İşler nasıl?" diye sorarsanız aldığınız cevap bu ya da benzeri oluyor. Ekonomik istikrar tedbirleri, küçük esnaf ve sanatkarı, imalatçıyı, üretim ve satış yapmama noktasında gercekten istikrara kavuşturmuş görünüyor.

—"Elimde 30 takım mobilya var. Değeri yaklaşık 1 milyon 500 bin lira. 2,5 aydır satamadım."

Ankara'nın Siteler olarak bilinen mobilyacılar sitesinde bir küçük imalatçı böyle söylüyor ve ekliyor; "Artık Anadolu'dan toptancılar mal almaya gelmiyor. Ankara'dakiler de öyle. Satışımız yok, borçlarımızı ödeyemiyoruz." Sözünün burasında masanın üzerinde birikmiş senet protestolarını gösteriyor, küçük bir tomar halinde zarflar.

Bu insanların çok büyük bölümü, çıraklıktan, işçilikten yetişmiş mobilya ustaları. Genellikle borçlanarak kurdukları küçük atölyelerde "Ham imalat" yapıyorlar. Sonra bunları büyük toptancıya devrediyorlar. Büyük toptancı da ham mobilyayı bir güzel boyayıp, bezeyip hatırı sayılır fiyatlarla satıyor. Küçük imalatçı, anlamlı bir sermaye gücüne sahip olmadığı için ancak üretim yaparsa ve ürettiğini satabilirse yaşama şansına sahip. Aksi halde iflas tehdidi kapıda.

—"Son aylarda Siteler'de kapanan işyerlerinin 200 dolayında olduğunu tahmin ediyoruz. Henüz kapanmayan ama iflasın eşiğine gelenler ise çeşitli yollarla yakalarını icra memurlarının elinden kurtarmaya, ayakta kalmaya çalışıyor."

—"Peki işini kaybedenler, şimdi ne yapıyor?"

—"Buralarda şayet bulabilirlerse işçi olarak başka işyerlerine girmeye çalışıyor ya da tezgahtarlık gibi işler yapıyorlar."

Bu dayanılmaz durgunluk, batan küçük esnafın, sanatkarın çevresinde başkalarına "köşeyi dönme" olanakları yaratmış. Borçlarını ödeyemediği için icraya verilen imalatçıların sırtında kimi avukatlar şöyle bir tezgah kurmuşlar: Alacak adına hacze gelen avukat imalatçının malına düşük fiyatla el koyup, sonra kendi adına başka yere yüksek fiyatla devrediyor. Bunun hukuki yolları mevcut. Böylece esnaf batarken 'başka güneşler' doğuyor.

Ekonomik cendere işyeri sahibinin yanı sıra işçi olarak çalışanları da kıskacına almış durumda. Atölyelerden çok sayıda işçi çıkarılıyor. Örneğin normal dönemde 15 işçi çalıştıran bir işyerinde şimdi yalnız tek işçi kalmış. O da ortalık işlerine bakmak için. Çoğu işyerinde de aynı uygulama sözkonusu.

Son faiz kararnamesi, küçük esnaf ve sanatkarın durumunu daha da ağırlaştırdı. Faizlerin serbest bırakılmasından sonra özellikle, bu meslek erbabına kredi veren Halk Bankası, şimdi muslukları kısmış. Banka iki yönden esnafa kredi vermekten kaçınıyor, ödeme gücü kalmadığını bildiği için. Zar zor üretim yapabilenlere de pazarlık usulüyle çok yüksek düzeyde faiz zorunluluğu dayatılınca büyük sayıda esnaf kredi almaktan çekiniyor.

Küçük ve orta imalatçıya karşı AP'nin olsun, CHP'nin olsun politikaları pek farklılık taşımıyor. Rakamlar Türkiye'de toplam 450 milyar lira dolayındaki kredi hacminin yalnız 12 milyarının esnafa, sanatkara ve imalatçıya yöneldiğini ortaya koyuyor.

—"18-20 bin lira kredi alabilen sanatkarın ekonomiye katkısı düşünülemez."

Böyle diyor İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifi Başkanı. Ve ekliyor:"Türkiye'nin bir numaralı sorunu üretimdir. Fabrikaların yüzde 30'u grev nedeniyle durmuştur. 1979 sonlarında toplusözleşmelerle aldıkları zammın enflasyon nedeniyle kısa sürede aşılması, işçilerin bu yolu seçmesine neden olmuştur. İşleri yokuşa sürme, işçiyi ve sanatkarı güç durumda bırakmakta, bu kesimi hayat pahalılığından koruyacak önlemler yetersiz kalmaktadır. Sadece para arzını kısmakla, fiyatların düşmesini beklemekle, ekonominin düze çıkmayacağı kanısındayız."

İzmir Merkez Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifi Başkanı da farklı düşünmüyor. Durgunluğun ve yüksek faizin başlarına ne işler getireceği konusunda şunları söylüyor:"Yeni faiz oranları karşısında esnaf ve sanatkar iflasa gidecektir. Kredi ile çalışan bu topluluk bankaların eline düşecek ve yüksek faizle borçlanacaktır. İzmir'de şimdi 150 bin dolayındaki küçük esnaf bu geçidi nasıl aşacağını düşünüyor, işlemeyen tezgahının başında."

Bu hayati zorluklara bir de siyasi baskılar ekleniyor. Hemen tüm kentlerde zorbalık, MHP ve maceracı gruplar eliyle esnafın sırtında bir başka kambur. Haraç ve tehdit kol kola girmiş sanki cehennem dansı yapıyor.

Sonuç olarak işler kesat, eller böğürde, tezgahlar tek tek susuyor.

"Serbest rekabete dayalı ekonomik düzen" histerisi, halkın çok büyük kesimini işte böyle dramatik bir yarışın içine atmış bulunuyor. Öyle bir yarış ki bir avuç güçlünün selamete ulaşmasından başka sonucu yok.

Ama durum umutsuz değil. Bu ülkenin onurlu tarihini, her zaman örse çekiç vuran kollar, tezgahları makineleri işleten eller dokudu.

İşçinin grevini haklı gören, kaderini onunla bir tutan esnaf ve küçük sanatkarlar var oldukça bu köhne duvarlar da yıkılır.

İşler kesat ama, durum hiç de umutsuz değil sanatkar dostlar...

İLANEN TEBLİGAT
İSTANBUL BEŞİNCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN
Dosya No: 1980/3464

Borçlu Hasan Sarı
Beşiktaş Nüzhetiye Cad. No:81 Kat:2

Bayram Çelik vekili Av.Ferda Kazancıbaşı tarafından aleyhinize yapılan icra takibinde bir adet emre muharrer senede istinaden 300.000,00 lira ve masraflarının tahsili talep edilmesi üzerine yukarda gösterilen adresinize çıkarılan ödeme emri bila tebliğ iade edilmiş olup zabıta da adresinizi tespit edemediğinden ödeme emrinin 7201 sayılı kanunun 28-31 maddelerine göre ilanen tebliğine karar verilmiştir. İş bu ödeme emri gazetede neşri tarihinden itibaren 15 gün sonra tarafınıza tebliğ edilmiş sayılacaktır. Buna göre yukarda yazılı borç ve masrafları iş bu ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren 10 gün içinde ödemeniz, takibin dayanağı senet kambiyo senedi niteliğine haiz değilse 5 gün içinde merciе şikayet etmeniz, takip dayanağı senet altındaki imza size ait değilse yine bu 5 gün içinde ayrıca ve açıkça bir dilekçe ile icra dairesine bildirmeniz, aksi takdirde icra takibindeki kambiyo senedi altındaki imzanın sizden sadır sayılacağı, imzanızı haksız yere inkar ederseniz 100 liradan 5000 liraya kadar para cezası ile mahkum edileceğiniz borçlu olmadığınız veya borcun itfa veya imhal edildiği veya alacağın zaman aşımına uğradığı hakkında itirazınız varsa bunu sebepleri ile birlikte 5 gün içinde tetkik merciine bir dilekçe ile bildirerek merciden itirazınızın kabulüne dair bir karar getirmediğiniz takdirde cebrii icraya devam olunacağı, itiraz edilmediği ve borç ödenmediği takdirde 10 gün içinde 74. madde gereğince mal beyanında bulunmanız, bulunmazsanız hapisle tazyik olunacağınız ilanen tebliğ olunur.12/5/1980

(B–4863–813)

DERTLİ ÜLKE
FİNLANDİYA
6 ÖZER YAVUZ

1957 yılında Tanner ve 1958 yılında Fagerholm hükümetlerinin kurulmasını Sovyetler tehditle önlediler

DEVLET BAŞKANLIĞI SEÇİMİ VE SOVYETLER

Finlandiya'da devlet başkanı olmak Sovyetlerin onayına bağlı

SOVYETLER Birliği, İkinci Dünya Savaşından itibaren başta Devlet Başkanı ve hükümet seçimi olmak üzere, Finlandiya'nın dış politikasına, edebiyat, kültür ve sanat hayatına, sendikalara, ekonomisine, mülteciler siyasetine ve gerekli gördüğü daha birçok alana şu ya da bu yolla müdahale etmiş ve yön vermeye çalışmıştır

> ● *1958'de Jakobstads Tidning gazetesi şöyle yazıyordu: «Hükümeti biz kendimiz seçiyoruz. Ama öyle bir hükümet seçmeliyiz ki komşumuz kabul etsin»*

Sovyetler Birliği ve Finlandiya devlet başkanı seçimi

FİNLANDİYA Devlet Başkanı seçimi önemlidir. Çünkü Başkanın yetkisi geniştir. Özellikle dış politika üzerine belirleyici olan Devlet Başkanıdır. Daha 1940 yılında Molotov, dört Devlet Başkanı adayını kara listeye aldığını açıklamıştı. 1944 yılında Devlet Başkanı seçilen Manerheim'e istifa etmesi için baskılar yapıldı. 1950 Başkanlık seçimlerinde Paasikivi eleştirildi. Aynı Paasikivi'ye 1955 yılında Lenin ödülü verildi. 1955 yılında Paasikivi ve Başbakanı Urho Kekkonen Moskova'ya davet edilir. Sovyet yöneticileri Kekkonen'i daha Adalet Bakanlığı döneminden tanımaktadırlar. Kış Savaşı sırasında "kahramanca yürütülen anayurt savunması" nın hatıralarını daima yükseklerde tutmak istiyen Fagerholm'e karşı, "Sovyet dostu" Kekkonen aday gösterilir. Kekkonen, iki oy farkla, halen yürüttüğü Başkanlığı kazanır. Başkanlık seçimleri içinde en açık Sovyet müdahalesi 1962 yılında oldu. Kruşçev, 1960'da bir grup Finli politikacıya şöyle der: "Kekkonen'in dostu Sovyetlerin de dostudur. Kekkonen'e karşı olmak Sovyetlere de karşı olmak demektir."

Kruşçev'in güvendiği aday

KRUŞÇEV, 1961 "Nota buhranı" sırasında Kekkonen'e şöyle der: "Siz, bay Kekkonen, Tanner ve Leskinen'e güveniyorsunuz. Biz onlara güvenmiyoruz. Biz size güveniyoruz."

Tanner ve Leskinen, Olavi Honka'yı Kekkonen'e karşı aday gösteren Sosyal Demokrat Partinin liderleridir. Sosyal Demokratlar, Küçük Köylü Partisi, Tutucu Parti, Halk Partisinden oluşan çoğunluk birleşmiş ve Kekkonen'e karşı Olavi Honka'yı başkan adayı göstermişlerdir. Bunlar kısaca Honka cephesi adıyla anılır.

Moskova, daha seçimi kendi adayının kaybedeceğini anlar anlamaz 30 Ekim 1961'de Finlandiya'ya bir nota verdi. Nota 1948 tarihli "Dostluk ve İşbirliği" anlaşmasının 1. maddesine dayandırılıyordu. Özetle Moskova yöneticileri, Finlandiya topraklarının askeri tehdit altında tutulduğunu ve buna izin veremeyeceklerini belirtiyorlardı. Tehdidin hangi yabancı askeri güçlerden geldiği sorusu bugün bile açığa kavuşturulabilmiş değildir. Helsinki hükümeti notayı cevaplandırmadan önce Dışişleri Bakanını Moskova'ya yolladı. Sovyet Dışişleri Bakanı Gromiko uygun bir lisanla, Finlandiya dış politikasının şimdiye değin olduğu gibi bundan böyle de devam edeceğine dair garanti istediklerini açıkladı. Devamla Kekkonen'e ve onun dış siyasetlerine kesinlikle güvendiklerini, şimdiyse ona karşı bir cephe oluşturulduğunu öğrendiklerini anlattı. Fin Dışişleri Bakanının ardından Honka cephesini oluşturan parti ve gruplar üzerinde yoğun bir propagandaya girişildi. "Sovyet birliklerini Finlandiya topraklarında görmektense.. 'Cephe', Honka'nın Devlet Başkanlığından vazgeçmesinin ehven-i şer olduğuna karar verdi. Honka adaylıktan çekildi. Kekkonen, Kruşçev'le buluştu. Kruşçev, Kekkonen'e tam güvence duyduklarını tekrarladı ve Honka'ya yönelik sert bir eleştiri yaptı. Bir kaç saatlik Kekkonen-Kruşçev görüşmesi, 1948 anlaşması 1. maddesinde öngörülen dış tehditlerin tamamını halletti ve Fin-Sovyet ilişkileri normalleşti. (!)

Siyasi çevrelerde yaygın olan söylentilerden biri Sovyet Nota'sının Kekkonen tarafından Moskova'ya ısmarlandığı şeklindedir.

"Jakobstads Tidning" olayı şöyle yorumladı: "Birçok yurttaşın düşündüğü gibi olayı gizlemek hiç bir şey kazandırmaz. Sorun, Moskova'nın Finlandiya Başkanlık seçimlerine müdahalesinden başka bir şey değildir."

Sovyetler Birliği ve Finlandiya hükümetleri seçimleri

KOMÜNİST İçişleri Bakanı Jrjö Leino hatıralarında, 1947 sonbaharında Moskova ziyareti sırasında Jdanov'un kendisine şöyle dediğini anlatıyor. "Sovyetler Birliği hükümeti sizin durumunuzu görüşmüş ve sizin İçişleri Bakanlığından çekilmeniz gerektiğine karar vermiştir." Sovyet yöneticileri 1948'de kurulan Fagerholm hükümetine de çeşitli yollardan müdahalelerde bulundu.

Fakat Devlet Başkanının hükümeti desteklemesi üzerine hükümet düşürülemedi.

Tanner hükümetinin engellenmesi

1957'de Sosyal Demokrat Parti Başkanı Tanner, hükümeti kurmakla görevlendirilince Sovyetler, Finlandiya ile ticari ilişkilerini kesti. Kruşçev açıkça Tanner'e hücum etti. Tanner'in hükümet kurması bu yolla önlenebildi.

1958 genel seçimlerinden sonra hükümeti kurma çalışmalarına Sovyet Büyükelçisi Lebedev müdahale etti. Hükümeti kurmakla görevlendirilen Fagerholm, 200 sandalyeden 137'sinin desteğini alan bir hükümet oluşturdu. Hükümet, Sovyet elçisi Lebedev tarafından "Sovyet düşmanı" olarak ilan edildi.' "Sosyal demokratlar hükümette yer almamalıydı. vb.."

Kekkonen, Sovyet elçisinden yana tutum aldı ama yeni hükümeti de onaylamak zorunda kaldı. Hükümeti kabul töreni sırasında, hükümeti küçük düşüren sözler söyledi. Sovyet elçisi, hiç bir haber bırakmadan Finlandiya'yı terketti. Sovyetler birçok alanda ilişkileri "dondurma" yolunu tuttu. Finlandiya'dan ithalat kaldırıldı. Finlandiya'daki "Anti-Sovyet" güçlere karşı bir kampanya açıldı. Agrar Partisinin koalisyon hükümetindeki üyeleri hükümetten istifa ettiler. Fagerholm, hükümetin istifasını vermek zorunda kaldı. Doğu ile ilişkiler, hükümet istifa eder etmez düzeldi. Kekkonen, Rusya'ya giderek Kruşçev'le görüştü. "Jakobstads Tidning" 28 Kasım 1958'de şöyle yazıyor: "Hükümeti biz kendimiz seçiyoruz, ama öyle bir hükümet seçmeliyiz ki komşumuz kabul etsin."

(DEVAM EDECEK)

EKONOMİ

OECD İLE TÜRKİYE ARASINDA BORÇ ERTELEME GÖRÜŞMELERİ SÜRÜYOR

Dış borçlar, 3.Dünyanın en önemli sorunlarından biri niteliğini koruyor

AP hükümetinin geleceği konusunda ortaya çıkan belirsizlik Türkiye ile OECD üyesi ülkeler arasında borç ertelenmesi görüşmelerinin geçtiğimiz ay başlatılmasını engellemiş sadece Japonya'ya olan borçların ertelenmesi gerçekleşmişti. Erteleme görüşmelerinin ikinci raundu ise şu sıralarda Paris'te sürüyor.

BORÇ ERTELEMELERİ 3. DÜNYANIN ORTAK SORUNU

3. Dünya ülkelerinin gelişmiş ülkelere olan borçlarının ertelenmesi uluslararası iktisadi ilişkilerin güncel ve hayli önemli bir sorunu haline geldi. Emperyalizme bağımlılığın getirdiği bir sonuç olan ağır borç yükleri 1970'lerden sonra dünya kapitalizminin şiddetlenen buhranına paralel olarak büyüdü. Bir yandan enflasyon, öte yandan gelişmiş ülkelerin azgelişmiş ülkelerden yaptıkları ithalatı kısıtlamaya yönelik önlemleri, azgelişmiş ülkelerin dış kaynaklara olan ihtiyacını artırdı. Peru, Zaire, Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerin içine girdiği ağır dış borç ve ödeme güçlükleri günümüzde dünya mali çevrelerini ilgilendiren başlıca konulardan birini oluşturuyor.

1976 yılında Nairobi'de toplanan 4. UNCTAD konferansında ve 1977 yılında toplanan Kuzey-Güney konferansında Üçüncü Dünya ülkeleri ısrarla borç ertelemeleri konusunda yeni bir düzenlemeye gidilmesini istediler. Üçüncü Dünya ülkeleri bu uluslararası forumlarda borç sorununun az gelişmişleri ilgilendiren genel bir sorun olduğunu ileri sürerek tek tek ülkeler arasında sürdürülecek görüşmelerle sonuçlandırılmasına karşı çıktılar. Bunun yerine dış borç yükünden en olumsuz bir biçimde etkilenmiş olan ülkelerin sorunlarına öncelikle eğilinmesini diğer Üçüncü Dünya ülkelerinin dış borç yapılarının ise kısa vadeli borçların uzun vadeli borçlar haline dönüştürülmesi suretiyle olumlu yönde değiştirilmesini talep ettiler. Üçüncü Dünya Ülkeleri bundan ayrı olarak gelişmiş kapitalist ülkelerde mevcut kullanılmayan 200 milyar dolarlık bir kapasite olduğunu bundan az gelişmiş ülkelerin kredi olarak yararlanması gerektiğini savundular ve her yıl verilenlere ek olarak 50 milyar dolarlık bir kredi talep ettiler.

GERÇEKLEŞEN BORÇ ERTELEMELERİ

Osmanlı borçlarının Cumhuriyet döneminde yeni bir ödeme planına bağlı olarak ödenmesinin Lozan Anlaşmasında öngörülmesi bir yana bırakılırsa, ilk kez Türkiye'nin 1959'da erteleme anlaşması imzaladığı görülüyor. Bayar-Menderes iktidarının izlediği toprak ağalarına ve büyük burjuvaziye kaynak aktarmaya yönelik genişleme politikası, içte para basmak, dışta isç hesapsız ve batakçı bir politikayla el ele yürüdü. Sonunda ekonomi 1958'de karaya oturdu. Hükümet moratoryum ilan etti. Yani birikmiş borçlarını ödeyemeyeceğini yabancı alacaklılara açıkladı.

1959'da OECD örgütü, Türkiye ile çok taraflı bir anlaşma imzalayarak borçları 12 yılı aşan vadelere bağladı ve borçlar yılda yüzde 3'lük bir faize tabi tutuldu. Ancak yeni ödeme planlarıyla da güçlükler ortadan kalkmadı ve 1965'te OECD çerçevesinde kurulmuş olan konsorsiyum 1961'de Türkiye'nin birikmiş borçlarını yeniden erteledi. Bu erteleme içine 1959 ertelemesinden kalan borçların da bir kısmı girdi.

1978'DEN BU YANA BORÇ ERTELEMELERİ

1974 yılından sonra MC hükümetlerince izlenen ekonomik politikasının en önemli özelliklerinden biri yüksek maliyetli kısa vadeli borçlanmaya yönelinmesidir Kıbrıs müdahalesi nedeniyle Türkiye'ye uygulanan iktisadi ve askeri ambargo artan petrol faturasıyla birleşince MC hükümetleri bu yolla giderek ülkeyi iflasın eşiğine getirdiler. Oysa yapılması gereken başta enerji olmak üzere çeşitli alanlarda dışa bağımlılığa adım adım son vermekti.

MC döneminde Türkiye'nin dış borç yapısının kazandığı en önemli ve olumsuz özelliklerden biri kısa vadeli borçların kabarıklığıdır. 1978 yılında işbaşına gelen Ecevit hükümeti bir yandan IMF ile anlaşmaya varıyor, diğer yandan da kapı kapı dolaşarak borç erteletme yolları arıyordu. 1978-79'da ve Ecevit hükümeti döneminde ertelenen borçların dökümü şöyle:

TABLO
Ertelenen Dış Borçlar
(Milyon dolar)

Ticari Bankalara olan kısa vadeli borçlar:	*3.029*
OECD(Birinci erteleme):	*998*
OECD(İkinci erteleme):	*1.021*
Irak'a petrol borcu:	*312*
Toplam:	*5.340*

Bunlardan ayrı olarak Demirel hükümeti bir ay kadar önce 1.008 milyar dolar civarındaki garantisiz ticari borçları ertelediğini açıkladı. Erteleme programına göre garantisiz ticari borçların bir kısmı Türk lirası olarak bir kısmı ise dövizle ödenecek. Dövizle ödeme yapılmasını yeğ tutan alacaklılar 10 yıllık vade ile 54. ay sonunda birinci taksidi geri alacaklar. Borçlar 6 aylık taksitlerle ödenecek ve ilk 8 taksidin her biri borç toplamının yüzde 7,5 unu karşılayacak. Kalan taksitlerin her biri toplam borcun yüzde 10'unu meydana getirecek.

OECD'yle şimdi ertelemeye konu olan ve haziran ayında görüşülmesi yarıda kalan borçlar ise daha önce ertelenmiş olan borçlardan oluşuyor. Bu borçların 998 milyon dolarlık bölümü Mayıs 1978'de, 1 milyar 21 milyon dolarlık bölümü ise Temmuz 1978'de ertelenmişti. Yeni erteleme anlaşması muhtemelen borçlar için 5 yıllık ödemesiz dönem ve ödeme planı için de 8 yıllık vade getirecek.

TABLO:
Türkiye'nin dış borçları (Milyon dolar)

	1970	*1972*	*1975*	*1977*	*1978*
Toplam Borçlar	*1.911*	*2.538*	*4.734*	*11.405*	*14.126*
Orta ve uzun vadeli	*1.896*	*2.519*	*3.336*	*4.805*	*6.657*
Kısa vadeli	*15*	*19*	*1.398*	*6.600*	*7.469*

GÜNLERİN İÇİNDEN

ARMUT PİŞ, AĞZIMA DÜŞ: Şu bizim özel sektörümüz pek ömür doğrusu. Adamlar yıllar yılı "Efendim döviz yok, kredi yetmiyor, devlet gereksiz yere işlerimize karışıp bozuyor. Bizi ekonominin motoru yapsınlar da bakın Türkiye nasıl kalkınıyor görsünler" dedi. Nihayet düşleri gerçekleşti. Demirel milletin teveccühünü kazanıp iktidara geldikten sonra, ekonomide devlet ortalıkta görülmez oldu. Turgut Özal'ın "kalbini zorlama" pahasına sağladığı dış krediler dönüp dönüp özel sektörün motoruna akıyor. Küçük esnaf, sanatkar, gönüllü kepenk indirirken; memurlar 250 liralık yan ödeme zamlarını nasıl harcayacaklarını bilemezken; birikmiş tazminatlarını alamayan emekçi işçiler sendika kapılarında gözyaşlarını tutamazken; devletin hazinesi özel kesime kredi yetiştirmek için olmadık cambazlıklar yaparken, sanayici ve işadamları bu kez de "hükümet üretimi en üst noktaya çıkarsın" diye tutturdular. Oldu mu ya! Sen 50 bin işçiye hakkı olan zammı verme, greve gitsinler. Sonra da kalk zaten işi başından aşkın Bakanlar Kurulunu bir de tezgahın başına geçir, üretimi artırmasını iste. Böyle "modele" böyle hükümet mi dayanır"

SERBEST DOLAŞIM YİNE ERTELENDİ: Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Ortaklık Konseyi arasındaki son toplantıda, tek somut sonuç, konseyin 10 yılı ödemesiz 850 milyon dolarlık kredi vermeyi kabul etmesi oldu. Türkiye'nin önemle üzerinde durduğu "İşçilerin topluluk ülkelerinde serbest dolaşımı", bu kez de kabul görmedi. Yalnız sorunun 1983'te tekrar görüşülmesi temenni edildi.

İHRACAT DEDİĞİN BÖYLE OLUR: OYAK-Renault Fabrikalarından 1980 yılının ilk altı ayında Mısır ve Batı Afrika ülkelerine 1300 otomobil, Portekiz ile Fildişi Kıyılarına ise 336 adet motor ihraç edilmiş. Buraya kadar güzel de sonrası ilginç. Fabrika yetkilileri sattıkları her otomobiden 200 bin lira zarar ettiklerini açıkladılar. Gerekçe de, "Türkiye'de maliyetlerin çok yüksek olması dış piyasa fiyatlarının bizdeki maliyetin de altında kalması." Nasrettin Hoca tüccarlığın böylesine çok önceden bir ad koymuştu: Dostlar alışverişte görsün...

BAKANLAR KURULU OLMAYAN GREVİ ERTELEDİ: Bakanlar Kurulu kamu ve özel kesimde o kadar çok grev erteleme kararnamesi uyguluyor ki, artık grev olmayan işyerleri de kendilerini kurtaramıyor. Son olarak Resmi Gazetede Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikalarının Topkapı'daki işyerinde grevin ertelendiği yolunda bir karar çıktı. Kararnamede grevin tarafları olarak DİSK'e bağlı Hür-Cam-İş ile Türk-İş'e bağlı Seramik-İş Sendikaları gösteriliyordu. Sendikacılar hükümetin kararı karşısında çok şaşırdılar. Çünkü Paşabahçe Şişe ve Cam Sanayinin İstanbul Topkapı'da bir işyeri bulunmadığı gibi anılan sendikaların böyle bir grevden de haberleri yoktu.

Sıvı yağ fiyatları geriliyor

Trakya ve Marmara bölgelerimizde ayçiçeği-buğday dengesinin nispeten buğday aleyhine bozulmuş olması, ayrıca ayçiçeği ekim alanlarının Trakya ve Marmara dışında İç Anadoluya yayılması çalışmalarının sürmesi, ayçiçeği ürününün artmasına yol açtı.

Havaların iyi gitmesi de gözönüne alındığında bu yıl 500 bin tonun üzerinde ayçiçeği üretimi bekleniyor.

Bu miktar üretim sıvı yağ açığının kapatılmasında etkili olacak. Nitekim diğer senelerde, özellikle yaz aylarında, sıvı yağlarda fiyat artışları görülürken, bu yaz Trakya'da ayçiçek yağının kilosu 80-90 liraya kadar geriledi. Bu eğilimin süreceği ve sıvı yağ dışalımının yapılmış olmasının da etkisiyle, yağ fiyatlarının tüketici lehine olumlu seyir izlemesi bekleniyor.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Asayiş berkemal

''Devlet hakimdir, Çorum sakindir, ölü sayısı maalesef 20'nin üstündedir.''

Hükümetin Çorum olaylarının ardından yaptığı açıklama aşağı yukarı bu mahiyette kafiyeli bir tekerlemeye benziyor.

Bari biz de bu kafiyeye uyup bazı sorular soralım:

– Alaaddin Camisi nerededir?

– İnşaat halinde midir?

– SSK Hastanesi devletin midir? MHP'nin midir?

– Hastanenin başhekimi, ÜYD illegal Başkanı Üzeyir midir?

* * *

Ne hikmetse, MHP'nin Çorum'la ilgili şarkısı da hükümetinkine çok benziyor. Birkaç ayrıntı hakkında daha fazla ''bilgi'' ile: ''Çorum sakindir, komünistlerin üstüne gidilmelidir, Alaaddin Camisi onların tarafında, pardon bizim bölgededir . Yeşil Renonun plakası yoktur, atılan bombanın bizimle alakası yoktur.''

O zaman birkaç soru da MHP'ye sormak gerekiyor:

– Hem olayları komünistler yarattı diyorsunuz, hem de'Çorum sakinleşti'diye manşet atıyorsunuz. Madem olayları komünistler yaratıyor, durumun sakinleştiğinden nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?

– Biz biliriz. Çünkü bu olaylara doğru teşhis koyabilen çok az insan var.

– Yani ateşkes mi ilan ettiniz de ''durum sakinleşti'' diyorsunuz?

– Size yanlış anlatmışlar. Olaylar komünistlerin Milönü Mahallesindeki Alaaddin Camisinin bombalanıp yakıldığına dair haberin yayılması üzerine alevlendi.

– Anlayamadım. Bombayı mı komünistler attı, söylentiyi mi komünistler çıkardı?

– İkisini de onlar yaptı.

– Bir dakika, baştan alalım. Önce bombayı atıyorlar. Sonra da ''Din elden gidiyor, komünistler camileri yakıyor'' diyerek halkı kışkırtıp yangın çıkardılar, adam öldürdüler öyle mi?

– Evet, Alevi vatandaşları koruyormuş gibi görünerek.

– ''Alevilere ölüm'' diyerek Alevilerden yana göründüler ve Alevileri öldürdüler öyle mi?

– Aynen öyle.

– Peki, Alaaddin Camisinin Milönü'nde olduğunu söylüyorsunuz, halbuki cami Terlemez'de yani sizin orda.

– Nerede olduğunun ne önemi var? Önemli olan bomba atılmış olması.

– Vali vekili bomba atılmadığını söylüyor

– Koordinasyon kurulmamıştır, bizden bilgiyi aldıktan sonra ifadesini değiştirecektir. Bomba caminin yanına atıldı.

– Siz söylediğinize göre doğrudur, oraya atılmıştır. Ama vali vekili o caminin inşaat halinde olduğunu söylüyor.

– Daha iyi ya, demek inşaattaki dinamitlerden birini alıp atmışlar.

– Hani şu MİSK'in garajında patlayan inşaat dinamitleri gibi mi?

– Aynen öyle.

– Demek durum şimdi sakin.

– Evet.

– Bir daha ne zaman alevlenecek?

– Belli olmaz, gidişata bağlı... Ne bileyim ben? Siz ne demek istiyorsunuz?

* * *

Üç saat faşistler tarafından tutsak edilen Hürriyet muhabiri Saygı Öztürk yaşadıklarını uzun uzadıya yazdı. Çorum olayları ile ilgili hiç bir delil ''bulunamasa'' bile, sadece Öztürk'ün anlattıkları yeterli iddianame mahiyetindedir.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

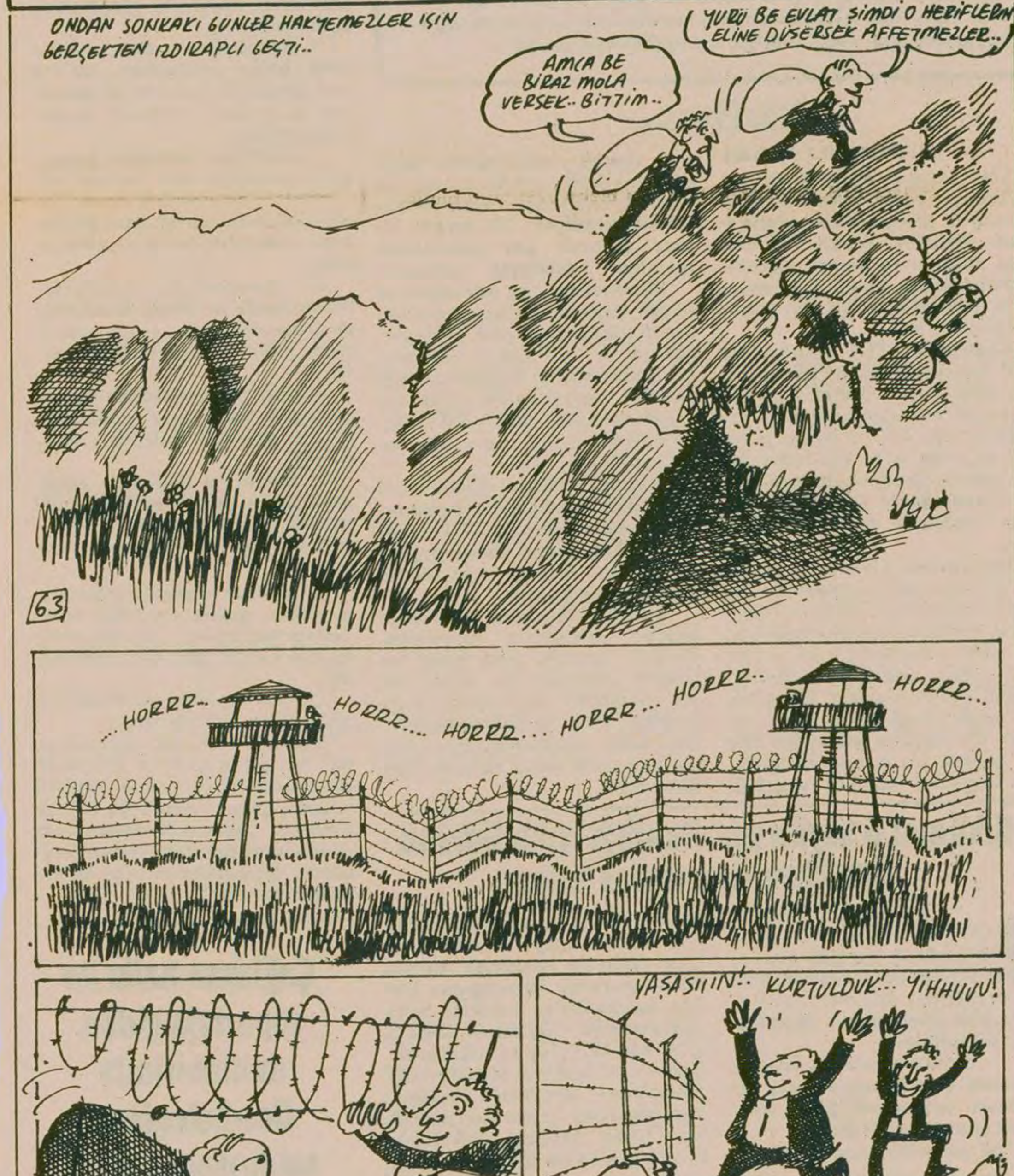
ONDAN SONRAKİ GÜNLER HAKYEMEZLER İÇİN GERÇEKTEN IZDIRAPLI GEÇTİ..
YÜRÜ BE EVLAT ŞİMDİ O HERİFLERİN ELİNE DÜŞERSEK AFFETMEZLER..
AMCA BE BİRAZ MOLA VERSEK.. BİTTİM..
63
...HORRR.. HORRR.... HORRR... HORRR... HORRR.. HORRR...
YAŞASIIIN!.. KURTULDUK!.. YİHHUUU!

(DEVAMI YARIN)

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1								■				
2					■							
3										■	■	
4					■			■				
5			■				■					
6										■		
7		■		■		■						
8	■							■				■

SOLDAN SAĞA – 1) Milyonlarca yıldız sisteminden oluşan gök adalarına denir-TERSİ körü körüne bağlı inanç 2) Acı, üzüntü-ABD'nin Teksas eyaletinde bir petrol kenti 3) Dünyamızın da içinde bulunduğu gökadanın adı. 4) TERSİ uçakların iniş alanı-Kimyada Magnezyumun simgesi-TERSİ kır yaşayışını anlatan kısa şiir ya da düzyazı 5) Bir renk-Üye-Binlerce yıl önce yaşamış canlıların taşlar üzerinde kalmış izlerine denir 6) Titreme, kaslarda katılık ve istemli hareketlerde azalma gibi belirtilerle kendini gösteren bir hastalık-Bir harfin okunuşu 7) Bir şirket türü 8) Anlaşma, devletlerarası anlaşma-Güzel duygu uyandıran, zevkli.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Hitler'in Nazi Partisinin gizli polisi 2) 1867'de Rusya'nın ABD'ye sattığı Amerika kıtasındaki yarımada. 3) Soyadı Adlı olan Klasik Türk Müziği bestecisi-TERSİ kutsal ışık, parıltı. 4) TERSİ sebze yaprağı veya içyağı ile pişirilen yemeklere denir 5) Işık, aydınlık 6) Hesap uzmanı, muhasebeci 7) TERSİ Moğolistan'da büyük bir çöl-TERSİ su kabı. 8) TERSİ Kimyada Lityum'un simgesi-Belli bir iş için ayrılan belli miktardaki para 9) TERSİ ABD'ye bağlı Havai takımdalarının merkezi kenti 10) Kimyada Berilyum'un simgesi-Duman izi-Numaranın kısa yazılışı 11) Çok kısa zaman-Dikme işi 12) TERSİ bir şeyin ortaya çıkarılmasına kadar harcanan para, maloluş.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Ömer Hayyam 2) Zona-lE-Zoka 3) Grizu-Os 4) ÜGD-Yakamoz 5) Esaret-Naz 6) Liman-Sele 7) üD-Pırlanta 8) Kazak-ireskE.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Özgürlük 2) Morg-idA. 3) enideM 4) raZ-Sapa 5) Uyanık 6) Al-Ar 7) Yelkenli 8) At-Ar 9) Azim-snE 10) MonetS 11) Kozalak 12) Yas-Ze

---

IRAK'TA DEMOKRASİ ARAYIŞI ②

Sabit Yürürdurmaz

●*Bağdat yönetimi, yüzde 80'i Sovyet silahlarıyla donatılmış orduyu Batı silahlarıyla modernleştirmek istiyor*

HER YERDE ŞANTİYE, TESİS VE İNŞAATLAR YÜKSELİYOR

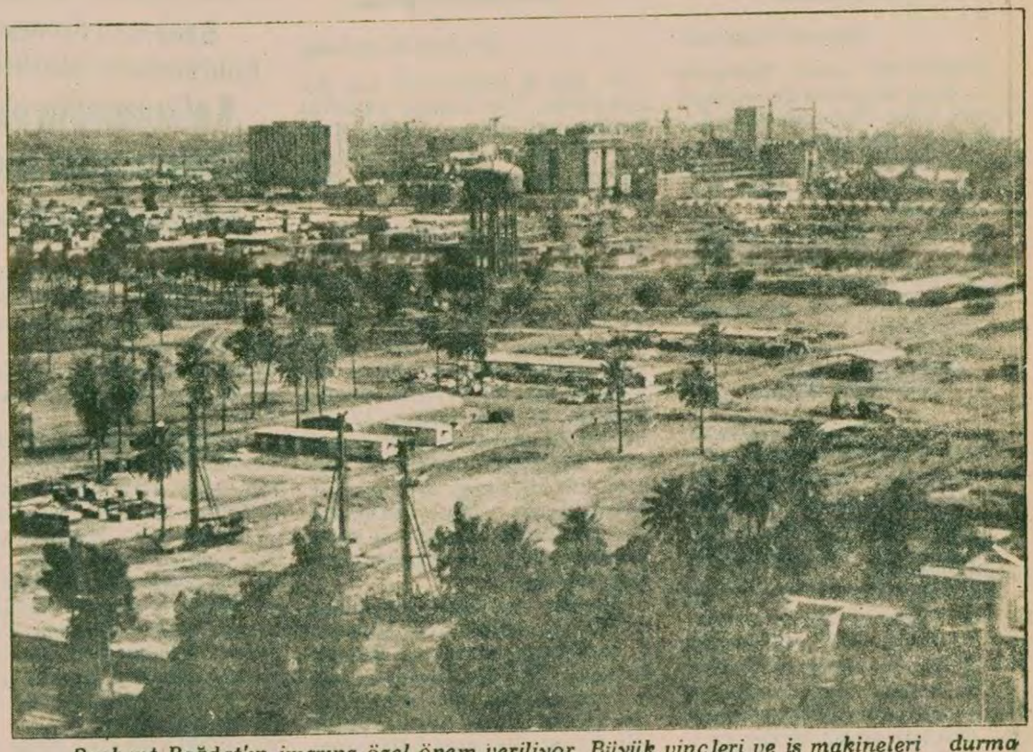

Başkent Bağdat'ın imarına özel önem veriliyor. Büyük vinçleri ve iş makineleri durmadan çalışıyor. Fotoğrafta Mansour bölgesinde büyük bir inşaat, görülüyor.

Irak'ın 2000 yılı için koyduğu hedef: Sanayileşmiş bir ülke olmak

●*Irak, tarım ve sanayi alanındaki atılımı için Batıyla geniş bir işbirliği içinde. Batılıların içindeyse Fransa en başta geliyor*

MILATTAN 45 bin yıl kadar önce yaşayan insanın (Neanderthal Man) kemiklerine hangi ülkede rastlandı? Dünyada bilinen en eski konut nerededir? İlk uygarlığı kuran Sümerler hangi topraklarda yaşamıştır? Ünlü Babil asma bahçeleri, Akad, Kalde medeniyetleri nerede kurulmuştur? Dünyanın ilk kanunlarını yapan Hammurabi hangi ülkede hüküm sürmüştür?

Burası Irak'tır.

İlk uygarlıkların fışkırdığı Irak'ta bugün hızlı bir kalkınma hamlesi hemen kendini gösteriyor. Bağdat içinde veya dışında inşaatlar, durmadan çalışan iş makineleri, demir, çimento taşıyan kamyonlar, yol yapımları, tesisler, toplu konutlar, sayısız şantiyeler, boğucu sıcağa karşı meydan okurcasına çalışan yerli ve yabancı uzman ve işçiler gördük.

Şimdiki Irak yöneticileri, petrolden sağladıkları gelirleri, sanayi ve tarım alanına aktararak 2000 yılına kadar ülkeyi kalkındırmayı hedefliyorlar. Iraklı uzmanların yaptığı hesaba göre, ülkedeki petrol rezervleri 2010 yılına doğru iyice azalacak. Onun için Bağdat, bu kıymetli maddeyi gereği gibi değerlendirerek, elden geldiğince hızlı davranmaya çalışıyor.

KALKINMA PROJELERİ

IRAK 2000 yılına doğru, sadece kendine yeterli tarım ve sanayi malları üretmenin ötesinde, bunları ihraç ederek, muhtemel petrol geliri boşluğunu doldurmayı da düşünüyor. Bunun için Bağdat, ''Binbir gece masalları'' yerine ''Binbir proje'' diyor.

Sanayi projeleri arasında gerçekleştirilenler ve gerçekleştirilmekte olanların başlıcaları şöyle: Basra rafinerisi, Sammara çimento fabrikası, Kerkük-Bağdat gaz boru hattı, Irak-Türkiye petrol boru hattı, Taji bütan gazı fabrikası, Kerkük ve Dora petrol rafineleri, Fao petrol boru hattı, Kerkük kükürt fabrikaları, yeni petrol arama projeleri, suni gübre, demir, sülfürikasit, amonyak, lastik, motor ve pompa, alüminyum, fosfat üretimi, diğer hafif sanayi tesisleri...

Kerbela ve Necef'e giderken, geniş ve tuzlu araziler gördük. Buralarda tarım yapılması ve toprakdaki tuzluluk oranının asgari düzeye indirilmesi için çeşitli projelerin gerçekleştirilmekte olduğunu gözledik. Bu kızgın toprakları sulamak için Dicle ve Fırat nehirleri Irak için canalıcı bir önem taşıyor. İşte ülke çapında sulama ve tarım alanında gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmekte olan bazı projeler: 156km uzunluğunda 35-40m. genişliğinde, 12,80 m. derinliğinde sulama kanalı ve çok sayıda diğer sulama kanalları, hem sulama hem de elektrik elde etme için yapılan Musul, Haditha, Hamrein barajları, 2 milyon 400 bin dönüm araziyi sulayacak Şark Al Ghouraf, Abou Ghreyb ve El Eshahi sulama projeleri, suni bir göl aracılığıyla Dicle ve Fırat'ın sularını birleştirecek ve Mezopotamya'yı daha iyi sulama olanağına kavuşturacak olan Harhar projesi, yeni teknolojiyi kullanarak tarımda araştırma yapan, kadro yetiştiren, örnek üretim yapan ve tarımla uğraşan köylüleri eğiten devlet tarım çiftlikleri

Tarım da Bağdat yönetiminin önemle ele aldığı alanlardan biri. Sulama kanalları, devlet çiftlikleri, gübre üretimi, çiftçileri eğitme gibi konularda daha şimdiden ilerleme kaydedilmiş.

BATI İLE İLİŞKİLER

BU denli büyük ve modern teknoloji gerektiren projelerin gerçekleşmesi bu dönemde Irak'ın kapasitesini aşan bir şey.. Onun için Batılı ülkelerle teknik, ticari ve ekonomik alanda işbirliğinin alabildiğine geliştiğini izledik.

Örneğin bir hafta süreyle ağırlandığımız Bağdat'taki ''Al Mansour-Melia''Oteli İspanyol ''Melia'' şirketi tarafından yapılmış. Otelin karşısında inşa edilen modern kültür ve ticaret merkezini de İsviçreliler yapıyor. Fakat Irak'la en büyük iş yapan ülkelerin başında Fransa geliyor. Fransızlar, sanayi ve tarım projelerinden tutun da nükleer santral kurulmasına kadar birçok önemli alanda çalışıyor. Ayrıca Irak-Fransa ilişkileri diğer Batılı ülkelere göre daha gelişmiş durumda. Devlet Başkanı ve Devrim Komuta Konseyi Başkanı Saddam Hüseyin bakın Fransa hakkında ne diyor: ''Fransa ile ilişkilerimiz farklı bir karaktere sahiptir. Çünkü bu ülke, bize göre, Avrupa'nın inşasında temel, kararlı bir rol oynamaktadır.''

Kuşkusuz, Fransa'nın Filistin halkının haklarını tanıyan ilk Avrupa ülkesi olması da, iki ülke arasındaki ilişkileri geliştirecek başka bir etkendir.

Yine İtalyanlar, İngilizler, Japonlar vs. Irak'la iş yapanlar arasında. Bağdat'a neredeyse her gün Batılı bir teknik heyet gelip gidiyor.

Batılıların Irak'ta dikkatini çeken ilk şey ise petrol. Enerji krizinden bir nebze olsun kurtulmak, Irak'tan devamlı ve avantajlı petrol almak için Batılı ülkeler birbirleriyle yarışıyor. Bu da Irak yönetimine daha elverişli koşullarda kalkınma projelerini gerçekleştirme olanağı yaratıyor.

BATI SİLAHLARI

IRAK, Batının modern teknolojisine olduğu kadar silahlarına da büyük bir ilgi duyuyor. Saddam Hüseyin yönetimi, bugün orduda yaklaşık yüzde 80'i Sovyet yapısı olan silahları, Batı silahlarıyla değiştirmek istiyor.

Silah konusunda da yine Fransızlar Irak'ın birinci tercihi. Haziran ayında Irak Dışişleri Bakanı Sadun Hammadi Fransa'ya yaptığı gezi sırasında bir silah satışı anlaşması imzaladı. Buna göre Fransa, ''Mirage''ların son modeli olan ''Mirage-200'' avcı uçaklarından 40 adet, ayrıca 30 adet de modern savaş gemisini Irak'a satacak. Bu satışlar Türk parasıyla 15 milyarı aşıyor. Bu modern silahlara karşılık Irak'da Fransa'ya, sadece bu yıl içinde, 25 milyon ton petrol sevkedecek.

Irak, İtalyan savaş gemileri alarak da donanmasını yenilemek istiyor. Ayrıca İsviçre'nin askeri alanda kullanılmak üzere ürettiği elektronik aygıtlar, gelişmiş diğer Batı helikopterleri ve askeri araçları Irak'ın almak istediği araç ve gereçler arasında yer alıyor.

(DEVAM EDECEK)

Irak'ın elinde sanayi projeleri gerçekleştirecek yeteri kadar uzman yok. Bunun için yabancı uzmanlardan faydalanıyor. Fotoğrafta, Bağdat'ın bir caddesinde, tesviye çalışması yapan iki Batılı teknik uzman.

---

sorular ? cevaplar

Niğde Ulukışla ve Trabzon Araklı'dan okuyucularımıza cevaplar

Bugünkü devletin yönetim biçimi

SORU Devlete hangi sınıflar hakim? Devletin yönetim biçimi faşizm mi? Değilse nedir? (Ulukışla ve Araklı'dan okuyucular)

CEVAP Bugünkü devletin yönetim biçimi faşizm değildir. Faşizm, hakim sınıfların dünyadaki en saldırgan emperyalistle işbirliği yapan, en gerici, en zorba kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğüdür. Hakim sınıfların faşist kesimleri, iktidara hakim oldukları zaman kurdukları faşist diktatörlük aracılığıyla sadece halkı değil, hakim sınıfların faşist olmayan diğer kesimlerini de baskı altına alırlar, bu kesimlerin siyasi partilerini de yasa dışı ilan ederler. Bugün Türkeşlerin devlet iktidarını ele geçirdiğini söyleyebilir miyiz? Hayır, bunu söylemek mümkün değildir.

Bugün hakim sınıfların bütün kesimlerinin iktidarda şu veya bu ölçüde pay sahibi olduğu bir durum söz konusudur. Elbette faşistlerin de devlet üzerinde belli etkileri vardır ve belli devlet kademelerine sızmış durumdadırlar. Ama bu, devletin bütününü ele geçirdikleri anlamına gelmez.

Peki öyleyse, Türkiye'de demokrasi mi vardır? Hayır bugün Türkiye'de bir burjuva demokrasisi de yoktur. Çünkü Türkiye emperyalizmin boyunduruğunda ve toprak ağalığının tasfiye edilemediği, yarı-feodal bir ülkedir. Türkiye burjuva demokratik devrimini gerçekleştiremeden emperyalizmin yarı-sömürgesi bir ülke haline gelmiştir. Türkiye emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmadan, serfliğin kalıntıları Türkiye toprağından temizlenip köylülük kişisel bağımlılıklardan kurtulmadan Türkiye'de gerçek anlamda bir demokrasinin gerçekleşmesine imkan yoktur. Bu düzen devam ettikçe devlet yönetiminde anti-demokratik kurumların ve uygulamaların devam etmesi kaçınılmaz olacak, var olan demokratik kurumlar da daima eksik ve yarım yamalak işleyecektir.

Bugün devletin çeşitli kurumlarında, yönetiminde ve uygulamalarda hem anti demokrasinin ve yarı-feodalliğin etkisinin, hem de yüz yıldır süren burjuva demokratik devrim mücadelelerinin getirdiği demokrasinin etkilerinin içiçe yaşadığını görüyoruz. Bir yanda bütün aksaklıklarına rağmen halkın belli ölçülerde etkileyebildiği bir Parlamento var, sendika hakkı, grev hakkı, örgütlenme hakkı var, vatandaşları eşit gören, kadınlara her türlü uygarlık haklarını veren kanunlar var. Ama öte yandan, 141-142 gibi düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü ortadan kaldıran kanunlar var, uygulamada jandarma ve karakol dayağı, poliste işkence var, halkın Parlamentoya girmesini engelleyen kısıtlamalar, grev hakkını kısıtlayan lokavt hakkı var, çalışma hakkı hayatında ve devlet yönetimine katılmada kadınları engelleyen uygulamalar var. Her iki yön de içiçe. Hakim sınıfların en gerici kesimleri anti-demokrasiyi koyulaştırarak bütün demokratik hakları ortadan kaldırdıkları bir faşist diktatörlük kurmak için çalışıyorlar. Halk ise, demokratik hakları geliştirerek anti-demokrasiyi yenilgiye uğratacağı bir demokratik devrim için mücadele ediyor.

Bugünkü düzeni faşizm olarak görmek, gerçekten faşist diktatörlük kurma çabalarına karşı demokratik mevzileri koruma mücadelesinin küçümsenmesine yol açar ve faşistlerin işini kolaylaştırır. Öte yandan bugünkü düzeni demokrasi olarak görmek, demokrasiyi gerçekleştirme hedefinin unutulmasına yol açar.

Lübnan...

(Baştarafı 3. sayfada)

Lübnan'dan gelen haberlere göre, Safra bölgesini denetimleri altında tutan Chamouncular, Falanjistlerin saldırısına uğradı, çıkan çatışmada ölen 60 kişinin yanı sıra yüzden fazla silahlı militan yaralandı.

Beyrut'un Hıristiyan bölgelerinde durumun gergin olduğu bildirilirken çatışmaya Suriye-Filistin güçlerinin de katılmasından çekiniliyor.

"Türkiye 80...

(Baştarafı 3. sayfada)

üretimin 3-4 ayda harekete geçirilemeyeceğini söyleyerek, alınan kararlara kamuoyundan çok tepki gelmediğini iddia etti ve Türkiye'nin bir çıkmazda olmadığını ifade etti.

Sözlerine Türkiye'nin bir sis perdesi içinde olduğunu belirterek başlayan CHP Milletvekili Tarhan Erdem, günlük tedbirlerle eskiyen üretim ilişkilerinin yol açtığı sorunların çözülemeyeceğini, bunların ancak birkaç ay için ertelenebileceğini ve daha ileride daha da büyüyerek ortaya çıkacaklarını söyledi. Erdem, hükümetin kararlarının güçsüzlere yüklendiğini sözlerine ekledi.

Günaydın yazarı Teoman Erel konuşmasında, Türkiye'de hakları korumaya yönelik bir saflaşma olduğunu, 24 Ocak kararları karşısında toplumun tamamen ikiye ayrılmış durumda olduğunu belirtti. Erel, "Halil Tunç birkaç yıl önce Türkiye'de her şeyin son bir hesaplaşmaya doğru gittiğini söylemişti. Korkarım şimdi sondan bir evvelki hesaplaşma aşamasındayız" dedi.

Erel, Afganistan ve İran'daki gelişmelerin Batının Türkiye'ye bakışını etkilediğini, Camp David Antlaşmasının havada kalması üzerine, Mısır-İsrail frekansında ülkeler arandığını söyleyerek, İsrail'in Suriye'deki Esat rejimini yıkıp bu ülkeyi Camp David'e çekmek istediğini ileri sürdü.

Erel konuşmasının sonunda, topluma cepheleşme, "son şans" zihniyetlerinin aşılanmaması tersine, daima daha iyi bir çözüm bulunabileceği fikrinin verilmesi gerektiğini söyledi.

ALİ TOPUZ

CHP Milletvekili Ali Topuz 1960-70 döneminde demokrasi içinde oldukça başarılı bir kalkınmanın sağlandığını, bunun bir ölçüde dış yardıma bir ölçüde de işçi dövizine dayandığını ifade etti. Fakat dış ödemeler dengesinin açık vermesiyle Türk ekonomisindeki yapısal bozuklukların ortaya çıktığını söyleyen Topuz sözlerini şöyle sürdürdü:

"Türkiye bir ikilem içindedir: Ya, büyüme hızını belli bir düzeyde tutmak için dış yardım alınacak ve bağımlı kalkınma yolu sürdürülecek, ya da kendi olanaklarımıza dayanarak, düşük bir büyüme hızı tercih edilecektir. Türk halkı ihtiraslı ve büyümek isteyen bir karakter gösterir. Bu yüzden, her şeyden önce siyasal zıtlaşmayı ortadan kaldırarak, ikisinin ortası bir çözüm olabilir."

Topuz, kapalı kapılar ardında konuşulan şeylerin, halktan gizlenmesinin hiç bir meseleyi çözemeyeceğini ve siyasi partilerin bulundukları yere göre değil de, gerçeklerin ortaya çıkması için konuşmaları gerektiğini söyledi.

Kaynakların verimli kullanılmadığı noktasını vurgulayan Topuz, "Demokrasinin korunması için bölüşümle ilgili yeni bir düzenleme getirilmelidir" dedi.

ÖZEL SEKTÖR

İstanbul Ticaret Odası 2. Başkanı Ali Taciroğlu, 24 Ocak kararlarının, disiplinsiz özel sektörü disipline sokacağını ve daha verimli, rasyonel maliyet hesabı yaparak çalışmaya sevkedeceğini ileri sürdü. Diğer yandan, kredilerin seçerek değil de, genel olarak kısılmasının gerçek üretim ve ihracat yapan kesimleri cezalandırdığını, bunun maliyet enflasyonuna yol açan bir tutum olduğunu söyleyerek, düzeltilmesini istedi.

(Yarın: İkinci Oturum)

KAYIP— Nüfus cüzdanımı, Sosyal Sigorta kartımı, Aydınlık kartlarımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Gülay KUTLU (CAZGIR)

İLAN
ÜSKÜDAR ÜÇÜNCÜ ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN
Dosya No: 1979/640

Davacı Şadıman Menteş vekili avukat Nilgün Güçer tarafından davalı Hüseyin Menteş aleyhine ikame olunan boşanma davasının yapılan duruşmasında,

Davalı Hüseyin Menteş'in Ankara Emek Mahallesi 8. Cadde No: 12 adresine hernekadar mahkemece tebligat gönderilmiş ise de tebliğatın bila tebliğsiz iadesi üzerine davalının adresinin tahkiki cihetine gidilmiş ve adresinin tesbit edilemediği anlaşılmakla davalıya bu kerre mahkemece ilanen tebligat yapılmış ve 4/7 1980 tarihli duruşmaya icabet etmediğinden davalıya ilanen gıyap kararı tebliğine karar verilmiş olmakla, davalı Hüseyin Menteş'in 26/9/1980 günü saat 10.30'da davalı sıfatıyla duruşmada hazır bulunmasının kendisine işbu gıyap kararı ilanı tebliği yerine kaim olmak üzere keyfiyet ilan olunur. 7/7 1980

(Basın: 4874-810)

Gaziantepli...

(Baştarafı 3. sayfada)

"Bir gün iş buluyoruz, beş gün yatıyoruz. Tek başıma 12 nüfus besliyorum" diyor. Anadan doğma hamal olduğunu söyleyen Kazan, konuşmasını şöyle sürdürüyor:

"15 günde tüm kazancım 7 yüz lira oldu. Bir ton odun olmuş 8 bin lira. Bir öğün yemek yüz lira, ekmeğin kilosu olmuş 20 lira. Zaten etin yüzünü bizler göremiyoruz. Bol bol sebze indirmemize rağmen yemiş değiliz. O gün iki patlıcan almaya kalktım 75 lira dediler. 12 nüfus bu iki patlıcanla nasıl geçinecek? Dişimizin kovuğuna yetmez. Biz de şaştık bu hayattan. Ölünmüyorki ölüp kurtulasın. Her gün kan ter içinde eve dönüyoruz, yine de iki yakamız bir araya gelmiyor."

Dertler açılınca hamalların her biri bir bülbül oldu. Malatya'lı olduğunu söyleyen Hüseyin Karagöz: "Biz beş kardeşiz, beşimiz de anadan doğma hamalız. Bir kat yatak var, beş kardeş bir elin inşaatında yatıp kalkıyoruz. Belimizi doğrultup da evlenemedik bile" diyor.

"İNDİRDİĞİMİZ YÜKE İTİRAZ EDİNCE ADIMIZ ANARŞİSTE ÇIKIYOR"

Derneklerinin kapalı olmasının fabrikatör ve toptancılara yaradığını söyleyen hamal Ali Demir bakın neler anlatıyor:

"Örneğin, trafiğin yoğun olduğu bir saatte yüklü bir kamyon geliyor. Biz hemen sığırcık kuşu gibi üzerine konuyoruz. Gideceği yere kadar ipini çadırını söküp hazır ediyoruz. Sonra sıra indirme ücretine gelince verilene itiraz edemiyoruz. Edince de vay halimize. Hemen polis çağırılıyor. Bunlar anarşisttir deniyor. Bu yüzden yük sahibi ve polisçe coplandığımız çok oluyor.

"Bizler yabancı devletten mi geldik? Esir miyiz? Nedir bu hayat? Bir gün değil beş gün değil, yıl on iki ay bizler böyleyiz. Sırtımızla dağları deviriyoruz, yine de şu toplumda bir değerimiz yoktur."

Gaziantep Yükçü Hamalları ve Esnaflar Derneği, Sıkıyönetim makamları tarafından, dernek binasında "yasak yayın bulunduğu gerekçesiyle kapatılmıştı.

Sinop Valisi...

(Baştarafı 3. sayfada)

leri uzun süre kapalı tutarak da baskı yapıyor.

Bundan iki ay önce de bir başkomiser ve 6 polis memurunun sürüldüğü Sinop'da en son olarak 10 polis memuru da genellikle MHP'lilerin etkin oldukları illere gönderildiler. Bunların arasında Sinop'da bir aylık, iki aylık görev süresi bulunan, aynı hükümet tarafından sürgün gönderilen polisler de var. Polisler şu illere sürüldüler Komiser Muavini Tuğrul Baran (Tokat) Komiser Cahit Güneş (Kayseri), Besim Erkaya (Çankırı), Süha Sürer (Yozgat), Adnan Aksoy (Afyon), Özer Lütfü Seçkin (Kırşehir), Şükrü Cenger (Yozgat), Mehmet Başaran (Amasya), Necdet Erol (Ordu) ve Hasan Kılıçkaya. Polislerin sürgün edilmesinde MHP'lileri koruyan Başkomiser uat Sağır, Şerafettin Şenocak ve Komiser Muavini Lütfü Tümtürk'ün de rolü bulunuyor.

Öte yandan bir süre önce valilik İçişleri Bakanlığından Emniyet için, "Yeni mezun, genç dinamik güvenilir" eleman talebinde bulunmuştu. Sinop halkı gelecek polislerin taraflı davranıp bazı olaylara sebebiyet vereceklerinden endişe ediyor.

TELEFONLA BAKANLIĞA ÇAĞIRIP TAYİN FORMLARINI İMZALATTILAR

Sinop Gümrük idaresinde görevli 5 kişi 22 Haziran günü Gümrük Bakanlığının telefon emriyle 23 Haziranda Ankara'da bulunmaları isteğiyle çağrıldı. Bir iş için çağrıldıklarını sanan İdare Amiri Ahmet Gün ve Orhan Yılmaz Mardin'in Nobur ilçesine memur olarak, Necmettin Malkoç, Ahmet Yalçın ve Dursun İsmail Çobanoğlu da Mardin'e atandıklarını belirten tayin formlarını imzalamak zorunda kaldılar.

Demirel hükümeti tarafından icad edilen yeni usulle sürgün edilen gümrük memurları, 15 günlük tayin izinlerini bile kullanamadıklarını bildirdiler.

SİNOP RESMİ DAİRELERİ DE SAAT 7.00'DE İŞBAŞI YAPACAK

Sinop'da resmi daireler valilik emriyle yaz süresince sabahları sabah saat 07.00-16.00 arasında çalışacaklar.

Yeni uygulama memurlar arasında memnuniyetsizlik yarattı. Memurlar, "Bizi denize girsin diye düşündüler ama, akşam 16.00 dan sonra denize girmek mümkün değil" dediler.

Giscard...

(Baştarafı 3. sayfada)

dır" dedi. Giscard d'Estaing, NATO'nun Batı ittifakı için vazgeçilmez bir rol oynadığını sözlerine ekledi.

Alman Devlet Başkanı Carstens ve Başbakan Schmidt de Fransa Devlet Başkanı ile yaptığı görüşmelerde Fransız-Alman dostluğunun önemine değindiler.

YANKILAR

Fransız ve Alman basını Giscard d'Estaing'in Batı Almanya gezisine büyük önem verirken İngiliz "Financial Times" gazetesi, Paris ve Bonn yönetimlerinin Kremlin'e karşı ortak çıkarları olduğunu yazdı.

Arap Dışişleri ve İktisat Bakanları Amman Konferansını sürdürüyor

Kalkınmakta olan ülkelere ucuz petrol satılması önerildi

AMMAN (AJANSLAR)

PETROL ihraç eden Arap ülkelerinin kalkınmakta olan ülkelere ucuz fiyata petrol satması ve bu ülkelerin ekonomilerine mali yardım yapması önerildi.

Çalışmalarına iki gündür Ürdün'ün başkenti Amman'da devam eden Arap ülkeleri Dışişleri ve İktisat Bakanları Konferansında Ürdün Kralı Hüseyin tarafından yapılan öneri Suudi Arabistan ve Basra Körfezi ülkeleri dahil bütün taraflarca olumlu karşılandı. Irak heyetinin sözcüsü, Bağdat hükümetinin kalkınmakta olan ülkelere yardım için 10 ile 15 milyar dolarlık bir fon ayırdığını açıkladı.

KONFERANS ÇALIŞMALARI

Önümüzdeki yıl yine Amman'da toplanacak olan Arap zirvesinin gündemini saptamaya çalışan Bakanlar, ilk günkü anlaşmazlıkları gidererek siyasi ve ekonomik sorunları incelemeye devam ediyorlar.

Çorum halkı...

(Baştarafı 1. sayfada)

duğu söylenmektedir. Üzeyir Özcan ayrıca Sosyal Sigortalar Hastanesine yaralı olarak getirilen Süleyman Akbaş'ın işkence edilerek hastanede ölmesi olayına da karıştı. Aslan Boran ise cezaevi kaçağı olup bir süredir Çorum'da saklanıyor. Sigorta Mahallesinde saldırganlar arasında muhasebeci Halit Çabuk, Yıldırım Çabuk ve İsmail Çabuk'un bulunduğu görgü tanıkları tarafından tespit edildi. Sigorta Mahallesindeki MHP'lilere Ortaköy İlçesi Karahacık köyü nüfusuna kayıtlı Hacı Piyat tarafından silah ve mermi sağlanıyor. Manifaturacı Necati Çakırtekin, Terlemez Mahallesi aşağısındaki Bakkal Ahmet ve Bakkal Hasan'ın da MHP'lilere silah sağlayanlar arasında olduğu tespit edildi. Bakkal Hasan ayrıca Mehmet Baş'ın da evini yaktı. Harahaçık köyünden şoför Hasan ise MHP'lilerin hakim olduğu bu köyden Sigorta Mahallesine silah taşıdı.

ULUKAVAK VE PAMUKEVLERDEKİ SALDIRGANLAR

Ulukavak Mahallesini basıp bir evi yağmalayanlar ve sonradan yakanlar arasında Cengiz Kaya, Kenan Durmuş, Recep Barut (öğretmen) Yüncü Abdullah'ın oğlu ve "Kayserili" lakaplı biri teşhis edildi.

Pamukevler semtinde oturan bazı yurttaşlar MHP'liler tarafından kaçırıldıktan sonra itfaiyeciler tarafından kurtarıldı. Saldırganların toplantılarını Mehmet Çekeci'nin evinin altındaki dükkanda yaptıkları belirlendi.

MHP'li Esnaf Kefalet Kooperatifi Başkanı Hüseyin Ahletçi de bu toplantılara katılıyor. Radyatörcü Hasan ve Mehmet Saraç bu yöredeki saldırganlar arasında bulunuyor.

ŞEHİRDE GÖÇ SÜRÜYOR

Olayların sakinleşmesinden sonra da şehirde tedirginlik sürüyor ve bazı yurttaşlar açılan işyerlerindeki görevlerine gidemiyorlar. Bu arada şehrin içinde de bir göç hareketi başladı. Sigorta Mahallesindeki Alevi yurttaşlar Milönü Mahallesine, buradaki Sünni yurttaşlar da Sigorta Mahallesine göç etmeye başladılar. Muhabirimizin konuştuğu birçok yurttaş "Alevi-Sünni ayrımını MHP yapmaktadır. Şimdiye dek Çorum'da halk kardeşçe yaşadı. Bundan sonra da kışkırtmalara karşı hep birlikte direnmeliyiz" diyorlar.

KUVVET KOMUTANLARI ÇORUM'A GİTTİLER

Öte yandan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Nurettin Ersin, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya ve Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Sedat Celasun Çorum'a gittiler. Genelkurmay Başkanlığı Genel Sekreterliğinden verilen bilgiye göre komutanlar daha sonra Amasya, Samsun ve Ordu'ya gidecekler.

VALİ VEKİLİ DAHA ÖNCE UYARILMIŞ

Çorum'da MHP'lilerin saldırıya geçmelerinden üç gün önce 30 Haziran günü AP Çorum İl Başkan Yardımcısı ile İl Yönetim Kurulu üyesi Erol Şahin ve CHP İl Başkanı Cemal Solmaz'ın Vali Vekili Yüksel Çavuşoğlu ve Emniyet Müdürü Erdem Yurtsever ile görüştükleri öğrenildi.

CHP ve AP il yöneticilerinin Vali ve Emniyet Müdürüne büyük bir katliam hazırlığı olduğunu, yığınak yapıldığını anlattıkları, geniş çaplı ve köklü önlem alınmasını istedikleri bildirildi. İl yöneticilerinin yığınak yapılan yerlerin ve başka yerlerden gelen araçların aranmasını da istedikleri öğrenildi.

KAYIP— Nüfus cüzdanımı, ehliyetimi ve Kimya Mühendisleri Oda' kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Tibet GÜNAL

KAYIP— Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Yüksel ASLANOĞLU

Hindistan...

(Baştarafı 3. sayfada)

tanımasına şiddetle tepki gösterdiler.

Tayland Başbakanı, Hindistan'ın tutumunun bölgede siyasi yankıları olacağını söyledi.

Singapur Dışişleri Bakanı Hindistan'ın son derece esef verici bir karar aldığını, bu kararın Sovyetler Birliği'nin çıkarlarına hizmet edeceğini vurguladı.

Filipinler hükümeti ise Demokratik Kamboçya hükümetini tanımaya devam edeceğini bildirdi.

Endonezya hükümeti, Hindistan'ın aldığı karardan dolayı memnuniyetsizliğini belirtirken, Hindistan hükümetinin Kamboçya'da siyasi bir çözüme ulaşılana kadar beklemesi gerektiğini kaydetti.

Homeyni...

(Baştarafı 3. sayfada)

lam prensiplerine göre giyinilmesi konusundaki emirlerinin hemen yerine getirilmesini istediler.

Mitinge katılan göstericiler daha sonra, çeşitli konuları ihtiva eden 15 maddelik bir bildiri yayınladılar, Bildiride şu teklifler ve istekler yer alıyor:

1— Doğu ve Batı emperyalistlerinin İslamı tahrip etmek için birleştikleri sırada, Müslüman İran halkı, Homeyni'nin liderliğinin önemini bir kez daha ilan eder.

2— Bütün İran halkı hükümet kadrolarının bir an önce temizlenmesi ve eski rejime ait kalıntıların yok edilmesini istemektedir.

3— İffet kaidelerine bağlılık ve bilhassa iş çevresinde ve hükümet dairelerinde İslami prensiplere uymak Müslüman İran halkının arzusudur. Bu husustaki ihmal şehitlerin kanına saygısızlık olur.

4— İslamı bölmek veya doktrinlerle karıştırmak isteyenlere kesinlikle karşıyız. Bu sebeple gayrı İslami silahlı grupların yok edilmesini istiyoruz.

5— Hükümet yetkililerinden hiç birisi, çıkarlarını göz önünde tutarak İslamın gerektirdiği şeylerin tahakkuk etmesini engelleyemez. Bu affedilmez bir suçtur.

6— "Halkın Mücahitleri" teşkilatının durumu açıklığa kavuşturulmalıdır. 4'üncü maddede belirtildiği gibi bölücülüğe kesinlikle taviz veremeyiz.

7— İran'ın militan halkı, devrim şehitlerinin bir meyvesidir. Milletvekilleri, Meclisin durumlarına mutlaka katılmalı ve ülke için alınacak mühim kararlara iştirak etmelidir.

8— Müslüman İran halkı, Millet Meclisinden, Başbakanı bir an önce seçmesini istemektedir.

9— Radyodaki yapıcı İslam programlarını tamamen destekliyoruz.

10— Devrim komitesini ve ona bağlı diğer kuruluşları destekliyor ve koordineli çalışmalarını istiyoruz.

11— İran halkı, Kürdistan'daki kargaşaya tolerans gösterilmemesini istemektedir.

12— İslam Kültür Devrimini destekliyor ve emperyalist kültürün yerine İslam kültürünün geçmesini istiyoruz.

13— Kendini bürokratik rejimden yeni kurtarmış olan İran halkı, yapıcı hareketleri önleyen bir idari kadroya tahammül edemez.

14— Devrim mahkemelerinin, ispiyonculara ve devrim aleyhtarlarına karşı daha kesin bir tavır almasını istiyoruz.

15— İngiliz emperyalizminin Şahbur Bahtiyar gibi kirli ajanları, ülkemizin din adamlarına dil uzatmaktadır. Buna asla tahammülümüz yoktur."

TKP, Petkim' de ikinci kez yenilgiye uğradı

İZMİT (ÖZEL)

GEÇTİĞİMİZ pazar günü Petkim'de (Petkim Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığı) Petsan Kongresi yapıldı. Kongreye TKP, CHP ve MHP-AP karışımı olan üç liste çıktı. Seçimleri CHP listesi kazandı.

Kongre öncesinde "TKP-CHP birleşti, birleşmedi" söylentisinden sonra CHP'liler "Bunlarla kesinlikle birleşilemeyeceğini" açıkladılar. Bundan sonra TKP'liler kendilerinin kazanamayacağını bildiklerinden AP-MHP ittifakının kazanmasına çalıştılar. Oy verme işlemi sırasında da "sağcılar kazanacak" propagandasını yaptılar. Bunun sorumlusunun da CHP'liler olduğunu söylediler.

15 Temmuz 1979 günü yapılan sendika kongresi öncesinde de TKP'liler böyle davranmış, CHP listesi seçimleri ezici bir çoğunlukla kazanmıştı. Bunu o zaman delegeler, "CHP, TKP ile birleşseydi seçimi kesin olarak kaybederdi" şeklinde değerlendirmişlerdi.

İşçiler kongre sonrasında geçen yılki sendika kongresi tecrübesine de değinerek şöyle diyorlar: "CHP TKP ile birleşirse kaybeder. Çünkü bölücüyle birleşen işçiyle birleşemez. TKP-CHP ittifakını savunanlar lütfen bu iki olaydan ders çıkartsınlar. Sol bölündü, sağ kazanıyor diye karamsarlıktan da vazgeçsinler. TKP, Petkim işçilerinden bir kez daha şamar yemiştir."

Bu arada Dev-Yol, Halkın Kurtuluşu taraftarları da yönetim listesine kendilerinin alınmaması üzerine kongrenin geçersiz sayılmasını istediler.

Guatemala'da...

(Baştarafı 1. sayfada

"La Nation" gazetesinde yayınlanan açıklamaya göre Guatemalalı 45 gazeteci, başta ABD olmak üzere yabancı ülkelere göç etti. Açıklamayı yapan gazeteciler, 10 meslektaşlarının ölümünden General Romero Lucas Garcia yönetimini sorumlu tuttular. Romero diktatörlüğünün ülkede olup bitenleri gizlemeye çalıştığını da belirten basın mensupları üç yeni arkadaşlarından da bir haftadır haber alamadıklarını söylediler.

Geçtiğimiz hafta içinde ise, Antonio Cacao Munoz adlı bir gazeteci daha sağcı olduğu sanılan kişiler tarafından öldürülmüştü.

CHP Ortak...

(Baştarafı 1. sayfada

sini istediler.

Mehmet Sönmez konuşmasında Türkiye'nin bu noktaya gelmesinin sorumlusunun hükümet olduğunu söyledi. Sönmez, hükümet düşürülemese bile, zorbalığın ve insan düşmanlığının sergilenmesi için gensoru verilmesi gerektiğini savundu.

İzmir Milletvekili Süleyman Genç ise, İçişleri Bakanı Gülcügil hakkında gensoru verilmesini Ortak Gruba teklif etti. Genç konuşmasında ayrıca, CHP'li parlamenterlerin tatil yapmamalarını da istedi.

Daha sonra söz alan İstanbul Milletvekili Orhan Birgit ise, Çorum olaylarının bir kısım basında yeterince değerlendirilmediğini, basın mensuplarının rehin alınması karşısında meslek kuruluşlarının sustuğunu belirtti. Birgit, hükümetin düşürülmesi için bir an önce gensoru verilmesini istedi.

Otomobile...

(Baştarafı 1. sayfada)

İZMİR GENEL-İŞ BİNASI BASILDI, 2 SENDİKACI YARALANDI

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının İzmir Alsancak'taki binası silahlı ve maskeli 4 kişi tarafından basıldı. Sendikanın İzmir Bölge Temsilcisi Zeki Mertol'u soran saldırganlar daha sonra 2. Şube Başkanı Nuri Boğazkaptan ile Sadettin Güleç'i sopalarla dövdüler ve yaraladılar. Daha sonra bir açıklama yapan Zeki Mertol olayla ilgili olarak kimseyi suçlamak istemediğini, saldırganları tanımadığını ve can güvenliğinin olmadığını bildirdi.

MERZİFON'DA SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI İLAN EDİLDİ

Amasya'nın Merzifon ilçesinde dün saat 03.00 ile 10.00 arasında sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Amasya Valisi Abidin Coşkun bu saatlerde düzenlenen operasyonlarda 8 tabanca ele geçirildiğini ve yasağa uymayan 80 kişinin gözaltına alındığını belirtti.

Lisenin tek...

(Baştarafı 3. sayfada)

sınavlarında yolsuzluk yapıldığı bildirildi. Her yıl bu sınavlara 30-40 kişinin müracaat ettiği, bu yıl ise 100'e yakın kişinin müracaat etmesinin dikkat çekici olduğu belirtildi.

MHP militanı olarak bilinen Müdür Yardımcısı Emin Yılmaz ve Müdür Ahmet Gökçe'nin sınavları özel odalarda yaptığı, sınavlara katılanlara cevapları söyleyerek yardım ettiği bildirildi.

Sınavlarda yolsuzluklara alet olmayan öğretmen Ali Fidelik Mehmet Sucubaşı ve Fikret İnce'nin evleri ise cuma günü kurşunlandı ve patlayıcı madde atıldı. 9 el kurşun sıkan ve açık pencereden odaya patlayıcı madde atan saldırganların 5 kişi oldukları ve içlerinden ikisinin de maskeli olduğu öğrenildi. Saldırıdan bir gün önce ise, sık sık olaylara karışan lise öğrencisi Ercan Dönmez'in öğretmenlerin evinin etrafında yabancı bir grup ile dolaştığı görüldü.

Sıkıyönetim Mahkemesi Yılmaz Güney' le ilgili görevsizlik kararı verdi

İSTANBUL (AA)

İSTANBUL Sıkıyönetim 1 Numaralı Askeri Mahkemesi Yılmaz Güney, yazar Mustafa Behramoğlu ve Güney Dergisi Yazıişleri Müdürü Erol Gözmen haklarında yayın yoluyla komünizm propagandası yaptıkları iddiası ile açılan davada görevsizlik kararı verdi.

Dün yapılan duruşmada askeri savcı, suçun işleniş tarihi nedeniyle sıkıyönetim ilanını gerektiren yaygın şiddet eylemi sayılamayacağını belirterek görevsizlik kararı verilmesini istedi. 1 Nolu Mahkeme, görevsizlik kararı vererek, görevli mahkemenin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesini kararlaştırdı.

Erkmen Bulgaristan' a gidiyor

ANKARA (ÖZEL)

DIŞİŞLERİ Bakanı Hayrettin Erkmen bugün Bulgaristan a gidiyor. Üç gün sürecek olan ziyaret sırasında, Türkiye ve Bulgaristan arasındaki ikili ilişkilerin geliştirilmesi ve ticaret hacminin artırılması konusunda görüşmeler yapılacağı bildirildi.

Hükümetin böldüğü Çorum

(Baştarafı 1. sayfada)

raş'ta olduğu gibi bir Alevi-Sünni bölünmesi ve çatışması tertipleyebilir mi Çorum'da? Arkadaşım, anlatmıştı ki buradaki halk Alevisiyle Sünnisiyle kaynaşmış durumdaydı. Alevi ve Sünniler arasında iş ortaklıkları vardı. Aleviler ve Sünniler birbirlerinden kız alıp veriyordu. Çorum halkının ileri gelenleri Alevi Sünni ayrımını saçma bulmaktaydılar. vb.

Hasılı velkelam Çorum'da MHP'nin Alevi-Sünni çatışması çıkartmasının zemini yoktur.

İki ay sonraki bu gelişimde Çorum'da MHP'nin kışkırttığı tertip ve katliam sonucunda 23 yurttaş hayatını yitirmiş, onlarcası yaralanmış, birçok ev yağmalanmış ve tahrip edilmişti. Çorum'a gelişimden sonraki birkaç saat içinde en az on göç kamyonuna rastladım. Arkadaşların anlattıklarına göre bir köşe başında durup on dakika içinde kamyon, traktör, at arabalarına eşyasını yükleyip çeşitli yerlere taşınan bir aile görmek mümkündü.

Çorum bir yer değiştirme içinde, Sünnilerin çoğunlukta olduğu mahalle ve semtlerden Alevi halk, MHP'liler tarafından göçmeye zorlanıyor. Saldırganlar şu zamana kadar taşınmaları için tehdit dolu ültimatomlar veriyorlar. Hatta taşınanların kamyonlara ve traktörlere yüklenmiş eşyalarını yakıyorlar. MHP şimdi katliamın ve terörün meyvesini topluyor. MHP Alevi semtlerinde oturan Sünni yurttaşları da "Biz Alevileri katledeceğiz, oralarda durup siz de zarar görmeyin, bu tarafa gelin" diyerek göçtürüyor. Bu yörelerdeki ilerici insanlarla konuştum. Bana Sünni evlerini gösterdiler. Bir tanesinde bile en küçük hasar varsa yazın bizi de suçlayın dediler. Biz Sünni yurttaşlarla yıllarca kardeş yaşadık. Birbirimize kem gözle bakmadık diye anlattılar. Böyle yerlerde yurttaşlar göç etmek isteyenleri vazgeçirmeye çalışıyorlar. Gene kardeşçe yaşamayı sürdürmeye çağırıyorlar. Ama ne yazık ki Alevi semtlerinde Sünniler de Sünnilerin çok olduğu yerlere taşınıyorlar. İşte böyle MHP iki ay içinde bu güzel kenti bu duruma getirdi.

Yer yer göç kamyonlarının üstünde birer de asker görülüyor. İktidar malını ve canını koruma diye MHP'nin terörü yetmiyormuş gibi üzerinde bir de devlet terörü estirdiği yurttaşlar göçederken asker dikiyor. İnsanın aklına şöyle geliyor: İktidar insanların yaşamalarını değil, göçmelerini istiyor.

Bakanlar Kurulunun açıklamaları ve Başbakanın televizyon demeçlerini düşünüyorum. Asırlardır kardeşçe birarada yaşamış olan bu millet. Evet işte siz böyle bir milleti, böyle bir milletin Çorum'unu bu hale getirdiniz. Bu hale getirenleri kanatlarınız altında palazlandırdınız. Ve halen onların suçlarını örtbas ediyor ve bölücülerin yeni tertiplerine zemin hazırlıyorsunuz.

Demirel'in Çorum sokaklarındaki göç kamyonlarını görmesini isterdim. İşte bu iktidarın suçunun büyüklüğü burada yatıyor. Mahalleleri semtleri ve şimdi de şehirleri düşman cephelere bölenler ve bunlara kanat gerenler artık ülkenin geleceği ile oynamaktadırlar. Çünkü MHP ortada sırıtıp dururken, hâlâ yalan dolana dayanan demeçlerle komünizm düşmanlığı yapanlar Türkiye'yi felakete sürüklemektedirler.

Ama ne gam, asırlardır birlikte yaşamanın yolunu bulanlar bütün tertiplere rağmen gene birlikte yaşamanın, ülkeyi omuz omuza savunmanın yolunu mutlaka bulacaklardır. Kanlı ve acı derslerden sonra da olsa mutlaka. Başka çaresi yoktur. Millet MHP'nin saltanatı veya Rusya'nın işgali altına düşmeyi kabul etmeyeceğine göre böyle olacaktır. Er geç sevgili Çorum halkı ama Alevi ama Sünni menfaatlerinin ortak olduğunu, geleceğinin ortak olduğunu tecrübeyle görecektir.

Hükümet...

(Baştarafı 1. sayfada)

TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu, çeşitli basın toplantılarında ve görüşmelerde ısrarla ikinci kanalın renkli TV'den daha zorunlu ve yararlı olacağını belirtmesine karşın, iş adamları ve hükümet renkli TV konusunda diretiyor.

Kasaroğlu "TRT personel ve mali bakımdan renkli TV'ye hazır değil. Bugün renkli TV'den sözetmek istemiyorum. Bugünün koşullarında TV'nin eğitici görevini yapması için, tek kanal yayın yeterli olmuyor. Bunun için TV ikinci kanal yayına geçmelidir" şeklinde görüşünü belirtmişti.

Öte yandan Türkiye'ye renkli TV'nin gelmesini isteyenlerin başında sanayiciler geliyor. İkinci kanal yayını da siyah beyaz olacağından sanayiciler bu yayından kâr sağlayamayacaklar. Çünkü UHF denilen kanaldan yapılacak ikinci kanal yayını eldeki TV alıcıları almasalar bile bir tamirci bu iş için kullanılacak adaptörü kolayca yapabiliyor. Ancak renkli yayına geçildiği takdirde, eldeki alıcılar işe yaramayacağından, yeni alıcılar almak gerekiyor. Bu sayede ortaya çıkacak kâr sanayicileri memnun edebilecek miktarda.

Sanayicilerin bu konudaki en büyük destekçisi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, yani hükümet. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı işadamlarının isteklerini dile getiren yazıyı kendi adına bir resmi başvuru olarak TRT Genel Müdürlüğüne yaptı. Bu yazıda şöyle deniyor:

"Birinci bantta dört kanal ve üçüncü bantta sekiz kanal olmak üzere toplam 12 UHF kanal var. Bunlar ikinci kanal yayına yetecektir. Bunun için ikinci kanala gerek yoktur."

Ancak Bakanlığın açıkladığı bilgiler gerçeklere uymuyor. Birinci banttaki dört kanal ve üçüncü banttaki bir kanal yayın dışındaki diğer hizmetlerde örneğin PTT'de kullanılmakta. Geri kalan kanallar ise ikinci kanal yayınlara cevap verecek nitelikte değil.

Hükümet 6 köyün yararlandığı Işıklı Gölünü şirketlere devretmek istiyor

ÇİVRİL (ÖZEL)

BUGÜNE kadar Işıklı Gölü çevresinde kurulan kooperatifler tarafından yürütülen istakoz avcılığının, hükümet tarafından tekrar özel kişilere devredileceği bildiriliyor.

Sundurlu istakoz avcıları, ihalenin bozulmasının aracı şirketlerin oyunu olduğunu belirterek şunları anlattılar:

"Bu şirketler kooperatifler arasında birliği parçalayıp gölün tek sahibi olmayı amaçlıyorlar. Yeni faaliyete başlamak isteyen iki kooperatife kuracağımız birliğe katılmalarını önerdik, buna yanaşmadılar. Hükümet ihaleyi iptal ederek gölde avı durdurdu. Gölün özel sektöre devredileceği tehditlerini savurmaya başladı. Yeni faaliyete geçen kooperatifler birliğe katılırsa şirketlerin ve hükümetin bu oyunu bozulur."

AFGAN DİRENİŞÇİLERİYLE
İlhan Sürmeli
Ragıp Duran
Afganistan gezi notları
Genel Dağıtım: TÜR—DA Hamam Sokak, No: 4, Cağaloğlu-İstanbul Tel: 27 25 22
75 Lira
AYDINLIK YAYINLARI
ÇIKTI

"Halka ateş...

(Baştarafı 1 sayfada)

lık eden TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın halka ateş açan güvenlik görevlileri ve MHP yöneticileri hakkında soruşturma açılmasını istedi. Hasan Yalçın açıklamasında olaylar hakkında tanıklık yapacakların can güvenliklerinin sağlanmasını da isterken TİKP'nin halkı mahkemelerde de savunacağını belirtti. TİKP Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın'ın açıklaması şöyle:

"MHP'nin bir tertibi olduğu bütün açıklığıyla ortaya çıkmış bulunuyor. Alaattin Camisine bomba atıldığı yalanı MHP'liler tarafından Çorum'un bir çok camisine aynı anda götürülmüştür. Harekete geçirilen kalabalığa daha önce bazı MHP'liler ilerici yurttaşlara öğleden sonra Alevilere ve Alevi semtlerine saldıracaklarını söylemişlerdir. Alaattin Camisi dahil Alevi semtlerindeki birçok camiyi gördüm. Hiç birisine en küçük bir saldırı olmamıştır.

"MHP Alevi-Sünni düşmanlığını körüklemek, halk içinde bölünmeyi derinleştirmek, Sünni yurttaşların içine yuvalanarak güçlenmek için bu tertibe girişmiştir.

"Çorum halkı şimdi evini barkını terkedip başka semtlere göç etmektedir. Bu gidişle Çorum tamamen ikiye bölünmüş olacaktır. Halkın devlete ve güvenlik kuvvetlerine en küçük bir güveni kalmamıştır. Bazı polis ve komandoların halka ateş açtığını, birçok tanıktan dinledim. Bütün açıklamaların aksine Çorum'da can ve mal güvenliği sağlanabilmiş değildir. İnsanlar işyerlerine, okullarına, dükkanlarına bürolarına gidememektedirler.

"MHP'ye kanat geren Çorum olaylarından sonra da katillerin üstüne gideceği yerde devrim düşmanı demeçler vermeye devam eden AP iktidarı ağır bir sorumluluk altındadır. Bu tutumuyla Çorum halkına ve bütün Türkiye'ye en büyük kötülüğü yapmaktadır. MHP'nin yeni tertiplerine zemin hazırlamaktadır. Hükümetten ve Çorum Valiliğinden bütün kamuoyu önünde şu tedbirlerin alınmasını istiyoruz:

1. Tertip ve katliamın sorumlusu olan AP yöneticileri hakkında soruşturma açılmalı, katillerin yakalanması ve cezalandırılması için harekete geçilmelidir.
2. Halka ateş eden güvenlik görevlileri hakkında soruşturma açılmalıdır.
3. Semtlerde güvenlik sağlanmalı, bütün yurttaşlara can ve mal güvenliği konusunda inandırıcı güvenceler verilerek göçler önlenmelidir.
4. MHP'liler tarafından kaçırılıp öldürüldüğünden endişe edilen çok sayıda yurttaş vardır. Bu insanlarımızın bir an önce bulunması için ciddi önlemler alınmalıdır.
5. İşyerlerinde, okullarda, hastanelerde ve devlet dairelerinde çalışanlara, işlerine güvenlik içinde gidip gelmeleri sağlanmalıdır.
6. MHP'liler tarafından zaman zaman tutulan köy yollarında yeterli güvenlik önlemleri alınmalıdır.
7. Saldırı ve katliamın görgü tanıklarının can güvenlikleri sağlanmalı, ifade verecekleri ve açıklama yapacakları güvence verilmelidir.
8. Katliam sırasında yakınlarını yitiren, yaralanan, evleri ve işyerleri yağmalanıp yakılan yurttaşlara yeterli tazminat ödenmelidir.

"Çorum'un Alevi ve Sünni bütün halkına sesleniyoruz:

"Halkın birbirini kırmaktan hiç bir çıkarı yoktur. Yüzyıllardır mahallede, işyerinde, okulda, tarlada, çarşıda kardeşçe çalışıp kardeşçe yaşayan insanlarımızın menfaatleri ortaktır. Bizim birbirimize düşmemizden düşman yararlanmaktadır."

Çağlayan halkı ile röportaja giden muhabirimiz Dev-Solcuların saldırısına uğradı

İSTANBUL (ÖZEL)

ÇAĞLAYAN Deresinde röportaj yapmaya giden muhabirimiz Metin Aktaş ve TİKP Şişli İlçe yöneticisi İzzettin Kalkan Dev-Solcuların saldırısına uğradı.

Çağlayan Deresinde semt halkı üzerindeki polis ve jandarma baskısı konusunda röportaj yapmaya giden Metin Aktaş ve İzzettin Kalkan'ın karşısına Dev-Solcular çıktı. Dev-Solcular "Burada röportaj filan yapamazsınız derhal çekin gidin yoksa kötü olur" diye tehdit ettiler. Bunun üzerine muhabirimiz kendilerini buraya halkın davet ettiğini, röportaj yapacaklarını, bunun kendilerini ilgilendirmeyeceğini söyledi. Bunun üzerine 10-15 kişi kadar olan saldırganlar Metin Aktaş ve İzzettin Kalkan'ın üzerine saldırdılar.

Başlarını Mehmet isimli bir kişinin çektiği saldırganlar daha sonra arkadaşlarımızı taşlayarak kovaladılar. Olayda muhabirimiz Metin Aktaş ve İzzettin Kalkan çeşitli yerlerinden yumruk ve tekmelerle yaralar aldılar. Olaydan sonra Çağlayan Karakoluna müracaat eden arkadaşlarımız saldırganlar hakkında davacı oldular.

AHMET NAİM'İN HİKAYELERİ

bir yudum soluk 10

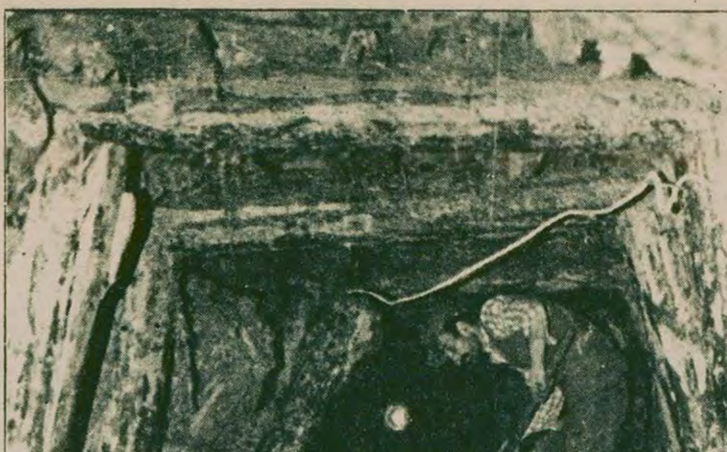

Lağım bacasına geldik mi Çaproğlu?

Çaproğlu'nun sesi uzaklardan yankılandı:

–Lağım bacası göreceğiz değil mi?

–Göreceğiz Çaproğlu!

Beraberce sola sapıyoruz. Tavan gitgide alçalmaya başladı. Çaproğlu(uzun boylu) eğilerek yürüyor şimdi.

–Eğilin diyor. Başınızı direğe falan çatarsınız!

İki büklüm oluyoruz. Tavan gitgide alçalıyor. Bazen öyle yerlerden geçiyoruz ki, tavandaki direk bağlar sırtımızı yalıyor. Beş on adım, sağa kıvrıldık. Yol çok daraldı, tek sıra halinde yürüyebiliyoruz ancak. Çaproğlu durdu. Ben kendisine yetişince:

–Burdan öte galeriye yatarak geçeceğiz, dedi. Görüyorsun taban çok kabarmış, tavan bastırmış. Taramacılar hemen kesmezlerse tavanla tabanı, yarın hiç geçit vermez adama!

Çaproğlu'nun önünde durduğu deliğe bakıyorum. Burada tabanla tavan birbirine o kadar yaklaşmış ki iki büklüm yürümek de yeterli değil şimdi. Çaresiz birkaç metre yüzükoyun sürüneceğiz ve öyle geçeceğiz öbür galeriye.

Çaproğlu yere uzandı. Sağ eliyle önce lambasını delikten içeri sürdü, kendisini dirsekleri üzerinde çekerek lambasına yaklaştı sonra, lambayı tekrar ileriye aldı, aynı hareketleri tekrarlayarak deliğin ağzında kayboldu.

Çaproğlu geçti delikten. Ayakları üzerinde doğrulduğunu biraz dikkat edince görebiliyorum. Biz de Çaproğlu'nu taklit ederek karşıya geçtik.

–Lağım bacasına geldik mi Çaproğlu?

–Geldik.

Yürüyoruz. Galerinin sağına rastlayan duvara el kadar dumanlı bir ışık düşüyor ve biz bir aralığa doğruluyoruz.

Lağım bacasına varmadan önce demincek bizi yerlerde süründüren taban kabarmasıyla tavan bastırmasını öğrenelim diyorum:

–Çaproğlu, şu taban-tavan işini anlatsana bize?

–Buradaki tavan ve taban kavramları izafidir diyor Çaproğlu. Biz ayağımızı bastığımız yere taban, başımızın üstündeki kısma da tavan diyoruz. Gerçekte ise bulunduğumuz yerin çok üstlerinden başlayarak dünyanın göbeğine doğru inen bir damarın içinde yürüyoruz. İnsan eli değmeden önce bu damar binlerce ton yükün altında sıkışıp kalmıştı. Biz ne yaptık? Onun içine girdik, işledik cevheri boşaltmaya başladık. Tabiatiyle bu sıkışık damarda da sıkışmanın bir tepkisi olarak açılan kısma doğru bir çözülme oluyor. Bu yüzden bizim tavan dediğimiz kısım aşağıya doğru bastırıyor, taban dediğimiz kısım da kabarıyor. Mesela biraz önce sürünerek geçtiğimiz yerden iki gün önce biz yürüyerek geçiyorduk. İki gün sonraki durumu siz gördünüz. Biz şimdi ne yapacağız? "Patar" dediğimiz küçük dinamitler atarak ve kazma ile tarayarak orayı açacağız.

Lağım bacasına geldik. Sağımızda oyulan genişçe bir kaya höyüğünden içeri bakınca, bir demet ışıktan başka bir şey göremiyoruz. Fakat delici çekiç makinelerinin kulakları sağırlaştıran homurtuları alnımıza çarpıyor sanki.

Çaproğlu çekiçlerin gürültüsünü bastıran bir sesle:

–Kolay gelsin İsmail! diyor.

Çaproğlu'nun sesine madeni bir ses yanıt veriyor:

–Eyvallah, hoşgeldin!

–Bak sana konuklar da getirdim.

Madeni ses emrediyor:

–Kesin!

Sonra:

–Buyursunlar, hoşgeldiler, sefa geldiler! diyor.

Boğuk tarakalı mitralyözler gibi çalışan makineler durmuştur. Höyükten içeri dalıyoruz. Sisin iyice bastırdığı geceler vardır hani, ışıklar donmuş hissini verirler, birkaç metre önümüzden geçenleri birer hayalet gibi görürüz. Bu höyükte karşılaştığımız manzara da tıpkı öyle, ağır sisli bir gece manzarası. Höyüğü tabanından tavanına, tavanından duvarlarına kadar saran ak duman tabakası içinden bize doğru ağdıklarını görüyoruz işçilerin. Höyüğü saran ak örtü açılıyor ağır ağır. Ve biz lambalarını yüzlerine yakın tutan işçilerle karşı karşıya geliyoruz.

Dört kişiler. Tepeden tırnağa kurşunsu renkli kaya tozuna batmışlar. Dördünün de bu kurşunsu kaya tozuna belenen kirpikleri arasında gülen tatlı gözleri var. Göğüslerine birer bıçak çalsak bu delikanlıların, tıpkı gövdelerinin dışı gibi içlerinin de kaya tozuna belendiğini görürüz. Doldu mu ciğerleri tıka-basa kaya tozu ile "toz hastalığına yakalandı" denilir kuyularda. Toz hastalığına yakalanan işçi o sanatoryum senin, öbürü benim dolaşır durur. Sonunda ufak bir maaş bağlayıp bir kenara iterler kendisini...

Çaproğlu, İsmail ismindeki lağımcının omuzuna kolunu atıyor. Burada çalışan ekibin başı bu delikanlı olsa gerek.

–Konuklara lağım atılmasını gösterebilecek misin İsmail? Ama hatır için evet deme, işini bozmak istemem.

–Zaten son delikleri deliyorduk, diyor İsmail. Eğer bir iki dakka izin verirseniz...

İşaret ediyor arkadaşlarına İsmail. Hava tazyiki ile çalışan delici çekiç makinelerini omuzluyorlar. Onların diliyle "tabanca"ların tetiklerine dokunur dokunmaz boğuk tarakalı mitralyöz sesleri bir anda höyüğü dolduruyor. Höyüğü dolduran sadece sesler mi ya... Her tabanca "mercimek" kayalarına daldıkça, kuyruğundan öyle bir toz-dumanı püskürtüyor ki, höyük lahzada ilk gördüğümüz halini alıyor...

Seslerin azalışından, tabancaların önce birinin, sonra öbürününün, höyüğün sessiz kalışından da sonuncuların durduğunu anlıyoruz. Demek delikler hazır. Duman ağır ağır açılıyor. Lağımcılar kutulardan çıkardıkları dinamik lokumlarının ortalarına uzun kapsülleri yerleştiriyorlar.

Onların hareketlerini dikkatle izleyen Çaproğlu gülüyor:

(DEVAM EDECEK)

---

cemal süreya

PAÇAL

Behçet Yazar öldü

Radyo söyledi, Behçet Yazar ölmüş, Behçet Yazar benim Haydarpaşa Lisesinde edebiyat hocamdı. Eski metinler konusunda tam bir uzman kişiydi. Ortaasya dillerini ve sanırım bir iki Batı dilini iyi biliyordu. Fecr-i Ati şairlerindendi. Ama bir süre sonra şiiri bırakıp araştırmaya yönelmişti. O alandaki uğraşının övgüye değer olduğu kanısındayım. Zaten Fecr-i Ati şairleri arasında yapıtı zamanı aşarak bugüne dek gelen tek sanatçı Ahmet Haşim. Öbürleri ya eridiler, ya da uğraş alanlarını değiştirerek oralarda varoldular. Mehmet Behçet Yazar iki de şiir kitabı yayımlamıştı. Aklımda kaldığına göre adları "YUMAK" ve "ERGANUN". Öğrencisiyken (1949-50), şiirlerinin hemen hepsini ezberlemiştik. Belirli bir arayış duygusu olduğunu düşünüyorum şimdi bu şiirlerde. Duygudan çok düşünceye dayanan şiirler. Yeni ve kullanılmamış sözcüklere yaslanmak isteyen, dış dünyaya yönelme çabasında olan şiirler. Ne var ki Behçet Yazar dış dünyayı bütünüyle hayat olarak değil de, tek tek nesneler, bir yerde ölü doğa olarak görüyordu. Onları da derleyip toparlayamıyor muydu ne? Giderek zekasını zorlayarak yazmağa başlamıştı. Bundan kendi de sıkıldı sonunda.

Hoca olarak büyük değerdi. Bize büyük katkıları olmuştur. Ama, akademik düzeyde konuştuğundan (sözgelimi bir sözcüğün tarih boyunca aldığı yüz biçimi ele alır anlatırdı), ancak çok meraklı birkaç arkadaş için öğretici oluyordu. Daha o sıralarda oldukça ileri bir yaştaydı. Görme sıkıntısı çekiyor ve üstüste birkaç gözlük birden takıyordu. Öbür öğretmenler de kendisine çok büyük saygı gösterirlerdi. O sıralar ünü henüz tazeydi. Görünümü, kılık kıyafeti ile de bir öğretmenden çok Türkistanlı bir Cumhurbaşkanı adayını andırıyordu.

Başka edebiyat hocaları da vardı lisede: Vasfi Mahir Kocatürk, Eflatun Cem Güney, Ali Sedat Oksal, Mahir İz, Yahya Saim Ozanoğlu, Enver Naci Gökşen vb. onlar da yazı çiziyle uğraşıyorlardı. Ama Behçet Yazar'ın ağırlığı başkaydı. Bir dönemi temsil ediyordu o. Şairlikle kalmamış, kendi dönemini ve kendinden sonraki dönemi değerlendiren çalışmalara girişmişti. "Münekkid"de deniyordu onun için. Yeni sayılabilecek bir yöntemle hazırladığı şiir güldestesinin (kendi çapında bir "panorama critique") değeri üstünde birleşilmişti. Bu güldestede en yeni yöntemlere, en genç şairlere yer veriliyordu. Bilimsel diyebileceğimiz bir sınıflama yapılmıştı.

Yahya Saim de şair kişiydi. Behçet Yazar'ın tersine bohem bir görünümü vardı onun. Kendi dönemindeki şair tipine, elbet, varsayılan şair tipine göre giyinirdi. O, aruzdan kalkıp sonunda halk şiirinde karar kılmıştı. Derslerde hep kendi şiirlerini okurdu. Ama yazdıklarını biz bile beğenmezdik.

Vasfi Mahir Kocatürk ise 1950'de Demokrat Partinin iktidara gelişinden sonra, erken ama sert muhalif tavrıyla, okulun flaş adı olmuştu. Onun da şiir dışında geniş kapsamlı çalışmaları var. Ama fazla orijinal olma merakı (Yahya Kemal'i hiçliyor, buna karşılık Salih Zeki Aktay'ı ülkemizin en büyük şairi olarak göstermek istiyordu), şoven tarih ve uygarlık görüşü yüzünden, bütün o çalışmalar bugün fazla bir şey ifade etmemektedir. Orhan Seyfi Orhon'u da Yahya Kemal'den üstün görüyordu Vasfi Mahir Kocatürk. Nazım? Nazım'ı aşağılamak için ise bin dereden su getiriyordu.

Behçet Yazar öldü. Ne tuhaf beş on yıl önce öldüğünü sanıyordum onun. Bir sınıf arkadaşım öyle demişti. Hatta hocanın erdemlerinden söz etmiştik uzun uzun.

Ölüm kötü. Ama ölmüş sandığınız birinin gerçekte şimdi öldüğünü öğrenmeniz daha da kötü.

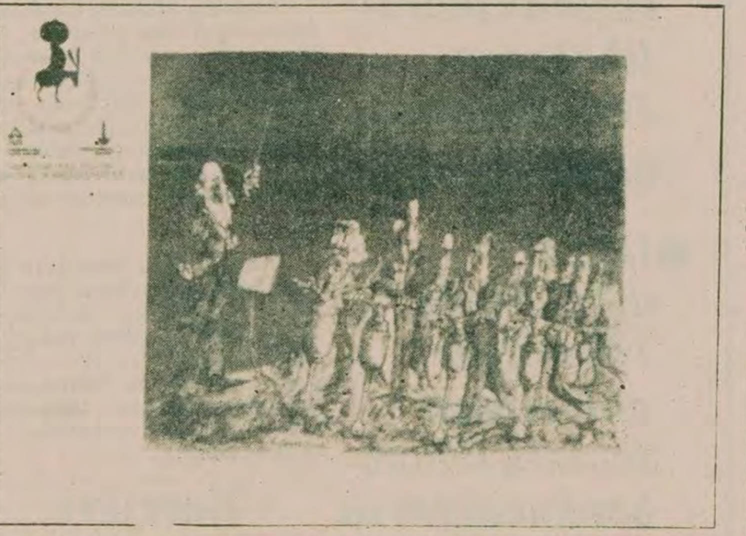

Karikatürcüler Derneğinin özel baskılarını yaptığı eserlerden Nasreddin Hoca Yarışması "Başarı Ödülü" sahibi İtalyan Lido Contemori' nin karikatürü.

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ NASREDDİN HOCA ŞENLİĞİNDE ÖDÜL ALAN KARİKATÜRLERİN ÖZEL BASKILARINI SATIŞA ÇIKARDI

Karikatürcüler Derneği bu yılki 7. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışmasında "Büyük Ödül"ü ve 5 başarı ödülünü alan karikatürlerin özel hazırlanmış baskılarını birarada satışa çıkardı.

Yıkanabilen çekmez, solmaz bir kağıt malzemesi üzerine değişik renklerle basılmış bulunan karikatürlerin takımı 300 liraya satılıyor. Takımın içinde ayrıca bu yılki Nasreddin Hoca Şenliğinin ambleminin de baskıları yer alıyor.

Ödül alan karikatürlerin bu özel baskı takımlarının satışından sağlanacak gelirin dernek çalışmalarında kullanılacağı belirtiliyor.

Shakespeare' ın yeni bir yapıtı bulundu

Ünlü İngiliz yazarı William Shakespeare tarafından yazıldığı saptanan yeni bir tiyatro eseri, yazı stillerini çözümleyen bir kompüter tarafından ilk kez ortaya çıkarıldı.

"Sir Thomas More'un Kitabı" adını taşıyan yapıtın el yazısıyla yazıldığından uzun süre gözden uzak kaldığı anlaşıldı.

Kompüter sayesinde belirli bir yazarın bazı sözcükleri aynı şekilde yazdığı saptanmakta ve eserin hangi yazara ait olduğu belirlenmektedir. Aynı biçim de kullanılan "olmak", "sanki", "tabii ki" gibi Shakespeare'in kalıplaşmış sözleri ile bu eserin Shakespeare'e ait olduğu saptandı.

Eserin 1593 yılında yazıldığı sanılıyor

---

günün sanat olayları

3. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİ:

● LONDRA YAYLI ÇALGILAR DÖRTLÜSÜ'nün ikinci ve son konseri bugün 19.00'da Aya İrini'de izlenebilir. Konsere İdil Biret de piyano ile eşlik edecek. Topluluğun bugünkü programında Tippett, Schumann ve Brahms'ın eserleri yer alıyor. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

● LONDRA ÇAĞDAŞ DANS TOPLULUĞU'nun ikinci gösterisi bu akşam 21.30'da Açık Hava Tiyatrosunda izlenebilir. Topluluğun bugünkü programında şu yapıtlar bulunuyor: Koreografisi Siobhan Davies'in, müziği Morris Pert'in olan "Günce 2", koreografisi Robert North'un, müziği Batucada'nın olan "Truva Oyunu" ve koreografisi Robert Cohan'ın, müziği Geoffrey Burgon'un olan "Şarkılar, Ağlayışlar ve Övgüler". Topluluğun son gösterisi yarın akşam. Fiyatlar: 300, 250, 200, 100 lira.

Londra Yaylı Çalgılar Dörtlüsü

SPOR

Dayanamadılar ve sonunda istifa ettiler

«Hentbol Federasyonu istifa etmelidir»

Hentbol Federasyonunun istifasını isteyen İTÜ yöneticisi Bedri Tellikurşun, Taçspor yöneticisi Alaattin Alkış ve Beşiktaş yöneticisi Firuz Drahşan ortaklaşa düzenledikleri basın toplantısında görülüyorlar. *(Fotoğraf: AYDINLIK)*

- Beceriksiz, programsız, prensipsiz ve bürokrat bir federasyon başkanından ne beklenir ki?
- Böyle federasyon değil, bakkal dükkanı bile olmaz

İSTANBUL (ÖZEL)

AYLARDIR şikayetçi olmalarına rağmen Federasyon Başkanı İbrahim Selet'in kulüplerin sesine kulak vermemesi ve şikayetlerin had safhaya ulaşması üzerine çaresiz kalan İstanbullu hentbol takımı yöneticileri sonunda beklenen basın toplantısını düzenleyerek İbrahim Selet Federasyonunun istifasını istediler.

Beceriksiz, programsız, prensipsiz ve bürokrat İbrahim Selet

TÜRKİYE şampiyonu Beşiktaş hentbol takımının yöneticisi Firuz Drahşan, Türkiye üçüncüsü İ.T.Ü hentbol takımının yöneticisi Bedri Tellikurşun ve Türkiye altıncısı Taçspor hentbol takımının yöneticisi Alaattin Alkış. Türkiye spor Yazarları Derneğinde düzenledikleri basın toplantısında İbrahim Selet başkanlığındaki Hentbol Federasyonundan şikayetlerini şöyle dile getirdiler:

"Beceriksiz, programsız, prensipsiz ve bürokrat İbrahim Selet, kulüp, antrenör ve hakemlerden kopuk kaldı. 6 aylık İbrahim Selet Federasyonu zamanında Federasyon kurulları boş oturdu. Federasyon Başkanı İbrahim Selet tutarsız hareketleri yüzünden bölgeciliğin doğmasına neden oldu, kendi kendine ters düştü ve onun yüzünden birçok takım mağdur durumda kaldı. Öyle ki üst kategoride oynayan oyuncuların bir alt kategoride yer alabilecekleri kararına uygun olarak İstanbul'daki Gençler Grup Birinciliği önce telgraf çekip Taçsporlu oyuncuların takımda yer alabileceklerini söyleyen Federasyon Başkanı daha sonra Bursa'daki Türkiye Şampiyonasında bu oyuncuları oynatmamıştır. Bu ve buna benzer hareketlerle İstanbul takımları sabote edilmiş, hatta daha sonra Türkiye şampiyonu olan Beşiktaş'ın İstanbul'daki grup müsabakaları keyfi bir tutumla Ankara'ya alınmıştır. Bölgecilikten çekinmeyen İbrahim Selet Federasyonu grup müsabakalarında ve şampiyonalarda Ankaralı ve Eskişehirli hakemleri kendi takımlarının maçlarına vermekten çekinmemiştir."

Almanya seyahati ve Türkiye Şampiyonası

BASIN toplantısında Federasyon Başkanı Selet'in hentbola katkıda bulunmak için olumlu hiç bir hareketini göremediklerini belirten 3 kulübün yöneticisi, Almanya'ya milli takım yerine "karma" bir takımla gidildiğini söylediler. Türkiye Şampiyonasının Almanya seyahatinden sonraya bırakıldığını ve bu nedenle iyi bir milli takım seçilemediğini ifade eden yöneticiler şöyle devam ettiler:

"Federasyonun ihmali yüzünden Almanya seyahatinden sonraya kalan Türkiye Şampiyonasına, biraz da sınavları nedeni ile oyuncular bitkin bir şekilde girdiler. Buna sıcaklar da eklenince oyunculardan verimli olmalarını beklemek biraz iyimserlik olurdu. Organizasyon yönünden bir çok aksaklıklarla dolu Türkiye Şampiyonası ne basına duyuruldu ne de Ankaralılara. Şikayetlerimize Federasyon Başkanı Selet hiç bir cevap dahi vermedi. Hatalar yapan hakemler bazen olmayan golleri 'gol' saydılar, bazen de olan golleri "geçersiz" saydılar. Erkekler final maçından bir gün sonra oynanması gereken Gençlik ve Spor Bakanlığı Kupası keyfi bir tutumla iptal edildi. Bayanlar Türkiye Şampiyonası ise tam bir festivaldi. Öyle ki geçen senelerde 8-10 takımın katıldığı Bayanlar Şampiyonası sadece ve sadece 3 takımla yapıldı. Böylece, zaten çok az maç yapan kız takımlarının bir yıllık çabaları tek maçla sona erdi, sporcuların moralleri ve gelecekten umutları olumsuz yönde etkilendi."

Böyle federasyon değil bakkal dükkanı bile olmaz

TOPLANTININ son bölümünde, İbrahim Selet Federasyonunun 6 aylık görev süresi içinde Türk hentbolunun 1 yıl geriye gittiğini ifade eden Beşiktaş, Taçspor ve İ. T. Ü. hentbol takımlarının yöneticileri, Selet Federasyonunun hentbola yön vereceği yolundaki inançlarını kaybettiklerini belirterek sözlerini şöyle tamamladılar:

"Hentbola verilen önem gün geçtikçe azalmaktadır. Bu nedenle bazı kulüpler hentbol faaliyetlerini durdurmayı düşünmektedirler. İbrahim Selet Federasyonu artık içinde bulunduğu batağın durumunu görmeli ve vakit geçirmeksizin görevden istifa etmelidir. Çünkü böyle Federasyon değil, bakkal dükkanı bile olmaz."

Asbaşkan Sakin Köktürk istifa etti

BEŞİKTAŞ, Taçspor ve İ.T.Ü. hentbol takımları yoneticilerinin ortaklaşa düzenledikleri basın toplantısından sonra bir açıklama yapan Federasyon Asbaşkanı Şahin Köktürk, görevden istifa ettiğini söyledi. Şahin Köktürk, Federasyon Başkanı İbrahim Selet'in istifasını isteyen İstanbul kulüplerinin şikayetlerine hak verdiğini sözlerine ekledi. Köktürk şöyle dedi:

"Kulüplerin şikayetleri haklıdır. Belirtildiği gibi Federasyon kurulları maalesef çalışmamıştır. Federasyon Başkanı buna gerekçe olarak bütçenin yetersiz olduğunu göstermiştir ama bundan önceki federasyonlar da az bütçe ile çalışmışlardı. Şahsi kanaatim bütçenin azlığı Federasyonun çalışmaması ve başarısız olması için tek neden değildir."

Öte yandan Asbaşkan Şahin Köktürk'ün istifasını açıklamasından sonra Yönetim Kurulu üyesi Cevat Çangal, Merkez Hakem Komitesi Başkanı Özcan Şanda ve Eğitim Komitesi üyesi Murat Ersin'in de Hentbol Federasyonundaki görevlerinden istifa etmeleri bekleniyor.

Yine mi?

ISTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNDE YOLSUZLUK

İstanbul Beden Terbiyesi İstanbul Bölge Müdürlüğüne ait tesis inşaatları ile ilgili bazı hesaplarda yolsuzluk yapıldığı ve olaya Genel Müdürlük müfettişlerinin el koyduğu iddia edildi.

İsminin açıklanmasını istemeyen bir Bölge Müdürlüğü yetkilisi, Müdür Muavinlerinden Cemal Çetinberk, Altan Hastekin, Kayhan Nas ve Necdet Aydeniz'in belgeleri Bölge Müdürü Yusuf Şehirli'ye farkında olmadan imzalattıklarını söyledi. Yetkili ayrıca Genel Müdürlük müfettişlerinin olaya el koyduklarını ve yolsuzluk iddiasını ile ilgili soruşturmayı sürdürdüklerini ifade etti.

HAFTANIN KARİKATÜRÜ

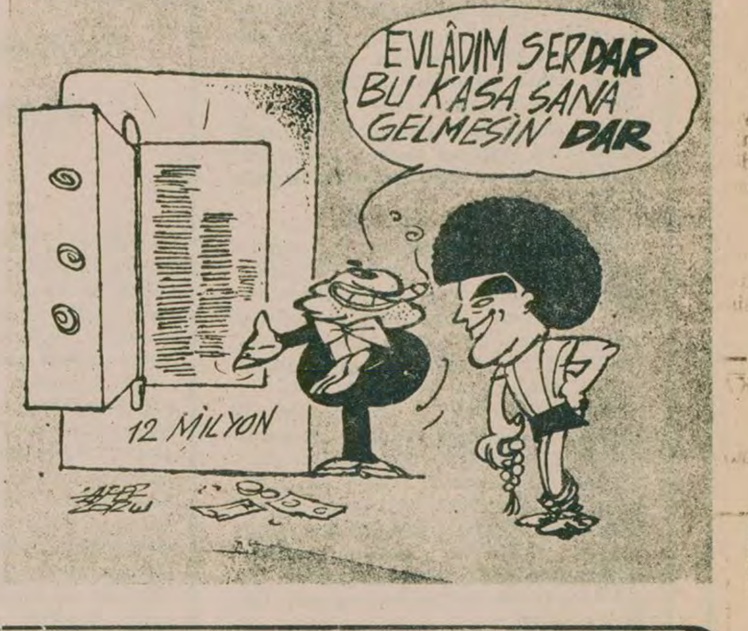

EVLÂDIM SERDAR BU KASA SANA GELMESİN DAR
12 MİLYON

GENÇ MİLLİ BASKETBOL TAKIMI BALKAN ŞAMPİYONASINA HAZIRLANIYOR

- Antrenör Önder Seden hazırlıkları tamamlama imkanını ancak 22 Temmuzdan sonraki kampta bulacaklarını söyledi.

İSTANBUL(ÖZEL)

6-10 Ağustos tarihleri arasında İstanbul'da yapılacak Balkan Şampiyonasına katılacak olan Genç Milli Basketbol Takımımız hazırlıklarını sürdürüyor. Bir süredir bölgelerde çalışmalarını sürdüren genç milli basketbolcular pazartesi günü İstanbul'da toplanarak 3 günlük kampa girdiler. Genç millilerin bu kısa süreli kampı bugün dağılacak ama antrenör Önder Seden söz konusu kamptan pek yararlanamadıklarını sadece oyuncuların form durumlarını gözden geçirdiklerini söyledi. Atakan Karakaplan'la beraber Genç Milli Takım çalışmalarını yöneten antrenör Önder Seden şöyle konuştu:

"Bazı kilit oyuncularımız sınavları nedeni ile yeterince çalışma imkanı bulamıyor. Nitekim yine 2 oyuncumuz sınavları nedeni ile İstanbul'daki bu 3 günlük kampa ancak ikinci günde katılabildiler. Şampiyona ile ilgili taktik çalışma imkanını ancak 22 Temmuzdan sonraki kampta bulabileceğimizi sanıyorum. Şampiyonadaki rakiplerimizden Yugoslovya ve özellikle Bulgaristan güçlü ekiplere sahip bulunuyorlar. Bu nedenle 22 Temmuzdan sonraki kamp çalışmaları bizim için büyük önem taşıyor."

Genç Milli Takımda bulunan basketbolcular şunlar: Emir(Eczacıbaşı), Servet, Mehmet(İTÜ), Lütfü, Birol(DSİ Spor), Fatih(Ziraat FSK), Behçet(Şekerspor), Erhan, Can, Ali(Tofaş SAS), Tuğrul, Mehmet(Karşıyaka), Murat (Avusturya), Hayri(Amerika).

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

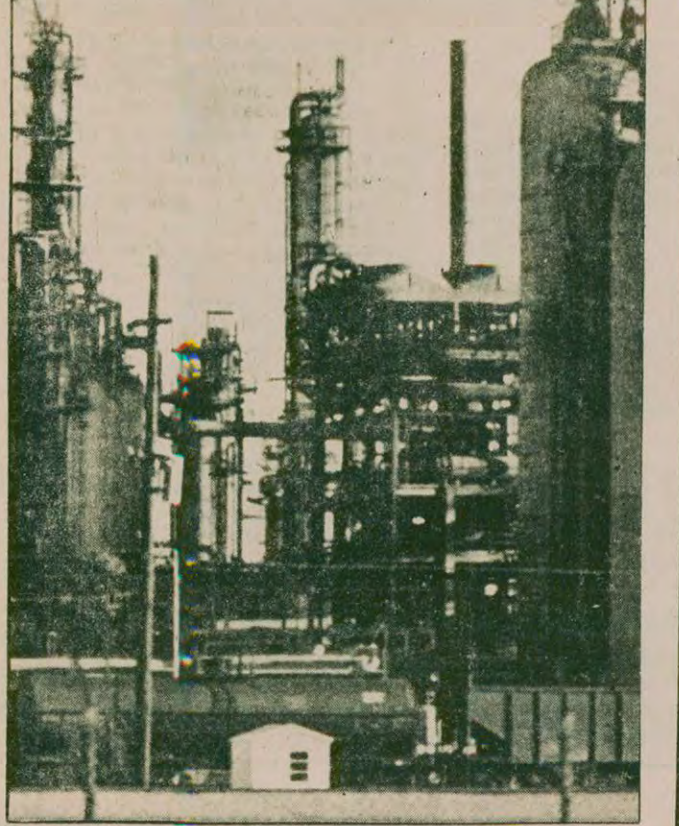

Batılı ülkeler petrol krizinden OPEC'i sorumlu tutarken büyük petrol şirketlerinin kârları sürekli artıyor.

PETROL FİYATLARINDAN OPEC' İ SORUMLU TUTAN SHELL' İN İLK ÜÇ AYLIK EK KAZANCI 108 MİLYAR TL

Niyazi TERZİ (ROTTERDAM)

PETROL zammından OPEC'i sorumlu tutan Shell'in bu yılın ilk üç ayında yüzde 15 ek kâr elde ettiği ve miktarın 108 milyar TL olduğu öğrenildi. Shell'in ilk üç ayda yaptığı ek kârın gelecek üç ayda yüzde 17'ye ulaşması bekleniyor.

Shell ve diğer emperyalist petrol şirketlerinin yüksek oranda kâr elde etmeleri üzerine çalkalanan Rotterdam Serbest Petrol Borsası'nda petrol fiyatlarında düşme görüldü. Rotterdam Serbest Petrol Piyasası'ndan petrol alımına ağırlık veren Hollanda hükümeti benzin fiyatını litre başına yaklaşık 120 kuruş düşürdü.

BATI, ENERJİ VE ENFLASYON SORUNUNUN ÜSTESİNDEN GELMEYE ÇALIŞIYOR

7 Batılı ülke liderinin Venedik'teki Zirvesinde en çok konuşulan konulardan birisi de ekonomik buhran oldu.

Dünya ekonomisinin durumu parlak değil

- ***En zor durumdaki ülkelerin başında petrol ithal eden Üçüncü Dünya ülkeleri geliyor***
- ***OPEC ülkelerinin 100 milyar doları aşan fonları, dünya bankacılığında sorunlar yaratıyor***

DIŞ HABERLER SERVİSİ

DÜNYA ekonomisinin durumu konusunda karamsar yorumlar artıyor. Uluslararası Para Fonunun (IMF) geçenlerde yayınladığı bir raporda, enflasyon oranının artacağı, dünya ticaretinin gerileyeceği ve ekonomik büyümenin yavaşlayacağı öngörülüyor.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim da, BM Ekonomik ve Sosyal Konseyinde yaptığı konuşmada karamsar bir tablo çizdi. Waldheim, yeniden ortaya çıkan siyasi gerilim içinde ekonomik güçlüklerin de bu gerilimi artıracak yan etkenlerden biri olabileceğini vurguladı.

Bilindiği gibi, sanayileşmiş 7 ülke lideri de, Venedik'te yaptıkları zirve toplantısında, siyasi sorunlar kadar ekonomik konular üzerinde de durdu. Batılı liderler, kağıt üstünde de olsa, petrole bağımlılığı azaltmayı kararlaştırdı ve enflasyonla mücadeleye öncelik tanıdılar.

Enerji ve enflasyon

OPEC'in petrol fiyatlarını artırması karşısında, bir zamanlar nerdeyse su kadar ucuz olan petrole dayalı Batı sanayileri sarsıntı geçirdi. Şimdi Batıda yeni enerji kaynakları üzerine çalışmalar yürütülüyor. Ne var ki, kömür, nükleer santraller, güneş enerjisi gibi seçenekler ancak 5-10 yıl içinde kullanılır hale gelebilecek.

Enflasyona gelince, başta İngiltere olmak üzere birçok ülke sıkı para ve kredi politikasıyla enflasyon sorununu çözmeye çalışıyor. Bu görüşü savunanlar, ancak sıkı bir para politikasıyla enflasyonun frenlenebileceğini, böylece Batılı ülkelerin ekonomilerinin tekrar canlanabileceğini ileri sürüyorlar. Ne var ki, bu politikanın baş savunucularından İngiliz hükümetine yöneltilen eleştirilere bakılacak olursa, sıkı para uygulayıcılarının geleceklerinin pek parlak olmadığı görülüyor.

Özellikle işçilerin buhranın yükünün kendi sırtlarına yıkılmasına razı olmayacakları anlaşılmaktadır.

Petro-dolarlar

PETROL üreten ülkelerin, Batıdaki enflasyonu karşılamak üzere petrol fiyatlarına zam yapmalarından en çok petrol ithal etmek zorunda kalan Üçüncü Dünya ülkeleri etkileniyor. Son 18 ayda petrol fiyatları yaklaşık yüzde 125 arttı. Öte yandan, sözkonusu ülkelerin, Batıdaki enflasyon ve ekonomik gerilemeden de etkilendiği biliniyor.

İstatistikler, gelişmekte olan ülkelerin dış ticaret açığının 60 milyar dolar olduğunu gösteriyor. Gelişmiş ülkelerle özellikle petrol ithal eden gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurumun gittikçe derinleşmesi, Batılı uzmanları kaygılandıran sorunların başında geliyor.

Kaygı uyandıran diğer bir sorun da, OPEC ülkelerinin elinde biriken petro-dolarlar. OPEC ülkeleri, sattıkları petrolün karşılığı elde ettikleri gelirin hepsini yatırımda kullanmıyor, ya da kullanamıyorlar. Bunun üzerine artan bu paraların bir bölümü dünyadaki çeşitli şirketlerin hisse senetlerini ya da mülk satın almakta kullanılıyor. Yine de geriye toplam 100 milyar doları aşan yüklüce bir para kalıyor. İşte sorun da Batı bankalarına yatırılmış bu muazzam para kitlesinden ileri geliyor.

1973'deki OPEC zamlarından sonra biriken fonlar, o zaman, Dünya Bankası, IMF vb. kanalıyla Üçüncü Dünya ülkelerine aktarılmıştı. Ne var ki, şimdi aynı ülkelerin hâlâ borçlarını ödeyemez durumda olması karşısında Batılı bankalar verecekleri kredilerin daha çok borç ödemelerinde kullanılacağını ve kendileri için kârlı olmayacağını düşünüyorlar. Öte yandan bankalarda 100 milyar doları aşkın atıl bir para kitlesinin birikmesi bankacılık açısından anlamsız bulunuyor ve buhranı körüklüyor.

Gözlemciler, OPEC petro-dolarlarının dolaşımı için Dünya Bankasının teminat verebileceğini ileri sürüyorlar. IMF'nin borç vermek için öne sürdüğü şartlar ise eleştiriye uğruyor. Bazı Batılı uzmanlar IMF'nin yoksulluğu azaltmaya önem vermediğini ve borçlu ülkenin orta vadeli istikrarına dikkat etmediğini ifade ediyorlar.

Görüldüğü gibi gerçekten dünya ekonomisinin tablosu pek parlak değil. Bazıları yeni teknolojik buluşların 10 yıl sonra kurtarıcı olabileceğini söylüyor ama esas sorunun siyasi tercihlerde yattığı da kuşku götürmez bir gerçek.

Ekonomik buhran bütün dünyayı derinden etkiliyor. Gelişmiş ülkelerde sürekli enflasyon ekonomide durgunluğa yol açarken, geri ülkeler buhranı çok daha acı olarak yaşıyorlar. Buhranın doğrudan sonucu açlık oluyor.

RENKLİ TV için ne dediler?

TV TİYATRO ŞUBESİ PRODÜKTÖRÜ DİNÇER SEZGİN:

«Bir prodüktör olarak, renkli yayın için yetersiziz derim»

Son birkaç yıl içinde "renkli televizyon" ve "ikinci kanal yayını" sorunları, sürekli gündemde tutulmaya çalışılan sorunlardandır. Her sorunun bir gereksinimden doğduğunu varsayacak olursak, bu iki konuda da belli bir gereksinim noktasına ulaştığımız kendiliğinden akla gelebilir. Acaba gerçekten, renkli televizyon yayını ile, ikinci kanal yayınları, şu an ülkemiz için bir gereksinim midir? Acaba gerçekten bunlarsız edemeyecek durumda mıyız? Bu sorulara kesin yanıtlar vermeden önce bir saptama yapmak gerekiyor.

Gerek değişik kanallardan yapılacak yayınlar, gerekse renkli TV yayınları, bu alanda birer aşamadırlar. Her ikisi de yay[illegible] birer yeni adımdır. Ve her amatör televizyon kurumu, renkli yayın yapacağı, değişik kanallardan izleyicilere ulaşacağı günü özlemle bekler. Ay[illegible] her izleyici de sevdiği, beğendiği yayını izleyebilmek için, değişik bir kanalın düğmesine basıvermeyi, renkli yayının tadını ala ala programları "seyretmeyi" ister. Son birkaç yılda bu konularda verilen demeçler, yazılan yazılar, renkli alıcılarla izlenebilen birkaç yayın ve yapılan yoğun propaganda, bizde de, renkli yayın ve ikinci kanal konularında belli bir kamuoyu oluşturmuştur. Yararını ve gereğini yadsımamız bu aşamalar, bu olgular karşısında tavrımız ne olmalıdır? Belli bir kamuoyu oluştu diye hemen renkli yayına başlayalım mı? Ya da ikinci bir kanaldan yayını gerçekleştirelim mi?

Belli bir aşama, belli bir dönem tamamlanmadan, o aşamaya ilişkin gerçekler yerine getirilmeden, o dönemde olgunlaşmadan yeni aşamaya geçilebilir mi? Her aşama kendinden sonraki aşamanın hazırlayıcısıdır. Ve her yeni adım, bir önceki durumda, kendi kendine yetmezliğin varlığı saptandıktan sonra atılır. Bizim için böyle bir şey sözkonusu mudur?' Elbette ki hayır

Henüz siyah-beyaz da, yüzde ellinin altında bir üretimimiz var.

Henüz alıcı üretiminde montaj aşamasından kurtulabilmiş değiliz.

Henüz siyah-beyazda yeterli sayıda üretici elemanımız yok.

Henüz siyah beyazda yeterli teknik olanaklara sahip değiliz.

Henüz yetkin bir TV izleyicisi oluşturabilmis değiliz.

Henüz siyah-beyaz yayın için gerekli ham maddeyi üretebilecek düzeye gelmiş değiliz.

Henüz siyah-beyaz yayının gerektirdiği ekonomik özgürlüğe kavuşabilmiş değiliz.

Henüz tek kanal yayını, kendi ürettiğimiz yapımlarla dolduramıyoruz.

Henüz ulusal geliri, her ailenin bir siyah-beyaz televizyon alabileceği "adalet"te dağıtamıyoruz.

Henüz tek kanal yayını eksiksiz kusursuz gerçekleştiremiyoruz.

Henüz tek kanal yayınla ilgili olarak halkın neler düşündüğünü saptayacak bir kamuoyu araştırması yapabilmiş değiliz.

Henüz siyah-beyaz yayını, ülkenin tüm insanlarının izleyebileceği yaygınlığa kavuşturabilmiş değiliz.

. . . .

Bu "henüz"leri uzatmakta yarar yok!

Sermaye çevreleri elbette ki renkli yayına geçilmesini ister, çünkü yeni kâr kapıları açılacaktır kendilerine.

Halk elbette ikinci kanal ve renkli yayın ister, çünkü halkın televizyondan başka ucuza elde edebileceği 'eğlence' olanağı yoktur.

Ama her ikisini de gerçekleştirecek olan televizyon, kendi kendine sormalıdır: "Ben buna yeterli miyim" diye. Televizyon prodüktörü olarak bu soruyu bana sorarsanız, "hayır" derim.

Renkli TV'ye evet mi hayır mı?

Sosyo-ekonomik açıdan Türkiye'de televizyon (6)

RENKLİ TV İSTENSE DE İSTENMESE DE TÜRKİYE' YE GELECEKTİR

Renkli TV'nin Türk ekonomisine büyük bir yük olacağı bir gerçektir, ancak buna karşın kaçınılmaz bir gerçek daha vardır. O da renkli televizyon olgusunun Türkiye'ye gelmesini engellemeye olanak yoktur. Gerek dünyadaki siyah beyazdan renkli TV'ye hızlı geçiş, gerek bugün ülkemizde 60.000 dolayında renkli TV alıcısının varlığı bu gerçeği vurgulamaktadır. Politika yapıcılarının içte söz konusu alıcı sahiplerinin, video kulüplerin oluşturduğu baskı gruplarının, dışta ise gelişen teknolojinin ve uluslararası şirketlerin etkilerine aldırış etmemelerini beklemek Türkiye'nin bugünkü yapısı içinde gerçekçi değildir. Asıl sorun da sosyo-ekonomik açıdan birbiriyle büyük ölçüde çelişen olguların varlığından doğmaktadır.

Böyle bir durumda renkli TV'nin ülkemize gelmesi ya da gelmemesi açısından gerçekçi olarak ne beklenmelidir ve ne yapılabilir? Her şeyden önce renkli TV'nin istense de istenmese de Türkiye'ye geleceği gerçeğini herkes kabullenmelidir. Dünyanın bugün ki teknolojik, politik ve sosyo-ekonomik yapısı içinde bu sava karşı çıkmak gerçekçi bir yaklaşım olamaz. Ancak renkli TV olgusuna teknolojik ve politik açılardan bir amaç olarak değil bir araç olarak bakılmalıdır. Bu araç yardımıyla:

— Türkiye'de işsizlik oranını önemli ölçüde olumlu bir biçimde etkileyecek yeni iş sahaları açılabilecek midir?

— Türk ekonomisi güçlendirilecek midir?

— Kamu yararına bir yatırım gerçekleştirilebilecek midir? sorularına yanıt vermek gerekir.

Daha önce de değinildiği gibi ilk iki sorunun yanıtı HAYIR dır. O halde tek çözüm olaya bir yatırım perspektifinden bakmak olacaktır.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.30 TV oyunu

DURUŞMA GECESİ

Friedrich Dürrenmatt'ın başarı kazanmış romanından daha sonra TV'ye uyarladığı oyun ikinci kez gösterilecek. Ünal Küpeli'nin hazırladığı oyunda başlıca rolleri Reşit Gürzap, Turgut Sarıgöl, İhsan Sanıvar, Can Gürzap, İsmet Hürmüzlü, Gülseren Morgan, Oya İnci, Adnan Başar, Raif Hikmet Çam paylaştılar.

İnsanların kendilerine ve topluma karşı sorumluluk duygusunu işleyen oyunda arabası bozulan bir tekstil firması temsilcisi bir geceleğine köye misafir olur. Köyde eski mesleğini oynayarak hoşça vakit geçiren içlerinde emekli yargıç, hakim, savcının da bulunduğu bir grup misafiri sanık yerine koyarak sorguya çekerler. Bu bir oyundur ama şakadan idama mahkum edilen misafir sorumluluk duygusu diye bir duygunun farkına varır.

DÜRRENMATT KİMDİR?

Eserlerini Almanca yazan İsviçreli yazar Friedrich Dürrenmatt 1921 yılında doğdu. Birçok roman, hikaye, deneme ve oyun yazdı. Hakim ve Celladı, Şüphe, Duruşma Gecesi en ünlü romanlarıdır. Daha çok sosyal konuları işleyen yazarın oyunlarında ele aldığı kişiler gülünç durumlardan sıyrılmaya çalışırlar. Alın Yazısı, Büyük Komülüs, Mösyö Missisipi'nin Evlenmesi Babil'e Bir Melek Geldi, Bir Ziyaret, Fizikçiler, Çift tiyatro alanında başarı kazanmış eserlerindendir. Eserlerin çoğu Türkçeye çevrilmiş yazar Türkiye'de Fizikçiler ve Duruşma Gecesi adlı kitaplarıyla tanınmaktadır.

19.32 TRT'ye ne oldu?

Hastane dizilerinden sonra Lassie de hastalandı

Televizyonda hiç ardı kesilmeyen biri biterken diğeri başlayıveren hastane dizilerinden sonra, hele de son haftalarda psikolojik, patolojik filmlerle TRT'de anlaşılmaz bir hastalık düşkünlüğü metezori izlenirken Lassie de hastalanıverdi.

Akıllı köpeğin maceralarını konu alan Lassie adlı dizinin bu bölümünün başlığı "Hemşire". Lassie'nin yeni arkadaşı Lady doğurmak üzeredir. Lassie ise hastadır. Lady Lassie'yi ziyaretten dönerken bir kaza geçirir.

Televizyonda bugün

19.00 HABERLER

19.07 VIKINGLER

Dizinin bugün yayınlanacak 8. bölümünde korsanlar Vikinglerin köyüne saldırırlar.

19.32 LASSIE

Akıllı köpek Lassie'nin maceralarını konu alan bu dizi de hastane dizisi oldu.

19.57 OLIMPIYAT ALTINLARI

20.30 HABERLER

21.20 HABER PROGRAM

Yarım Yüzyıldan Çizgiler adlı bu programda demiryollarımızın 50 yıllık gelişimi konu edilecek.

21.30 TV OYUNU

Duruşma Gecesi

22.40 AŞK GEMISI

Aşk gemisine bu işlerden iyi anlayan bir falcı biner.

23.25 KLASIK MÜZIK

Programda İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası Brahms'ın Haydtemi üzerine çeşitlemelerinde 8.çeşitlemeyi, Paganini, Wontowski'nin 2. piyano konçertosundan 2. bölümü seslendiricek.

23.50 HABERLER